CONSTITVTIONES

PRO SPIRITVALI, ET TEMPORALI DIRECTIONE INSTITVTI CLERICORVM SÆCVLARIVM IN COMMVNE VIVENTIVM

APPROBATÆ

A SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO

INNOCENTIO

PAPA XI.

B.BLIOTECA NAZ ROMA VITTORIO EMANUELE

ROMÆ, Typis Rev. Cam. Apoſt. M.DC.LXXXIV.

Superiorum facultate, & privilegio.

ONSTITVTIONVM PRO SPIRITVALI, TEMPORALIQVE INSTITVTI CLERICORVM SÆCVLARIVM IN COMMVNE VIVENTIVM DIRECTIONE.

PROOEMIVM.

QVemadmodum Inſtitutum Clericorum Sæcularium in commune viventium, à Sanctâ Sede Apoſtolica jam approbatum, tria cipuè intendit: primò juventutis in virtutibus, & neceſſarijs ſtu-s (: conformiter Sacro Tridentino Concilio ſeſſ. 23. de reformatio-cap. 18.) inſtitutionem, ut hàc viâ ſemper boni Clerici, ad præ-iptam in hoc Inſtituto vivendi normam educandi & inſtituendi, Eccleſiâ Catholicâ ad procurandam ſalutem animarum haberi poſ-t. Secundò privatam Clericorum, ſive Sacerdotum Curatorum, n alijs beneficijs actu exiſtentium directionem, quâ Deo benedi-ıte contra graviora pericula ſæculi cum Clericalis ordinis decore urè ſubſiſtere valeant. Tertiò curam Sacerdotum ſenum, aliorum-: ex quocunque caſu, ſeu defectu ad munia, & functiones Eccleſia-as inhabilium. Ita & conſtitutiones præſentes pro directione Su-iorum ejuſdem Inſtituti in tres partes, eo, quo ſequitur ordine in llâ approbationis diſtinguuntur; incipiendo parte primâ de directio-juventutis. Quâ viâ delectus bonæ juventutis pro Seminarijs ha-i poſſit &c. uti in contextu Conſtitutionum.

INNO-

INNOCENTIVS
PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

SAcroſancti Apoſtolatûs Officium, quo Catholicæ Eccleſiæ per u
verſum terrarum orbem diffuſæ regimini, meritis licet & viril
longè impares, diviná diſpoſitione præſidemus, ſalubriter exequi
xiliante Domino jugiter ſatagentes, pia Presbyterorum, & alioru
Clericorum propriæ, alienæque ſaluti laudabiliter incumbentium
ſtituta paterno favore libenter proſequimur, & illis quæ pro felici
rum directione providè prudenterque conſtituta, atque ordinata
noſcuntur, ut firma ſemper atque illibata perſiſtant, Apoſtolici mu
minis adjungimus firmitatem. Aliàs ſiquidem pro parte dilectoru
filiorum Clericorum Sæcularium in communi viventium nobis ex
ſito, quod Anno M.DC.XL. operâ tunc in humanis agentis Bartho
mæi Holtzhauſer inchoatum fuerat eorum Inſtitutum, quod Deo o
tulante in dies adeò excreverat, ut non tantùm à bo.mem. Ioanne P
lippo dum vixit Archiepiſcopo Moguntino, Sacri Romani Imp
Principe Electore, ſed etiam ab alijs pluribus Archiepiſcopis, & E
ſcopis in eorum Diœceſes receptum, & expreſsè approbatum extit
ſet: & in eadem expoſitione ſubjuncto, quod Inſtitutum prædictu
ſub immediatâ jurisdictione Ordinariorum, ac directione unius Sup
mi Præſidis, prout dicti exponentes eiſdem ſuberant, ſalubriter or
natum, ac pro felici ipſorum exponentium & Inſtituti hujuſmodi
rectione, rectâque juventutis inſtitutione nonnullæ Conſtitutio
factæ fuerant: Nos ſupplicationibus eorundem Clericorum Sæcu
rium, & aliorum nomine nobis ſuper hoc humiliter porrectis incli
ti, Inſtitutum prædictum ſub immediatâ juriſdictione Ordinarioru
& directione unius Generalis Præſidis, ac Conſtitutiones præfat
toto illarum tenore inſerto, auctoritate Apoſtolicâ confirmavimus
approbavimus. Ac eiſdem Clericis Sæcularibus alias Conſtitutio
prædictis non contrarias pro ſpirituali, temporalique dicti Inſti
directione ab hac Sanctâ Sede poſtmodùm approbandas condendi
cultatem impertiti ſumus, & aliàs prout in noſtris deſuper in ſim
formâ Brevis die vij. Iunij M.DC.LXXX. expeditis litteris, quaru

 teno-

iorem præſentibus pro plenè & ſufficienter expreſſo; ac de Verbo ad
rbum inſerto haberi volumus, uberiùs continetur. Cum autem,
ut Clerici Sæculares in communi viventes prædicti denuo nobis nu-
r exponi fecerunt, aliæ Conſtitutiones hujuſmodi pro felici proſpe-
que tam in ſpiritualibus, quàm in temporalibus Inſtituti præfati, &
b illo nunc & pro tempore Deo Militantium regimine & gubernio
nditæ, & in tres partes diſtributæ fuerint, quarum tenor à

PRIMA

PRIMAE PARTIS

QVÆ AD DIRECTIONEM STVDIOSÆ IVVENTVTIS ET SEMINARIORVM PERTINET, CONSTITVTIONE INCIPIENDO, EST QVI SEQVITVR, VIDELICET:

SVperiores in ſuſceptione ſingulorum Adoleſcentum providè attendant, ut tam innocētiâ integros, quàm ingenio & indole præſtantiores, ſervatis ſervandis, admittant, in hunc finem ad puerorum ingenia in oppidis & alijs locis à Sacerdotibus circumſpiciatur, qui ex omnibus ad propoſitum hujus clericalis vitæ habiliores videantur.

I I.

Deindè aliqui bonæ indolis Pueri ad Domum Sacerdotum in Parochijs, cum conſenſu parentum recipiantur, & in certis locis tam hi, quàm alij Adoleſcentes à Sacerdotibus in rudimentis & Grammaticâ informentur, ut pro receptione ad Seminaria qualificentur.

I I I.

Vt excluſis ineptis aut indignis talis delectus fiat, Superiores ſtudeant accuratam ſuſcipiendorum notitiam præhabere, ne dimiſſio poſt facienda damno, aut cuiquam oneri ſit.

I V.

Suſcipiendi, quantùm fieri poteſt, habeant vehemens quoddam deſiderium ſtudendi, præſtantis, aut ſaltem mediocris ſint ingenij, pietate in Deum, ac devotione erga Deiparam, ſpeciem filiorum Dei de præbeant, naturalis eorum indoles ad virtutum viam facilè flexibilis ſit.

Ani-

V.

Animo ità ſint compoſito, & ſupra ſæcularia deſideria humilit elato, ut modeſtiam, ſubmiſſionem intellectûs, & voluntatis flexibilitatem practicam oſtendant, moderata quoque iræ, & aliarum paſſionum temperies, filialis quidam affectus erga hoc Inſtitutum ita in illis elucere debet, ut prudenter conijci poſſit, quod fructuosè, filialiter hunc clericalem ſtatum ſuo tempore ſint exornaturi.

V I.

Priuſquam ad ſeminaria ſuſcipiantur, Superiores notitiam Parentum, educationis puerorum, aliarumque circumſtantiarum, item Teſtimoniales ſtudiorum, & natalium habeant; fiat examen practicum ſtudiorum, & alia omnia obſerventur, quæ pro ſeminarijs præſcribi ſolent. Quibus peractis admittendi Superioribus hujus Inſtitut ſimplicem promiſſionem faciant, quod in hac Clericali vita, quantùm fieri poteſt, ad dies vitæ vivere intendant; ità tamen, ut ſi in progreſſu temporis ſub ſtudijs à propoſito ex rationabili cauſa recederent ſolummodò ſumptus eorum ſuſtentationis causà factos refundere obligati ſint, niſi paupertas excuſet, aut qui ditiores ſunt ob morbum vel aliam rationabilem cauſam, & non ex culpa, aut propriâ voluntate eorum dimittantur.

Adoleſcentes in Seminarijs in tres ſtudiorum Claſſes diſtribuendi, eorumdemque obligatio ad hoc Inſtitutum.

VII.

VT Iuventutis educatio debito ordine inſtituatur, illa in tres claſſes ſtudiorum diſtribuatur, per quas tanquam per gradus Iuvenilis animus ad ſcientiarum, & virtutum viam in ordine ad Clericalem ſtatum ſurſum ducatur.

VIII.

In prima Claſſe erunt Adoleſcentes tonſurâ Clericali inſigniti à ſyntaxi uſque ad Rhetoricam incluſivè, & hæc prima claſſis pro qualitate mediorum ordinanda erit. Secunda claſſis complectitur Philoſophos à principio uſque ad finem Philoſophiæ, qui ſuſceptâ tonſurâ Clericali ſe dignos reddiderint, ut jam ſolidiùs in diſciplina & ſcientijs adoleſcant.

IX.

Vt prædicti Adoleſcentes ſic admittantur, requiritur primò, ut ſingulis annis gradum ad altiorem ſcholam fecerint, & in ſummo vel ſaltem mediocri gradu docti ex Rethorica ad philoſophiam ſint promoti. Secundò, ut quantùm fieri poteſt, ſint in æquali ætate. Tertiò, ut il-

3 lud

ad ſpecimen morum, maximè fraternæ concordiæ, modeſtiæ & obedientiæ dederint, quod ſolidam ſpem faciat, eos ſtrenuos hujus Clericalis vitæ, & Eccleſiæ Catholicæ milites evaſuros. Quartò, ut revelationem ſui hominis interioris filiali candore eos feciſſe judicetur. Quintò, ut zelum animarum, pietatem erga Deum, & Sanctos, & affectionem erga res cœleſtes habere agnoſcantur. Sextò, ut nullum Canonicum impedimentum, vel corporis deformitatem, ac defectum contraxerint, quæ huic Clericali ſtatui damnoſa eſſe poſſint: In defectu autem prædictarum qualitatum potiùs maturè dimittendi erunt: prædictis verò concurrentibus, & promiſſione Superioribus hujus Inſtituti factâ quod in hac Clericali vita conſtanter vivere velint, ad ſecundam Claſſem admittentur.

X.

In tertia claſſe continentur Theologi, Canoniſtæ, alijque à fine Philoſophiæ uſquè ad Sacerdotium, qui tales vitâ & moribus extiterint, ut de illorum Clericali vocatione rationabiliter dubitari non poſſit: & ii ſuſceptis minoribus ordinibus juxta ſtudia publica in Vniverſitatibus, Domi, ſivè in Seminarijs, potiſſimùm in iis, quæ ad ſalutem animarum procurandam neceſſaria ſunt, informabuntur.

XI.

Priuſquàm verò ad eam admittantur, per juramentum ad hoc Inſtitutum ſe obligabunt, ita quidem ut qui alumni ſimul fuerint in Seminario cujuſdam Ordinarij, vel alterius Patroni, Inſtituto concredito, adinſtar illorum ab Archiepiſcopo Moguntino, & Epiſcopo Herbipolenſi, & Auguſtano Inſtituto concreditorum, utroquè reſpectu tam erga Ordinarium loci, quàm erga Inſtitutum ſequenti formulâ id præſtent.

XII.

Ego N. filius N. Diœceſis N. Seminarij N. Alumnus, plenam habens Inſtituti Clericorum Sæcularium in Commune viventium, & hujus Seminarij ſtatutorum notitiam, legibus & conſtitutionibus utriuſquè me ſpontè ſubijcio, eaſquè, quantùm in me erit, obſervare promitto. Inſuper ſpondeo, & juro me ſub juriſdictione Reverendiſsimi (vel Eminentiſsimi) Domini Ordinarij mei, ſecluſâ omni exemptione in ſupradicto Inſtituto Clericorum, qui ſecluſo fœminarum conſortio bini, vel plures pro locorum qualitate cohabitant, & bona ſua ex beneficijs & functionibus Eccleſiaſticis provenientia in communes pios uſus, juxtà conſtitutionem 19. Sacerdotum conferunt, atque ſub privatâ, & œconomicâ unius Superioris directione vivunt, ſivè intra ſive extra Seminarium ſemper victurum, & moriturum. Inſuper ſpondeo, & juro, quod dum in hoc Seminario permanebo, vel alibi applicatus fuero, ſi urgens neceſsitas à Superioribus hujus Inſtituti approbata, mutatio-

tationem ſtatûs poſtularet, nullam Religionem, Societatem, aut Congregationem regularem, vel etiam quemcunque ſtatum ſinè ſpeciali ejuſdem Reverendiſsimi Domini Ordinarij mei licentiâ ingrediar. Denique ſpondeo, & juro me prædictum Iuramentum, ejuſque obligationem intelligere, & obſervaturum. Sub die N. Menſis N. Anno N. ſic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

XIII.

Qui verò alumni in Seminarijs Ordinariorum non fuerint, & in Seminarijs huic Inſtituto proprijs educantur, Iuramentum in formula ſequenti præſtabunt.

Ego N. Filius N. Diœceſis N. plenam habens Inſtituti Clericorum Sæcularium in commune viventium notitiam, legibus & conſtitutionibus ipſius me ſponte ſubijcio, eaſque, quantùm in me erit, obſervare promitto. Inſuper ſpondeo, & juro, me ſub directione privata & œconomicâ Præſidis ſupremi, ejuſquè in hoc munere legitimis ſucceſſoribus, ſalvâ per omnia Reverendiſsimi Dñi Ordinarij mei auctoritate, & Iuriſdictione, in ſupradicto Inſtituto Clericorum, qui ſecluſo fœminarum conſortio bini, vel plures pro locorum qualitate cohabitant, & bona ſua ex beneficijs, & functionibus Eccleſiaſticis provenientia in communes pios uſus juxta conſtitutionem 19. Sacerdotum conferunt, ſemper victurum & moriturum. Inſuper ſpondeo, & juro quod dum in hoc Seminario permanebo, vel alibi applicatus fuero, ni urgens neceſsitas à Superioribus hujus Inſtituti approbata mutationem ſtatûs poſtularet, nullam religionem, Societatem, aut congregationem regularem, vel etiam quemcumque ſtatum, ſine ſpeciali ſupremi Præſidis hujus Inſtituti licentiâ, ingrediar. Denique ſpondeo, & juro me prædictum Iuramentum, ejuſque obligationem intelligere, & obſervaturum. Sub Die N. Menſis N. Anno N. ſic me Deus adjuvet & hęc S. Dei Euangelia.

XIV.

Iuramento prædicto non obſtante facilè antè ſuſceptos majores Ordines circa finem ſtudiorum ſuſcipiendos, ob rationabilem cauſam adoleſcentes ad Sæcularem ſtatum, habitâ debitâ licentiâ à Superioribus hujus Inſtituti, & inſuper ſi Alumni ſint à Reverendiſsimo Ordinario, tranſire poterunt, ne inviti, aut gravem difficultatem ſentientes ad ſtatum Clericalem trahantur, in quo poſteà ad ſcandala declinent; Solutis priùs ſumptibus ſuſtentationis, niſi illis in hoc caſu pro parte, aut ex integro condonentur.

De rebus Spiritualibus, & alijs in quibus Adoleſcentes juxta Curſum ſtudiorum in Seminarijs informandi ſunt.

XV.

IVxta Claſsium prædictarum diſtinctionem Iuventus etiam tres vias ſpirituales tenebit: videlicet viam purgativam, in qua ad vitæ innocentiam, ad moderandas paſsiones, ad fugienda peccata pro cujuſque ætate, & datâ gratiâ ſeduló impellantur; Viam illuminativam in qua dogmata fidei noſtræ Catholicæ, univerſæque doctrinæ Chriſtianæ principia, & proprij ſui hominis interioris cognitio, unà cum faciliotibus rectè vivendi regulis, ipſis ex propoſito maturè inſtillentur: Viam deniquè perfectivam, in qua ad conſequendam perfectionem ſtatûs Clericalis ſibi poſsibilem, & Eccleſiæ ſalutarem conabuntur.

XVI.

Vt adoleſcentes in prædictis inſtituantur, ſaltem ſingulis diebus Dominicis à meridiè per horam in loco cujuſque claſsis Pater Spiritualis certam materiam ita ſuccinctè & clarè tractabit, ut ſinguli terminorum ſeriem memoriæ tradere, & prædictarum viarum ſcientiam ſucceſsivè facili negotio aſſequi valeant.

XVII.

Ante omnia Magiſtri virtutum Adoleſcentes primæ claſsis inſtruant de rectâ intentione in examine, alijſquè exercitationibus ſpiritualibus perſolvendis, quomodò ſub ſacrificio miſſæ ſpiritualitèr communicare poſſint; In ſcientia quoque rerum cœleſtium ex profeſſo à Patre Spirituali probè perito informentur. In Doctrina Chriſtiana principia fidei uberiùs quàm in communi parvulorum Catecheſi fieri ſolet ex Catechiſmo Romano per ordinem ijſdem trandantur, uti & ſignificatio Sacrarum cæremoniarum, virtus Sacramentalium, & ſimilium.

XVIII.

Contra inſidias hoſtium ſpiritualium cautè roborentur per inſtructionem cognitionis ſui ipſius, & diverſarum tentationum notitiam, in quem finem inſerviet libellus B. Saleſij philothea dictus, & ille qui de imitatione Chriſti inſcribitur, ex quibus Pater ſpiritualis, uti etiam ex materia de diſcretione ſpirituum clientes ſuos prudenter informabit.

XIX.

Pariter Magiſtro Spirituali curæ ſit, ut ex cognitione Dei, & beneficiorum ejus clientes ſuos ad divinum, & filialem amorem; ex præſtantia & benignitate B. V. M. ad ejuſdem devotionem; ex cuſtodia Sanctorum Angelorum, & meritis Sanctorum, ad eorum cultum, ac Patronorum electionem; ex quatuor noviſſimis, & pœnis impiorum ad timo-

timorem Domini; ex notitia paſſionum ad propriam cognitionem; & ex hac ad ſui ipſius contemptum, & diffidentiam: atque ex alijs virtutibus ſpiritualibus ad ſtudium rerum cœleſtium impellantur; ſuper quæ tanquam rudimenta, ſolidæ virtutes ſucceſſu temporis ædificantur.

XX.

Vt Adoleſcentes ſecundæ claſſis in via ſpirituali progrediantur, à Patre Spirituali in modo meditandi inſtruantur, & non tantùm præcepta meditandi tradat, verùm etiam in praxi oſtendat, quomodò ex particulari themate meditatio ordinanda ſit; materias quoque ſubindè eiſdem deſignet, eamque in puncta dividat; peractâ quoque meditatione examen deſuper inſtituat, in quo ſucceſſus examinetur, & errores per utilia documenta oſtendantur; ea verò materia pro hac claſſe ſtudiorum ex doctrina & vita Chriſti, & Sanctorum deſumatur, quæ ad extirpationem vitiorum, & ſolidarum virtutum implantationem ordinata viſa fuerit.

XXI.

Poſt inſtructionem de modo meditandi, Pater Spiritualis ad tradendam Chriſtianarum virtutum, & oppoſitorum vitiorum doctrinam progredietur, quam ex materia de Chriſtiana Clericorum perfectione deſumet, inſtruendo clientes ſuos; primò in virtutibus theologicis ex quibus Deum timere, & diligere addiſcant; deindè naturam & finem virtutum Cardinalium, quæ ſunt veluti columnæ ſalutis noſtræ, eoſdem inſtruat, non minùs de vera humilitate, patientiâ, & abnegatione propriæ voluntatis, earumque oppoſitis defectibus informentur; & deniquè in omnibus alijs virtutibus quibus homo interior in ordine ad ſalutem æternam perficitur; medium quoquè diſcretionis in omni virtute perſpicuis rationibus, & exemplis practicè edoceantur, ne ad extrema deflectant.

XXII.

In hunc finem inſerviet libellus qui inſcribitur pugna ſpiritualis à S. Franciſco Saleſio ſummopere commendatus, accedente practicâ inſtructione Patris Spiritualis ad pugnandum contra paſſiones & vitia per virtutes oppoſitas, præſertim contra vitium quoddam particulare, ſuper quo, ejuſque virtute oppoſitâ exercendâ etiam particulare examen frequentiùs inſtituendum erit, in quibus, & in omni aliâ congruâ occaſione pater ſpiritualis clientibus ſuis practicum exercitium ad manus dabit.

XXIII.

Ex ſingulis erroribus occaſio erudiendi, & contra vitia pugnandi, propoſitumquè impoſterum formandi, adoleſcentibus à Patre Spirituali ad manus detur, eâ practicâ inſtructione quâ virtutis via, & ipſum

ſum

ſum exercitium congruâ perſpicuitate pateat,& animus ingenuus cum facilitate & jucunditate ad illud inducatur. In quem finem Pater Spiritualis cum clientibus ſuis toties colloquium particulare inſtituet, quoties ſingulorum indigentia propria requiret, exercitia quoque ſpiritualia annua ſtatuto tempore eiſdem præſcribet.

XXIV.

Adoleſcentes tertiæ claſſis vocationis ſuæ clericalis ſcopum maturè cordi habentes, viæ perfectivæ ſe accingant, ut eorum homo interior, & exterior in omnibus ijs qualitatibus perficiatur, quæ in ordine ad ſalutem proximorum imprimis ordinantur, ut jam non ſolùm ſibi, verùm etiam alijs vivere & ſtudere incipiant.

XXV.

Poſtquam in reformatione hominis ſui interioris ritè inſtructi fuerint, viæ regiæ virtutum inſiſtentes ad reformandum ſuum hominem exteriorem convertentur, eas virtutes, & qualitates ſub directione Patris Spiritualis ſibi comparando, quæ in ſtatu Clericali ad vitam activam in hoc ſæculo neceſſaria ſunt, in quem finem informabuntur per ordinem in exercitio externarum virtutum, qualiter ſe erga omnis generis homines chriſtianè exhibere debeant, ſimiliter de diſcretione ſpirituum, & univerſo officio paſtorali in multâ charitate præſtando, practicè erudiantur, ut in ſingulis actionibus ſecundùm unam, uniformemque normam ſe moderari ſciant.

XXVI.

Primum locum in ordine doctrinæ diſcretio obtinebit, tanquam moderatrix humanarum actionum:& cum duo hominem exteriorem in ordine ad vitam activam perficiant: primò ipſæ virtutes, ſecundò, modus operandi ad extra, adoleſcentes in utroque informandi ſunt. Inter virtutes, quoad modum inſtruendi Iuventutem, prima eſt manſuetudo hominis Chriſtiani, conſiſtens in verbis & actionibus, quæ erga omnes omni occaſione ſuperabundare debet; deindè humilitas, conjuncta tamen cum decore veſtium, actionum, verborum, & totius hominis venuſtate, perſoneque ſacræ gravitate.

XXVII.

Tertium locum affabilitas ſibi vendicat, ut cum Chriſtiana ſuavitate ad ædificationem converſatio fiat: cujus comes eſt Modeſtia, plurimarum rerum moderatrix, quæ effuſionem nimiam ſui ipſius coërcet. Sequitur eutrapelia, ut cum jucunditate recreationi locus detur: deindè charitas externa, quæ præ ſe alijs cedit, in multis condeſcendit, pacem cum omnibus habet, & alios obſequijs prævenire geſtit, neque eſt ſenſitiva, aut apprehenſiva.

XXVIII.

Præterea modum rectè operandi ad extra, aliæ quædam virtutes

principales diſcretum reddunt, quæ ſunt prudentia, fortitudo ſpiritûs, juſtitia, temperantia, & circumſpectio.

XXIX.

Inter objecta operandi ad extrà converſatio utilis in omni occaſione, & quæſtione propoſitâ cum omnis generis hominibus primum locum obtinet, cui ſuccedit modus catechizandi parvulos, cum ratione, & dexteritate: item modus docendi ſcholas particulares, ut adoleſcentes ingenio præſtantes in doctrina proficiant: item diſcretio ſpirituum, ingeniorum, & naturarum.

XXX.

Præſertim verò modus audiendi confeſſiones, juvandi animas, agendi cum ægrotis, ſcrupuloſis,& deſperabundis, puſillanimibus, melancholicis, & alijs hominibus, qui vel corpore, vel ſenſu, vel animâ periclitantur: quâ ſcilicet dexteritate ad eorumdem medicinam ſalutarem, & ædificationem ſit agendum, cui ſuccedit modus concionandi, & perorandi, ut animæ utilitèr, ac nervosè ſale verbi Dei condiantur: Sequitur modus adminiſtrandi res temporales, ut cum debita dexteritate & diſcretione, ſinè nota avaritiæ, & prodigalitatis in omnibus agatur. Denique modus regendi ſibi ſubditos tam Sæculares in beneficijs curatis, quàm ipſoſmet hujus Inſtituti Clericos cum moderatione, dexteritate, charitate ad ædificationem.

De quotidianis exercitationibus, frequentatione ſcholarum, & repetitione domeſticâ.

XXXI.

SVperiores enixè laborent quatenus Adoleſcentes omni tempore honeſtâ aliquâ occupatione à vago mentis intuitu & otio revocent: In quem finem diſtributio diurni temporis in quovis Seminario ordinetur, quæ ejuſmodi (mutatis mutandis) eſſe poterit.

XXXII.

Manè ſurgentes ſtatuto tempore ea obſervent, quæ in ſtationibus ſunt præſcripta; quibus finitis Adoleſcentes inferiorum ſcholarum per quadrantem horæ lectionem ſpiritualem inſtituant: ſtudioſi verò ſecundæ & tertiæ claſſis per mediam horam meditentur; deindè omnes ſimul Sacrificio Miſſæ devotè interſint: reliquo tempore ſtudijs invigilent uſquè ad tempus frequentandi ſcholas: poſt ſcholas, ſi tempus ſuperſit, ſtudia continuabunt: uno quadrante ante prandium litanias omnium Sanctorum juxta ſtationes perſolvant: ſub prandio & cœna ſtudioſi tertiæ claſſis per ordinem legent ſcripturam ſacram, conſtitutiones, alioſque libros aſceticos, juxta Superiorum diſpoſitio-

onem: ſtudioſi verò ſecundæ claſſis per ordinem ad ſecundam menſam legent.

XXXIII.

Poſt prandium recreatio uniformitèr ab adoleſcentibus obſervetur, finitâ recreatione aliquid temporis addiſcendo cantui tribuant: Theologi verò maturiores pro illo tempore in cæremoniis & ritibus ſacris exerceantur: poſtea rurſum ſtudijs invigilabunt, ità tamen ut Theologi per quadrantem horæ ante ſtudia in Sacræ Scripturæ explanatione ſe exerceant: finitâ frequentatione ſcholarum aſſignato tempore ſtudia vel repetitiones fient: uno quadrante horæ ante cœnam pro meditatione ſequentis diei ſe præparabunt: Poſt cœnam diebus veneris & Sabbathi breve colloquium ſpirituale paulò ante roſarium inſtituetur.

XXXIV.

Diebus feſtis & Dominicis tam ſacrum ſolemne, quàm concio captui & fructui adoleſcentum accommodata in Seminarijs pro adoleſcentibus trium harum claſſium habeatur; reliquum tempus pro Superiorum Ordinatione utilitèr impendent.

XXXV.

Prædictis his diebus, finitâ ſcholâ ſpirituali, & Veſperis cantatis, exercitia reliqua ut diebus alijs perficient. Cæterùm ad Divina Officia, aut conciones foris frequentandas non facilè emittantur; ſub cœna loco lectionis theologi per ordinem ſuccinctum Sermonem per modum concionis in lingua vulgari habebunt.

XXXVI.

Ad ſcholas publicas, ubi adſunt, cujuſquè loci, audito priùs domi ſacro mittentur, ſervato à Rectoribus Gymnaſiorum & Vniverſitatum præfixo tempore. Ad ſcholas per plateas bini modeſtè incedant, ac finitis ſcholis ſic revertantur prudentiore ſemper directore conſtituto. In ſcholis ſeorſim eâ modeſtiâ ſedeant, ut alijs morum exemplum præbeant.

XXXVII.

Vt Adoleſcentes primæ claſſis ſolidiùs in ſtudijs progrediantur, ijs Pædagogos quoſdam domeſticos pro repetendis lectionibus & conficiendis argumentis ſuperiores adjungant, qui eiſdem pariter in diſputationibus domeſticis præſint, & in ſtudijs ſuis per omnia ad debitum profectum ſedulâ diligentiâ eoſdem excolant.

XXXVIII.

Philoſophi præter privatas inter ſe repetitiones, ſingulis ſeptimanis determinatâ die, repetitionem omnibus præſentibus per ordinem habebunt, & in fine ſtudiorum ſuorum prævio examine domeſtico, niſi ad publicas in Vniverſitatibus defenſiones fuerint admiſſi, ſal-

tem

tem, in Seminario ex univerſo ſtudio ſuo theſes defendent.

X X X I X.

Adoleſcentes tertiæ claſſis, ex theologiâ ſpeculativâ, ſtatuto die, unâ horâ repetitionem inſtituant; ſimilis repetitio ſaltem ſingulis menſibus ſemel, diſtinctis diebus inſtituetur ex theologiâ Morali, jure Canonico, & ſtudio controverſiſtico, juxta particularem ſuperiorum ordinationem; uti & ſcripturæ ſacræ expoſitio, repetitio paſtoralis; pro quibus utiliter expendendis univerſo ſtudiorum negotio præficiatur unus Sacerdos, qui in ſingulis ſtudijs aptior ad hoc præſtandum judicabitur.

De Oeconomica Ordinatione Seminariorum, victu, & veſtitu Adoleſcentum.

X L.

VNiverſim Superiores pro viribus laborabunt, ut Seminaria benè ſint ordinata, eorumque debita cura habeatur; Pro cuſtodia domûs ac Ianuæ homo laicus fidelis & maturus conſtituatur, qui ſinè expreſſa Superioris licentia extraneos ad Adoleſcentes in domum non intromittat, aut Adoleſcentes exire permittat; coqui & alij domeſtici paritèr ſint fideles, maturi, patientes, & charitativi.

X L I.

In communi oratorio, & refectorio ſuas conſuetas preces omnes perſolvant, ac refectionem ſumant; cœtera in tres contignationes diſtinguantur, & in ſingulis ſingularum Claſſium juventus in uno amplo Muſæo, vel duobus cohabitent, ibique repetitiones ſolitæ peragantur.

X L I I.

Pariter unum vel duo dormitoria in quavis contignatione, cum annexa camera Magiſtri ſpiritualis conſtituantur; ita ut in dormitorio omnes & ſinguli, cum certa interdiſtinctione ſecundùm debitam honeſtatem, extra conſpectum mutuum ſeorſim dormiant.

X L I I I.

In victu, veſtitu omnes æqualitèr habeantur, & ingenuè eatenus tractentur, quatenus animorum ingenuitas, ad ſuperandos ſtudiorum labores, magis jucunditate, quàm ſervili timore excitetur.

X L I V.

Unde menſa quotidiana frugalis erit, ut non ſolùm temperantiam, unà cum verâ ingenuitate ab adoleſcentia imbibant, ſed etiam bonam corporis complexionem, animumque alacrem acquirant. Color veſtium perpetuò niger ſit; qualitates autem cœteræ nullam vani-

tatem,

atem, aut inæqualitatem, vel luxum, ſed magis honeſtatem, & mo-
leſtiam demonſtrent.

X L V.

Pro ſervando debito in omnibus ordine, ſit in quovis Seminario horologium, & campanula exactæ temporis diſtributioni ſerviens; ſit item infirmaria ex qua ad Oratorium fiant feneſtræ per quas infirmi quotidianum ſacrum, ac preces reliquorum valeant percipere.

X L V I.

Superiores debitè attendant ad Bibliothecam, veſtiarium, dormitoria, cellam, culinam & ſimilia: claves ad portam Seminarij noctu Director habeat.

De diſtinctione, receptione, & fundatione Seminariorum.

X L V I I.

SEminaria Iuventutis poſſunt eſſe Pontificia, & alia his ſimilia, pro Clericis & animarum curatoribus ad quaſvis mundi partes mittendis; vel Regum ac Principum pro certis Regnis & Provincijs; vel Archiepiſcopalia, & Epiſcopalia pro Archidiœceſi, aut ampliore Diœceſi; & denique Seminaria propria huius Inſtituti erecta & fundata per patronos, & per media communitatis, præciſè pro hoc Inſtituto; quorum ultimorum, quoad media fundationis, plenum Dominium penès idem Inſtitutum erit; Quoad reliqua Seminaria, quorum Dominium vi fundationis, ad Patronos ſpectat, vel Patroni certa media pro fundatione ſtabili huic Inſtituto, aut tantùm certos annuos proventus Directoribus Seminariorum conſignare poterunt, ex quibus certus ſtudioſorum numerus ſuſtentetur.

X L V I I I.

Adoleſcentes, qui vi Alumnatûs ad certas Diœceſes, aut Provincias obligantur, non niſi ex ſpeciali favore patroni, in caſu alicujus ſpecialis neceſſitatis, aliò mitti poſſunt; ſubſtitutâ tamen ſi ita Patronus requirat alterâ perſonâ qualificatâ. Educati quoque in Seminarijs huic Inſtituto proprijs, etſi ad certam Diœceſim non obligentur, regularitèr tamen in territorio, ubi Seminarium ſitum eſt, manebunt, & quando illa Diœceſis indiget, eidem inſervient; ita tamen ut in caſu neceſſitatis ad quæcumque loca ex ordinatione Superiorum hujus Inſtituti mitti poſſint.

X L I X.

Media pro fundandis Seminarijs eidem Inſtituto proprijs haberi poſſunt, vel ex collatione redditusm Eccleſiaſticorum juxta Conſtitutionem 19. Sacerdotum, aut ex bonis hæreditarijs ex libera voluntate ſic applicandis, aut demum ex illis quæ à Patronis ſponte

con-

conferuntur: Ita tamenu t perſonæ particulares hujus Inſtituti ex redditibus ſuis primò propriæ Parochiæ, ſeu beneficij oneribus ſufficienter proſpiciant, & ſuperiores ex medijs in maſſa communi jam collectis alijs Inſtituti æquè vel magis neceſſarijs communibus oneribus ſimiliter proſpiciant.

L.

Vbi Seminaria jam fundata exiſtunt, quæ Directioni Superiorum hujus Inſtituti ejuſdem fini conformiter tradere placebit; ſi media fundationis non ſufficiant, prò integritatis exigentia, media communitatis, (ſi ad manum fuerint) eà conditione authentico inſtrumento adjectâ applicari poterunt, ut caſu quo ejuſdem Seminarij directio à Clericis Inſtituti non continuaretur, Supremus Inſtituti Præſes, bona illa, quæ Inſtitutum de ſuis adjecit, liberè alio transferre poſſit & valeat.

L I.

In acceptandis Seminarijs, traditio fini hujus Inſtituti non ſit contraria; reliquæ conditiones fundatoris arbitrio manent ſubjectæ; ut inhabiles excludantur, Adoleſcentum ſuſceptio, & eorum directio vel plenè à Patronis, Superioribus Inſtituti concedatur, vel ſaltem ut ijſdem à Patronis jus, & poteſtas fiat, ipſis idonea ſubjecta nominandi, prævio accurato examine, & probatione ſufficiente, quatenus ſic digniores à Patronis recipiantur, qui recepti in Inſtituto vivere tanquam vera ipſius membra poſtmodum obligati maneant.

L I I.

Quod ſi Ordinarij locorum annua ratiocinia à Directoribus Seminariorum petant, uti & per ſe, aut per alios viſitando domeſticam gubernationem juxta diſpoſitionem Concilij Trid. ſeſſ. 23. de reform. cap. 18. inſpicere voluerint, id conſtitutionibus à S. Sede Apoſtolica confirmatis conformiter fiat; ita tamen ut de redditibus Seminarij nihil alienare poſſint, & in alios uſus convertere.

L I I I.

Superiores cujuſque Seminarij præter menſam certum aliquod ſalarium habeant, ſi aliter de competente beneficio Eccleſiaſtico proviſi non fuerint, cætera verò quæ ex communi maſſa per annum reſtabunt, in ijſdem Seminarijs pro futuris eventibus ac neceſſitatibus aſſervabuntur; quod intelligitur, ſi modò continua talis Seminarij adminiſtratio hujus Inſtituti Clericis relinquatur; cœteroqui enim talia diſpoſitioni Superiorum hujus Inſtituti reſervabuntur, quorum proinde calculus eiſdem quoties viſum fuerit, per modum ratiocinij exhibendus erit.

L I V.

In caſu dimiſſionis alicujus è Seminario, ſi reſtitutio ſumptuum facienda

cienda ſit, fiet Seminarijs Patronorum, in quibus tantùm certa portio pro ſuſtentatione adoleſcentum per annum aſſignatur; in alijs verò Seminarijs in quibus bona fundationis ad Inſtitutum ſpectant, talia ad maſſam communem illius Seminarij tradantur, ut alij Iuvenes exinde ſuſtententur. Ratiocinia in præſentia Patronorum Ordinarijs exhibenda juxta conſtitutionem 52.

Vbinam Seminaria eſſe debeant, & cujus nationis adoleſcentes in ijſdem ſint educandi.

L V.

ORdinariè in quavis ampliore Diœceſi, ac à potiori in quavis Archidiœceſi unum Seminarium, & (quantùm fieri poteſt) juxta eas Academias & univerſitates habeatur, vel erigatur, ubi ſtudia & diſciplina abundantiùs florebunt, ità tamen ut Seminaria ultra neceſſitatem non multiplicentur; quod ſi in tali diſtrictu nulla univerſitas eſſet, in qua ſcholæ majores ab ijs doceantur, qui docere ſolent, tum Sacerdotes hujus Inſtituti in tali caſu tam ſacras, quàm profanas litteras docebunt.

L V I.

Cùm Sacerdotes & Clerici hujus Inſtituti ſub Iuriſdictione Ordinariorum, tanquam veri, & ſimpliciter proprieque dicti Clerici parati ſint in toto terrarum Orbe curam animarum adminiſtrare, mediantibus medijs temporalibus, ab Ordinarijs locorum, vel aliundè pro formandis Seminarijs deputatis & collatis (ad quod præſtandum dictos Clericos ſumptibus ſuis impares eſſe per ſe conſtat) ut per bonam inſtructionem juventutis ad Seminaria ordinariè adoleſcentes propriæ patriæ aſſumantur, qui ſint ad omnem laborem impigri, ac patrio ſolo aſſueti, ut ſub hac ipſa diſciplina uſquè ad mortem ſubſiſtant.

L V I I.

Cùm ſolida & ſtabilis diſciplina pro bonis Clericis, & curatis formandis in domo in qua diverſæ conditionis, ſtatûs, ordinis, & vocationis adoleſcentes commorantur, ſervari non poſſit, ideò ad Seminaria hujus Inſtituti propria, vel Ordinariorum presbyteris hujus Inſtituti concredita nullus ſuſcipiatur qui in hoc Inſtituto non velit, vel actu vivere, vel animum ſaltem ſic vivendi habeat. Quod ſi tamen ex graviſſima cauſa convictores quidam ſuſcipiendi forent, ijdem expreſsâ hàc conditione, & non aliter ſuſcipiantur, ut in Seminario diſciplinæ domeſticæ per omnia & in omnibus abſquè ulla prorſus exemptione ſe accommodent.

LVIII.

Non obſtante quod adoleſcentes ad Seminaria ſuſcipiendi ordina riè (niſi excellentia talentorum, & circumſtantiæ graves contra rium ſuadeant) ejus nationis eſſe debeant, in quo loco ſuſcipiun tur, inter adoleſcentes tamen ſub ſtudijs tranſplantatio, quoad di verſas nationes ſic fieri poterit, ut finitis ſtudijs ad Seminaria in Ter ris proprijs revertantur. Excipiuntur quoque Seminaria fundata e intentione,ut ſic educati ad quaſvis mundi partes, vel ad loca hære tica mittantur cum Ordinariorum conſenſu; ſi ea in eorundem Diœ ceſibus ſunt, vel ad alia, cum S. Sedis Apoſtolicæ licentia: ad hæ enim juvenes diverſæ nationis inſignes, præſertim qui ſub di ſciplina hujus Inſtituti alibi in Seminarijs jam vixerunt ſuſcipi poſ ſunt.

Quis curam Seminariorum habeat, & quinam ſingulis ſint præficiendi.

LIX.

SI Seminarium amplioris Diœceſis ſit, à cœteris Diœceſibus uniu Archiepiſcopatûs independens, principalem curam ejuſdem ha bebit Præſes Diœceſanus: ſi verò pro tota Archidiœceſi inſervia (in qua etiam quoad domum emeritorum,& bona communitatis,mu tuus ſit uſus) Præſes Archidiœceſanus ejuſdem curam habebit, ſin gulis annis bis viſitando, diligenterque illius politiam domeſticam tàm in ſpiritualibus, quàm in temporalibus inſpiciendo, & cuncta ad debitam formam reducendo, aut in eâ conſervando, mediorum quoque temporalium, & emolumentorum incrementum, mediante œconomo ſibi adjuncto, rationem habebit; in Seminarijs proprij directores, alioſque magiſtros tam virtutum, quàm ſtudiorum præ ficiet, & pro rei utilitate aut neceſſitate amovebit: In Seminarijs ve rò Epiſcopalibus huic Inſtituto ab Ordinarijs concreditis, perſona capaces Reverendiſſimis DD.Ordinarijs nominabit, ut ab ijſdem au thoritate ordinariâ Seminarijs præficiantur.

LX.

In quovis Seminario erit primò Director, ſive Regens totius Se minarij, qui prudentiâ, gravitate, doctrinâ, & ſollicitudine charita tis inter alios emineat: Secundò Pater Spiritualis pariter pietate, & doctrinâ, & cœteris qualitatibus inſignis, qui exercitationibus con ſuetis præſit: Tertiò confeſſarius, qui toti domui ordinariè à con feſſionibus aſſiſtat, cum facultate confitendi alij vel alijs Confeſſarij extraordinarijs per Superiores deputatis, & approbatis ab Ordina

 rijs

js: Quartò Oeconomus qui dependenter á directore, rerum tempo-
lium curam habeat.

LXI.

Promotiones ad diverſos gradus in Theologia, & Iure non priùs
aut, donec conſtet quod taliter promovendi perfectè juxta normam
ujus Inſtituti in pietate, ſubjectione & fervore ſint victuri, & inſuper
apaces pro gerendo tali officio ad quod gradus ejuſmodi ſunt neceſ-
arij.

Iuramentum omnibus qui huic Inſtituto adſcribuntur Commune.

LXII.

OMnes & ſinguli in quibuſcunque Seminarijs educati finitis ſtudijs
ſuſcepto Sacerdotio, uti & illi qui in majoribus Ordinibus
onſtituti ad hoc Inſtitutum fuerint ſuſcepti, prævià debità informa-
ione in domo Emeritorum vel alibi factà, Iuramentum ad manus
uperiorum hujus Inſtituti præſtabunt; A quò juramento ſic præſtito,
er quod pactum inter membra hujus Inſtituti ultimatò roboratur,
emo ex poſt facto, niſi à ſolo Summo Pontifice, abſolvi poteſt, cui
leſuper prævio maturo cauſarum, & circumſtantiarum examine,
upremus hujus Inſtituti Præſes per ſe vel alium debitam relationem,
faciet.

Formula autem Iuramenti ſequens eſt.

LXIII.

EGo N. Filius N. Diœceſis N. plenam habens Inſtituti Clericorum
ſæcularium in commune viventium notitiam, legibus & conſti-
tutionibus ipſius me ſponte ſubijcio, eaſque quantùm in me erit ob-
ſervare promitto. Inſuper tibi N.N. hujus Inſtituti Præſidi Supremo,
tuiſque in hoc munere legitimis ſucceſſoribus ſpondeo, & juro me
ſub directione tua privata & œconomica, ſalvà per omnia Reveren-
diſſimi Domini Ordinarij mei authoritate & juriſdictione, in ſupra-
dicto Inſtituto Clericorum, qui ſecluſo fœminarum conſortio bini,
vel plures pro locorum qualitate cohabitant, & bona ſua ex benefi-
cijs, & functionibus Eccleſiaſticis provenientia in communes pios
uſus juxta Conſtitutionem 19. Sacerdotum conferunt, ſemper victu-
rum & moriturum. Denique ſpondeo, & juro me prædictum Iura-
mentum, ejuſquè obligationem intelligere, & obſervaturum, à quo
non poſſim niſi à ſolo Summo Pontifice abſolvi. Sub die N. menſis
N. Anno N. ſic me Deus adjuvet, & hæc ſancta Dei Evangelia.

Præ-

LXIV.

Prædictis non obſtat, quo minùs quiſpiam poſt Iuramentum pr dictum, majoris perfectionis gratiâ, ad Ordinem Religioſum tran re poſſit; Itâ tamen, ut non omni ſpiritui credatur, ſed priùs bene probetur, & non tam proprio Iudicio, quàm Superiorum hujus I ſtituti verè Dei vocatio eſſe approbetur; Tenebitur tamen talis (ex novitiatu iterum diſceſſerit) vi hujus Iuramenti ad hoc Inſtitutu redire.

LXV.

Qui præſtito ſæpe dicto Iuramento ad dignitates Eccleſiaſticas Ep ſcopales, & ad quaſcunque his ſimiles promoti fuerint, etſi ſu actuali directione Præſidis, ob reſpectum ſtatûs, non ſint, tenebunt nihilominus præſtare ea, ad quæ cœteri hujus Inſtituti communit obligantur.

Quomodò Sacerdotes noviter ordinati ad curam animarum applicari debeant.

LXVI.

CLerici recenter ordinati ad curam animarum ordinariè non ſta tim exponantur, ſed priùs in Domibus Sacerdotum, Beneficia torum, & Parochorum, ubi ſtrictior cuſtodia & diſciplina viget, pr tempore vivant, & cum præſcitu & conſenſu Reverendiſſimi D. Ord narij proviſorio modo officia adminiſtrent, ut ſic non ſolùm diſcipl nam Clericalem magis imbibant, & in ſuperioritate libertatis ſu piè, ſobriè, caſteque vivere etiam extra talem cuſtodiam poſtmo dùm expoſiti addiſcant; Verùm etiam ritus, & ceremonias Eccleſia ſticas circa curam animarum cum debita dexteritate, & experimen tali praxi ſolidè comprehendant, & tunc demum utiliter ac ſecur commodis occaſionibus ad Capellanias, Parochias, aliaque offici Paſtoralia cum conſenſu Ordinariorum exponi poterunt.

PARS

PARS SECVNDA.

CONSTITVTIONES PRO DIRECTIONE SPIRITVALI ET TEMPORALI PRESBYTERORVM ET CLERICORVM HVIVS INSTITVTI, QVI ACTVALITER IN CVRA ANIMARVM, BENEFICIIS ECCLESIASTICIS, ALIISQVE OFFICIIS, QVIBVSCVMQVE EXISTVNT.

De Vigilantiâ Superiorum, ut exercitia quotidiana tam pietatis, quàm ſtudiorum, & alia ritè ubiquè obſerventur.

I.

QVilibet Superior particularis qui unius domûs Clericos dirigendos habet, invigilet, ut decurſus totius diei cum debita diſtributione temporis ab omnibus ſedulò obſervetur; atque imprimis ut preces tàm matutinæ, quàm meridianæ, & nocturnæ cum debita pietate ab omnibus ſimul in loco ad orandum deputato perſolvantur: Similiter horæ Canonicæ ab omnibus alicubi cohabitantibus, & legitimè non impeditis, determinatis ad id horis, ſimul recitentur.

I I.

Statutis quoque horis, cuique loco accommodatis ſacrificium Miſſæ celebretur; ita ut reliquum tempus cum certa pariter diſtributione pro ſtudio tàm Scripturæ Sacræ, quàm theologiæ præſertim Moralis, lectionis aſceticæ & ſimilium relinquatur, in quantum cura paſtoralis, viſitatio infirmorum, adminiſtratio Sacramentorum, & actualis præparatio ad conciones, ac catecheſes neceſſaria id patitur, quæ dum actu inſtant cœteris præponenda ſunt.

I I I.

Superioris quoque cujuſque loci eſt ordinare, quidnam præter Scripturam Sacram quovis tempore ad prandium & cœnam, per mediam circitèr horam, utilitèr legi poſſit, ex quo utiles deindè diſcurſus formari debent; Recreatio poſt Menſam ea ſemper eſſe debet, quæ honeſtatem & modeſtiam cum pace perpetuò ſibi conjunctas habeat, ad quod pariter Superiori invigilandum erit.

I V.

Generalem ordinationem prædictorum omnium Superiores tempo-

re viſitationis facient, juxta quam poſtmodùm quilibet particularis Superior directionem ſuam practicè inſtituat.

V.

Quilibet Superior alicujus decanalis, vel in vicinia diſtrictûs, ſingulis ſibi commiſſis Clericis & Sacerdotibus annuum determinabit tempus, quo opportunè recollectioni mentis in ſua, vel aliâ ad hoc deputandâ domo inſiſtant, ſedulòque curabit, ut apud omnes debitum dicta recollectio ſortiatur effectum: Ad quam etiam extra hoc præſcriptum illos diſponet, quorum ſpiritualis infirmitas, aliæquè cauſæ rationabiles id prudentèr poſtulaverint.

V I.

Ejuſdem Superioris domus in quovis diſtrictu, refugij & medicinæ ſpiritualis locus exiſtet, ut ſpiritualem convaleſcentiam ibi percipiant illi, qui in Parochijs aliquod vulnus ſpirituale acceperint, vel periculum paſſi ſunt; quibus alij ad tempus, & tamdiu ſuccedent uſque dum eorum infirmitas per media ſpiritualia correcta fuerit; quod etiam de illis obſervandum, qui in ſpiritûs deſolatione verſantur, aut in melancholiam, vel aliam afflictionem lapſi ſunt, ut remedijs ſpiritualibus adjuti, fortiores ad ſtationis ſuæ vigilias regrediantur.

V I I.

Idem Superior alicujus decanalis diſtrictûs aliquoties in anno tot Clericos & Sacerdotes huic Inſtituto addictos, ac privatæ ſuæ directioni aſſignatos in certum locum convocabit, & ad certum diem, quo ſine detrimento animarum curæ commodè comparere poterunt, ad aſſignatas materias in ſcriptis theſibus proponendas, ac more ſcholaſtico, à conſtitutis ad id per vices oppugnandas ac defendendas, ut ſingulorum ingenium, ac diligentia palàm exindè fiat. Materiam circà quam hæc exercitatio utilirèr inſtitui poterit, ſuppeditabunt Scriptura Sacra, caſus conſcientiæ, Theologia ſpeculativa & polemica, ſeù controverſiſtica, ac jus Canonicum. Directorium totius negotij penes prædictum ejuſmodi diſtrictûs Superiorem erit.

V I I I.

Præſes hujus exercitationis à Superiore conſtituetur aliquis ex eodem diſtrictu, qui in prædictis facultatibus præ reliquis eminere, atque ad hoc officium habilis eſſe videbitur.

I X.

Ad meliorem hujus rei ſucceſſum; in ſingulis Parochijs aſſignatas materias, certis per hebdomadam diebus, per unam, vel ſeſqui horam, mutatis vicibus defendendo & oppugnando ſic elucident, ut deindè in publica concertatione cum honore & aliorum ædificatione defendens ſtare poſſit.

Tem-

X.

Tempus ad privatum hoc exercitium magis commodum, per ſe loquendo, erit poſt meridiem, ita quidem ut prima media hora in recollectione & præparatione, reliquum verò tempus in ipſa exercitatione & colloquio, inſumatur.

X I.

Domi particulares caſus diſcutiendi cautè junioribus Sacerdotibus proponantur, ex quorum reſolutione addiſcant, quomodò ſua principia ſcholaſtica ad particularia applicare, & prudenter practicare debeant.

X I I.

Vt quilibet diſtrictus decanalis à corruptione defectuum, qui paulatim, niſi vigiletur, ſuccreſcunt, maturè ſemper expurgetur, obſervandum erit, ut non tantùm ſingulis octiduis, certo determinato die, in quovis loco particulari, colloquium aliquod Conſtitutioni 45. Sacerdotum conformiter inſtituatur; verùm etiam ut ſingulis menſibus, finito ſupradicto ſcholaſtico ſtudiorum exercitio, priuſquàm qui præſentes erunt, domum repetant, in domo decanali ſimili modo quoddam colloquium, ac conferentia ſpiritualis pro toto diſtrictu decanali inſtituatur, eaque in medium proferantur, quæ ad conſervationem bonæ diſciplinæ, & perfectionis incrementum in Domino videbuntur. Parochi & Beneficiati alij ex dicto colloquio domum reverſi, fideliter ea executioni demandare ſatagant, quæ in particulari ipſos attingunt.

QVID SVPERIORIBVS CIRCA SVBSTANTIALIA HVIVS INSTITVTI PVNCTA SIT SCIENDVM, ET OBSERVANDVM.

X I I I.

VT ſubſtantialia hujus Inſtituti puncta, quæ ſunt Communitas bonorum, cohabitatio fraterna, ſeparatio mulierum, & obedientia erga Superiores præſentis clericalis Inſtituti, omnibus ſufficienter innoteſcant; Superiores eorumdem practicam notitiam, perfecto quodam modo habere oportet, ut omnes circà eadem, tàm per ſe, quàm per alias perſonas idoneas, rectè informare ſciant; eàque notitià præhabità ad eorundem obſervantiam ſedulò inducant. Prædicta ſubſtantialia puncta, nec Præſes Generalis, nec Conventus qualiſcunque ullo unquam tempore immutare aut relaxare poterit, cum ſint veluti cardines ac fundamenta per quæ veluti per quoſdam vectes in ſe ſufficienter munitos præſens Inſtitutum abſque diſſolutione in generatione & generationem per Dei gratiam ſubſiſtat.

XIV.

Vt verò prædicta hujus Inſtituti puncta ſubſtantialia tantò certiùs inconcuſſa ſemper maneant, omnes & ſinguli dicto Inſtituto ſe ſe aggregare volentes, illa juramento firmabunt, eá jurandi formulá quæ habetur ſupra in Conſtitutionibus de directione juventutis num. 63. vi cujus omnes & ſinguli obligantur, non quidem ad particulares dictorum punctorum actus, ita ut quoties aliquis quidpiam contra illa, vel illorum aliquod admiſerit, perjurus fieri cenſendus ſit, ſed ſolùm ad conſtanter in hoc Inſtituto in quo prædicta quatuor puncta obſervanda ſunt, uſque ad mortem perſeverandum, ita ut juxta Conſtitutionem 46. Sacerdotum, ille ſolus perjurus fieri cenſeri debeat, qui proprio motu ſe ab hujus Clericalis vitæ, & diſciplinæ ſtatu ſeparaverit.

XV.

Cenſentur autem Motu proprio ſe ab Inſtituto ſeparare, qui ſinè legitimá juramenti ſui factá relaxatione diſcedunt, aut verbis factiſquè in Inſtituto deinceps vivere detrectant: uti etiam qui per frequentatos actus graviter contra ſupradicta ſubſtantialia excedunt, & præviá triná monitione, præfixo à ſupremo hujus Inſtituti Præſide termino peremptorio, quod niſi monitioni pareant, ab Inſtituto ſeparandi ſint, ſi in contumacia perſeverant; tales enim ſe ipſos ſuo facto ob incorrigibilitatem ſeparare cenſendi ſunt. Licet hic caſus ibi, & tum ſolùm accidere poſſit, quando alia ratio delinquentem ad meliorem frugem beneficio Domûs Emeritorum, vel aliá viá reducendi, & ſcandalum tollendi, pro iſto tempore Inſtituto non ſuppetierit.

DE COMMVNITATE BONORVM IN SPECIE.

XVI.

Finis Communitatis bonorum eſt, ut à Clericis hujus Inſtituti omnia ex beneficijs Eccleſiaſticis, & functionibus quibuſcunque provenientia, in uſus pios Eccleſiæque Dei ſalutares, ac præfixo ſcopo hujus Inſtituti convenientes, debito modo & ordine conferantur & applicentur, eorumque bonorum abuſus tollatur. Quare ſepoſitá omni avaritiæ & prodigalitatis ſpecie, ſinguli ſedulò curabunt, ut huic Inſtituto Clericali verè fideles diſpenſatores ſe exhibeant, in omnibus ſincerè ſpectantes commune bonum tanquam proprium Ieſu Chriſti Domini Noſtri patrimonium.

XVII.

Superiores maturè conſiderare debent, quidnam in diſpenſatione bonorum communium jam in maſſa communi collectorum potiſſimùm ſit obſervandum, & primò quidem invigilare debent, ut Sacerdoti-

bus

bus ſenibus, alijſquè inhabilibus ſufficienter provideatur; Deindè ſi Sacerdotes Curatos & beneficiatos, caſu aliquo extraordinario, ſubſidio egere contingat ex bonis communibus illis ſuccurrendum erit: Similiter quando aliquis ex hoc Inſtituto recentèr ad Parochiam vel beneficium aliquod promotus, novam alicubi œconomiam inſtituere, & rebus neceſſarijs inſtruere debet, ſuppelle&ilia & alia maximè neceſſaria, vel pecunia pro ijſdem comparandis ſuppeditanda erunt; eâ tamen lege ut ſivè pecunia ſic ſubminiſtrata, ſivè pretium quo ſuppellectilia fuerint æſtimata, medio, vel infimo pretio ordinatè conſcribantur, traditàquè deſuper obligatione, ſucceſſivè prout potuerit commodè Superioribus ex proventibus annuis reſtituantur, ut alijs quoquè in ſimili neceſſitate conſtitutis ſuccurri poſſit. Tertio ſubveniendum quoque eſt pauperibus Sacerdotum hujus Inſtituti parentibus, Fratribus, & Sororibus juxta Conſtitutionem 22. Sacerdotum.

XVIII.

Poſt hos magis neceſſarios communium hujus Inſtituti bonorum uſus, ingenuis adoleſcentibus ad hanc Clericalem vitam educandis applicanda erunt.

XIX.

Poſtquàm domibus juventutis, & Emeritorum in quadam Archidiœceſi, vel Diœceſi, ex medijs communitatis, vel patronorum ſufficienter proviſum fuerit, tunc ad ædes Parochiales, convenientèr ad præſcriptum Inſtituti vivendi modum accommodandas, ubi neceſſe fuerit, vel ex medijs ipſorummet Parochorum, præter id, quod fortè juxtà morem Diœceſis in conſervationem illarum annuatim ab illis impendi debet; vel ex collectis ipſiuſmet communitatis medijs, ſi aliundè haberi nequeant quantum neceſſe fuerit applicari poterit.

XX.

Similiter ordinari poterit, ut ſi deſint media pro cohabitatione duorum Clericorum, in loco quodam particulari ob curam animarum, aut aliâ de cauſâ ordinandâ, ſuperiores hujus Inſtituti, tamdiù media neceſſaria pro altero Sacerdote ſubminiſtrent, quamdiu hujus Inſtituti Sacerdotes in tali loco Curæ animarum præfuerint; Et quia aliorum eſt ſimilibus Sacerdotibus Curam animarum gerentibus vivendi media ſubminiſtrare, ideò ſpeciatim & authenticè cavendum, ne ex hac gratuita alimentorum ſubminiſtratione pro quocunque futuro tempore, Inſtituto quædam obligatio imponatur.

XXI.

Eleemoſinæ pro varietate, vel religioſis, vel alijs faciendæ ex medijs huic Communitati obligatis, à Clericis beneficiatis juxta leges Chriſtianæ Charitatis, & juxtà dictamen prudentiæ fieri poſſunt; ſpecialitèr

litèr tamen ſuadetur, ut Parochianis ſuis indigentibus, pro ratione redituum ſuorum præ alijs benignè ſubvenire ſtudeant.

XXII.

Bona Communitatis in una Archidiœceſi correſpondente quoad domum Emeritorum & juventutis cum quibuſdam Diœceſibus ejuſdem Archidiœceſis, uti etiam media Diœceſis populoſæ quæ propriè Domum Emeritorum & juventutis habet, in eadem applicari debent, nec poſſunt, per ſe loquendo, etiam pro parte aliquâ transferri. In caſu extraordinario ubi ob gravem neceſſitatem Chriſtiana Charitas ſuadet, ut alijs membris hujus Inſtituti ad bonum Eccleſiæ Catholicæ ſuccurratur, ordinatio deſuper fiet à Præſide Diœceſis cum Conſilio Superiorum decanalium ex una, & ex alterâ parte à Præſide Supremo, quod ſi rei gravitas poſtulaverit, Reverendiſſimo Domino Ordinario loci quoque deſuper referendum erit, ut cum ejuſdem præſcitu & conſenſu, ad evitandas quaſcumque ſuſpiciones res tota peragatur.

XXIII.

Vbi communes ſumptus faciendi ſunt in negotijs totum Inſtitutum concernentibus, ſupremi Præſidis erit, proportionalitèr ex collectis medijs particularium Diœceſium illud exigere, quod ad ejuſmodi negotia pertractanda neceſſarium fuerit.

XXIV.

Communitas bonorum mutuam infert obligationem ſingulorum membrorum ad Inſtitutum, & Inſtituti ad membra; ita ut ſinguli ad omnia bona ſua ex beneficijs Eccleſiaſticis, & functionibus, ac officijs quibuſcumque provenientia in pios Communitatis uſus conferenda, vi conventionis mutuæ, pactique ultrò citroque obligatorij adſtricti; ipſi quoque ſuperiores nomine Inſtituti ſingulis membris fidelitèr in neceſſitate ſubvenire teneantur.

XXV.

Si quis Sacerdos vel Clericus animo ſe ſe Inſtituto aggregandi aliquandiu cum ejuſdem Inſtituti Clericis habitaverit, dein verò, antequàm conſuetum Iuramentum præſtet mutatâ mente recedat, præter ſumptus ipſius cauſâ factos, nihil perſolvere teneatur: ſi verò poſt præſtitum Iuramentum ad ordinem religioſum tranſire voluerit, vel proprio motu ſe ab Inſtituto ſeparaverit, vel ab eodem ob incorrigibilem morum pravitatem, aliamvè quamcunquè cauſam dimiſſus fuerit, ex illis quæ in Inſtituto acquiſivit, & jam tum vel ad capſam communem contulit, vel apud ipſum adhuc exiſtunt, de jure nihil prætendere, vel ſecum auferre poteſt; contrarium ſi fecerit, ſine prævio habito ſuperiorum Inſtituti conſenſu, id reſtituere tenebitur.

XXVI.

Si qui Sacerdotes aut alij Clerici jam exiſtentes bona quædam ex

neficio, officio, vel functionibus Eccleſiaſticis acquiſita jam ha-
ant, ac poſtmodùm ad Inſtitutum ſuſcipi petant, liberé de ijs quæ
tra Inſtitutum acquiſiverunt, diſponere poſſunt, vel in uſitatos hu-
s Inſtituti, vel in alios licitos & honeſtos uſus, niſi ob imminentem
ſenectute, aut alio Capite ad officia & functiones Eccleſiaſticas in-
bilitatem æquitatis ratio poſtulare videatur, ut Inſtituto conſignen-
r, cui per ſuſceptionem talis perſonæ onus eam honeſtè ſuſtentandi
creſcere dignoſcitur.

XXVII.

Omnes verò & ſinguli qui per Iuramentum ſe huic Inſtituto obliga-
nt, de bonis ſuis, ſivè Eccleſiaſticis extra Inſtitutum acquiſitis, ſi-
è patrimonialibus de quibus liberè diſponere habent, maturè ita di-
onant, ut caſu quo Dominium eorum penes ſe retinere voluerint,
tam vel potiorem ſaltem eorum curam alijs committant, cùm nec
ſtituto, ejuſquè diſciplinæ, nec ipſiſmet Sacerdotibus in Officijs &
nctionibus Eccleſiaſticis occupatis conveniat multùm ejuſmodi re-
m curis occupari, quæ à ſuſcepto vitæ ſtatu valdè ſunt alienæ.

XXVIII.

In quovis loco particulari ratiocinia acceptorum & expenſorum ab
io Oeconomo fiant, qui juxta diverſas rubricas cujuſcunque perſo-
e in eadem domo habitantis, redditus ex beneficijs & ſalarijs diſtin-
è annotet, ne aliqua confuſio ſequatur. In Seminarijs alijſque do-
ibus, ubi communes redditus pro illa domo ſunt ad nullam perſo-
m particularem ſpectantes, Et ſimul alij reditus ſint ad particula-
s perſonas in illa domo ex beneficijs, vel officijs obvenientes, tum
confuſio oriatur, fieri debet commune ratiocinium, & aliud par-
ulare ſuper accepta & expenſa redituum particularium iſtarum per-
narum.

XXIX.

Cum non ſolùm Inſtituti hujus interſit, ſed etiam Diœceſium, ne
na communia minùs fideliter adminiſtrentur, aut ad ſupradictos
cleſiæ Dei utiles uſus non expendantur; Ideo Reverendiſſimi DD.
rdinarij quoties defectus notabilis in adminiſtratione à Præſide
mmiſſus innotuerit, deſuper liberam inquirendi & rationes ſuper
nis Inſtituti in commune collatis exigendi, defectuſquè interpoſitâ
ctoritate ſuâ Ordinariâ corrigendi poteſtatem habeant; defectus
rò à Superioribus Præſidi ſubordinatis commiſſi à Præſide corri-
ntur, ſalvâ tamen ut in præmiſſis Ordinariorum Iuriſdictione, ut
c ratione per debitam eorum adminiſtrationem ac diſpenſationem
t, quod juxtà approbatam hujus Inſtituti Conſtitutionem fieri ſolet,
debet.

De

XXX.

De reliquo cum ſinguli hujus Inſtituti Clerici intuitu beneficiorur ſuorum Reverendiſſimis Dominis Ordinarijs ea præſtare debeant, a reipſâ præſtent quæ alij Clerici extra Inſtitutum viventes juxtà cuju quê Diœceſis conſuetudinem, intuitu eorundem beneficiorum præ ſtare debent, bona ab ijſdem in Commune ad maſſam communem jam collata alio inſuper onere, ſeu exactione gravanda non ſunt Cum æquitatis ratio non permittat, ut ob hoc quod ſuperflua ſua i communes pios, & tùm ſtatui Eccleſiaſtico, tùm ipſimet Sanctæ Ec cleſiæ Catholicæ valdè proficuos uſus conferant, ampliùs quàm ali Clerici Sæculares graventur: Cum enim eorum onera, ac obligatio nes quoad redditus beneficiorum ſuorum communiter cum illis ſin ulla exemptione ferant, meritò ijſdem etiam cum illis juribus, pri vilegijs, atque Immunitatibus gaudent. Hinc & particularis diſpoſi tio circa temporalia hujus Inſtituti bona ad capſam jam collata, eo rumque diſpenſatio in uſus præſcriptos ad ejuſdem Inſtituti ſuperio res ſpectat.

XXXI.

Vi Communitatis bonorum, ſivè pacti Iurati nemini liceat ex hu jus Inſtituti Sacerdotibus & Clericis teſtamentum Sæculare condere aut parentibus, aut conſanguineis ſuis bona ſua temporalia ex bene ficijs, & functionibus Eccleſiaſticis, ac officijs quibuſcumque prove nientia pro quacunque voluntate, voluntatem ultimam relinquere Ideo omnes & ſinguli, quibuſcumque dignitatibus Eccleſiaſticis no obſtantibus, obligantur, ut quocunque de rebus ſuis diſponendi mo do Clericis conceſſo, & conſueto, bona ſua prædicta ſuperioribu hujus Inſtituti ad fundandas domus educandæ Iuventutis, & Emer torum Sacerdotum, alioſque fines huic Clericali Inſtituto conforme diſpenſanda relinquant, memores omnia quæ poſſederunt eſſe propri Domini Noſtri Ieſu Chriſti, in cujus infinitam gloriam, profectumqu animarum hoc Inſtitutum omni tempore ea impenſurum ſit; nihilqu æquius eſſe quàm illorum etiam commoda ſentire, quorum onera i vita & morte ſuſcipiuntur.

XXXII.

Donationes Eccleſiæ cui quis deſervijt, vel parentibus, fratri bu & ſororibus indigentibus fieri poſſunt, ea tamen fieri debent cum præ ſcitu, & conſenſu Præſidis alicujus Diœceſis, vel Territorij, vel it ut juxtà ratihabitionem ejuſdem valere debeant, ſuperioribus ver ejuſmodi denegare, vel immutare non licebit, niſi manifeſtè videan adhibito conſilio aliorum, aut habitâ etiam in re gravi ſententiâ Re verendiſſimi Domini Ordinarij quod irrationabiliter ea facta ſint.

XXXIII.

Legata & donationes quæ ipſiſmet membris hujus Inſtituti ab alijs ſiunt, intuitu Officij vel cujuſcumquè reſpectûs ad ſtatum Clericalem ſeu quodcumquè officium, ſpectant ad bona huic communitati obligata; quæ verò dantur intuitu conſanguinitatis, affinitatis, vel amicitiæ merè naturalis, bonis patrimonialibus annumerantur. In caſu dubio donationis factæ ſtandum juri communi, hâc tamen lege, ut ſi à conſanguineis & affinibus uſque ad quartum gradum incluſivè donationes fiant, eæ cenſeantur factæ perſonis, in cœteris verò caſibus dubijs cenſeantur factæ intuitu Inſtituti ſivè Officij.

XXXIV.

Debita paſſiva in vita aut poſt mortem alicujus ex Inſtituto ſolventur ex medijs ab eodem relictis, ubi verò ea non ſuffecerint, communitas ad ſatisfaciendum eiſdem obligata non erit, niſi cum expreſſo conſenſu Superiorum Inſtituti, & authenticà ex ſcriptura eadem facta eſſe comprobentur: idque ideo quia cœteroquin gravia incommoda huic Inſtituto accreſcerent, & ipſum Inſtitutum quod curam talis perſonæ in vita, & morte in ſe ſuſcipit, non tantùm commodum pro membris ſuis non ſentiret, verùm etiam grave damnum pateretur.

XXXV.

Quando per Parochi vel Beneficiati diſceſſum vel mortem ex gratioſa Reverendiſſimi Domini Ordinarij vel Patroni conceſſione, ſucceſſor ex hoc Inſtituto fuerit, mobilia, quæ ſucceſſori ad ducendam Oeconomiam neceſſaria ſunt, non diſtrahentur, cum Anteceſſor ſi hujus Inſtituti fuerit, ſine detrimento nunquam vendat, ſucceſſor verò maximà cum incommoditate & difficultate coemat, ac de novo familiæ de mobilibus proſpiciat. Proindè à ſuperioris ordinatione & prudentià in tali caſu rerum temporalium diſpoſitio aut translatio, quæ ex rationabili neceſſitate, vel utilitate fieri ſubindè debere videbitur, dependebit: Ità tamen ut pro ijs quæ ſucceſſori relinquuntur, honeſtum & moderatè taxatum pretium certo, & præfixo termino in caſu mutationis ab una ad aliam Parochiam, ſivè beneficium ſolvatur Anteceſſori, In caſu verò mortis Inſtituto.

XXXVI.

Quid verò, & quantum ex annuis hujuſmodi beneficij reditibus tum anteceſſori, tum ſucceſſori competat pro illa parte temporis quo quiſque illorum illud poſſidet juxta Capitularia ſtatuta, vel alias cujuſque Diœceſis leges & conſuetudines determinetur, & ordinatè annotetur, idq; præſente ac confirmante eo cui de Iure vel conſuetudine competit, Et ſi opus fuerit præſente uno ad id ex Inſtituto deputato, ut omnis confuſio evitetur & charitativè ſingula diſponantur.

OBSER-

OBSERVANDA DE FRATERNA COHABITATIONE.

XXXVII.

CVm hoc Inſtitutum pro fine ſuo habeat in ſalutem Populi ità diſperſim vivere, ut tamen quantùm poſſibile fuerit, ubique duo, tres, vel plures ejuſdem Inſtituti Clerici & Sacerdotes in eadem domo fraternè cohabitent, ſuperiores diligenter invigilabunt, ut ex ſpeciali favore Reverendiſſimorum DD. Ordinariorum ac Patronorum liceat etiam ruri fraternam duorum vel plurium hujus Inſtituti Clericorum cohabitationem inſtituere, ac continuare.

XXXVIII.

In oppidis ubi ſubindè plura partim curata, partim ſimplicia exiſtunt beneficia, quorum poſſeſſores ſeorſim habitare conſueverunt; Sacerdotes Inſtituti ubi duo, vel plura ejuſmodi beneficia obtinuerint, quantùm fieri poteſt, fraternè cohabitare obligantur, in magnis tamen Civitatibus, niſi commodè & ſine periculo animarum curæ ſuæ commiſſarum poſſint, non uno loco omnes ſimul, ſed in diverſis bini, vel plures cohabitent.

XXXIX.

Quod ſi in pagis & oppidis Parochialis Eccleſia Capellanum hactenus non habuerit, interim tamen reditùs adſint quibus duo Clerici congruè ad onus paſtorale ferendum ſuſtentari poſſe videntur, ſuperiores cum conſenſu Reverendiſſimi Domini Ordinarij Parocho Sacerdotem, non tam in ſubſidium animarum curæ, quàm in ſubſidium continentiæ & diſciplinæ ſecuriùs ſervandæ adjungent.

XL.

Porrò ſi Parochialis Eccleſia Capellanias ſeu filiales Eccleſias diſtantes ſub ſe habuerit, Reverendiſſimi DD. Ordinarij locorum rogandi erunt, quatenus permittant, ob bonum diſciplinæ, Clericorum cohabitationes ità diviſas ad unam ſocialem contrahere, dummodò per excurſionem citrà neglectum animarum humanitùs prædicta loca provideri poſſint, in quo ex ordinatione ac Iudicio Reverendiſſimorum DD. Ordinariorum determinatio fiet; dictæ Eccleſiæ filiales vel Parochiæ à ſe invicem ultra horam non diſtent.

XLI.

Cæterùm hi Sacerdotes tam Divina Officia, quàm conciones, & catecheſin diligenter in Eccleſia propria peragant, non ſecus ac ſi in loco reſiderent; Parochianos de Baptizandis & de providendis ægrotis providè admoneant, & ſemel ſaltem præter feſta & Dominicas in ſeptimanà quiſque ad Eccleſiam ſuam certo die ad ſacrum celebrandum exeat; ut Parochiani id præſcientes ſuis, & ſuorum neceſſitati-

us ſpiritualibus facilè conſulere poſſint; ad Sacramentorum admini-
rationem evocati, in omni caſu ſine morâ promptos ſe exhi-
eant.

XLII.

Caſu quo tanta Eccleſiarum diſtantia foret, quæ poſitam menſu-
am notabiliter excedat, atquè ob defectum reddituum duo habita-
e nequeant, qui tunc ſolitariè exponendus erit, ſit ſolitudinis amans,
; provectioris ætatis, ejuſquè conſtantia in caſtitate, & ſobrietate
robè perſpecta habeatur; Inſuper ſingulis ſeptimanis ad domum de-
analem vel Parochiam aliquam ad Sacerdotes hujus Inſtituti pro fa-
iendâ Sacramentali Confeſſione veniat, & ſuperiori de vitæ ſuæ ſta-
u frequentiùs rationem reddat, acceptâquè Spirituali exhortatio-
e, & conſolatione novo cum fervore domum revertatur; in eundem
nem ſæpiùs etiam talis à ſuperiore Decanali vel Parocho quodam
ſitetur; pro adminiſtrandâ culinâ & familiâ famulum habeat, ob-
rveturquè quod infra de ſeparatione Mulierum ſtatutum habetur.

Quid reſpectu cohabitantium Clericorum obſervandum ſit.

XLIII.

Nprimis omnes ſtudeant ſe tales in converſatione ſuæ vitæ exhibe-
re, ut ſuis affectibus ex ſincero corde ſic dominentur, quatenùs
ivis cum animi jucunditate cohabitare ſciant; firmiter etiam ſibi
erſuadeant, in omni familiâ quantumvis bene ordinatâ imperfe-
iones ac diſordinationes quandoque contingere; hinc apud ſe om-
no ſtatuant defectus aliorum in verâ & Chriſtianâ Patientiâ tole-
re, ac ejuſmodi tam in temporalibus, quàm in ſpiritualibus ſuppor-
re.

XLIV.

Superiores in conjunctione Clericorum prudenti circumſpectione
notitiâ geniorum & indolis attendant, ut tales ſemper combinen-
r, ne vel contemptus vel nimia familiaritas indè ſequatur. Pro di-
ctione univerſim tales conſtituantur qui non modò paſſionibus ſuis
fficientèr dominari poſſe noſcantur, Verùm etiam illos qui ipſis
bijciuntur, in omni genere Virtutum & ſcientiarum, quantùm fieri
teſt ſuperent, vel ſaltem adæquent; contemptum enim parit, ſi qua-
ates ſubditi qualitatibus ſuperioris præſtent.

XLV.

Vbi duo, vel plures cohabitant, unus ſemper ſit ex ijs, qui officio
œconomiæ cum debito rerum temporalium emolumento fungi ſciat.
ui in rebus Spiritualibus videntur tepidiores, ſibique ipſis nimis in-
lgentes, ſimul non conſocientur, ſed adjungatur unus vel alter,
qui

qui in ſpiritualibus ferventior, & in ſervandâ diſciplinâ exactior eſſ
noſcatur.

XLVI.

Vbicunque hujus Inſtituti Sacerdotes ſimul habitant, ſuperioribu
curandum eſt, ut neque omnes ſenes ſint, neque omnes Iuvenes, ſed
itâ potiùs ſenes conjungantur Iunioribus, ut Seniorum Cautela Iu-
niorum libertatem cuſtodiat, & Iuvenum fervor Seniorum imbecilli-
tatem in perferendis laboribus ſublevet. Vniverſim combinatio Sa-
cerdotum eâ circumſpectione ſemper fiat, ut in quocunque unus ve
alter deficere noſcitur, Tertius oppoſitâ quâ eminet virtute defectum
proximi ſui, quoad fieri poteſt, corrigat atque emendet.

XLVII.

Prætereà non indignum quilibet arbitretur, ſi in proximo ſuo cu-
ſtodem habeat à quo charitativè corrigatur & moneatur; idque tam
quoad actiones quæ domi, quàm quoad ea quæ foris peraguntur, qua-
propter ſemper conari debent, ut duo ſimul etiam foris exiſtant, qu
ſibi invicem ſint tàm converſationis, quàm innocentiæ teſtes ac mo-
nitores.

XLVIII.

Hoſpitales ad invicem, & ad omnes Charitativos cum omni hu-
militate ſe exhibeant, & ſervitia neceſſaria omnibus præſtari à ſui
curent; itineris enim moleſtijs defatigati, refrigerio hoſpitalitati
ſublevari debent; erga perſonas verò cujuſcunque ſtatûs ſervatâ pro-
portione ſe taliter habeant, ut ab omnibus bonum Teſtimonium cha-
ritatis Chriſtianæ reportare mereantur.

XLIX.

Denique ut qui in hoc Inſtituto vivunt, in morte minimè deſeran-
tur, ſingulorum locorum ſuperiores diſponent, ut exequiæ Chriſtia-
no modo ſtatui Clericali conformiter peragantur, & in loco depoſi-
tionis, præmiſſâ ſemper Vigiliâ defunctorum, tam primus, quàm
ſeptimus, & trigeſimus pro defunctis celebrentur. Inſuper omnes Sa-
cerdotes hujus Inſtituti juxta Conſtitutionem Sacerdotum 28. pr
ſalute animæ ejuſdem tria ſacra celebrabunt, qui in illâ Diœceſi ex
ſtunt; itâ tamen ut in cœteris Diœceſibus, quæ uni alicui Archidiœce
ſi, more in Eccleſia conſueto ſubijciuntur, unuſquiſque ſi non tribus
ſaltem uno ſacro animam defuncti divinæ miſericordiæ commen-
det.

QVID

QVID SVPERIORES IN PVNCTO SEPARATIONIS MVLIERVM OBSERVANDVM HABEANT.

L.

EAm Mulierum ſeparationem Clerici omnes communiter obſervare tenentur, in conſcientiâ ad hoc adſtricti, quæ requiritur, & ſufficit ad vitandum ſcandalum, & ad proximam occaſionem peccandi tollendam: Ad tollendam verò omnem Clericorum cum Mulieribus cohabitationem, in Cap. inhibendum extrà de cohabita. Clericorum, & Mulierum, ita ſtatuitur. Inhibendum eſt, ut nullus Sacerdos fœminas de quibus ſuſpicio poteſt eſſe retineat; ſed neque illas, quas SS. Canones concedunt, Matrem, amytam, Sororem, quia inſtigante Diabolo, & in illis ſcelus perpetratum reperitur: Vndè præſens Inſtitutum eò collimat, ut Clerici in eodem Viventes, in inſtituendis hinc indè familijs Timorem Dei Cuſtodem, Caſtitatem Dominam, amorem verò Rectorem totius Domùs ſuæ habeant.

LI.

Proindè nemini licebit ex ſexu Muliebri, ſivè Matrem, ſivè Sororem, ſivè aliam in quocumque gradu conſanguineam, aùt alias quantumvis piam, & ſanctam mulierem ſub eodem tecto, quo Clerici duo vel plures Congregati habitant, habere; cum ſit vel periculoſum, vel ſcandaloſum, aut ſaltem non deceat, aliaque viro Clerico inde incommoda emergant.

LII.

Si quo caſu ſubſtantialis hæc Conſtitutio per ſe loquendo inviolabiliter ſervanda, in praxi & caſu particulari nullá ratione obſervari poſſe videretur, eo quod familia de novo incipienda, in qua ob prædia ruſtica, vel aliã ob cauſam ſimilem pecora ſint alenda, & in continenti fieri non poſſit per habitationem diurnam, nocturnamque diſtinctam ſufficiens ſeparatio, ea quamprimùm ordinetur, ſivè ex favore Reverendiſſimi Domini Ordinarij, ſivè ex medijs ipſiuſmet Communitatis.

LIII.

Media porrò quibus generalis iſta Conſtitutio inoffenſo pede in familiâ Clericorum conſtanter decurrere poſſit, erunt ſequentia. In locis in quibus Prædia ruſtica annexa eſſe non ſolent, Culina & tota familia virorũ, ſivè famulorum operâ inſtituatur, qui omnia miniſteria domùs præſtent; In locis verò ſivè Parochijs, quibus Prædia ruſtica annexa eſſe conſueverunt, quorum ratione, & inevitabili quadàm neceſſitate ſimilis culina, & familia propter emolumentum fructuſque agrorum & decimarum inſtitui neceſſarium eſt, mulierum ſervitia

tole-

tolerabuntur, ut ſic non ſolùm Culinæ, verùm etiam toti reliquæ fa milliæ meliùs proſpiciatur.

LIV.

In dictis ſervitijs Sacerdotum Parentes & Conſanguinei, quantùm fieri poterit, conſtituantur: quibus deficientibus, aliæ honeſtæ, provectiorisquè ætatis perſonæ aſſumantur; itá tamen ut á Clericorum tám diurnis, quám nocturnis habitationibus intercedente ſufficient clauſurá ſejungantur; quòd proindè ſuperiores hujus Inſtituti conſtantiſſimè æmulabuntur.

LV.

In hunc finem Parochialibus ædibus domus ruſticæ in loco quodam vicino annectantur, vel pars in ipſa Sacerdotali, ſi amplitudo id patiatur, per murum interjectum ſeparetur in quibus Matresfamilia degentes ſubordinatum quoddam ſuper totam familiam ruſticam regimen habebunt: Parochus verò hanc inferiorem directionem Culinæ, & totius familiæ in prædictam Matremfamilias immediatè reijciat, ut ita Clerici negotijs inferioribus ſepoſitis, á Mulieribus penitus ſeparati, in vitæ ſanctitate Deo ſervire, & ſaluti animarum liberiùs invigilare valeant.

LVI.

Porrò ut prædicta ſeparatio commodiùs obſervari queat, & ne ejus occaſione aut Parochus neceſſariam inſpectionem in familiam negligat, aut in cibis alijſque requiſitis pro Clericis ad domum Sacerdotalem deferendis difficultas aut incommoditas ſit; Inter utraſque ædes aditus, ac porticus intercedat, quo itá domus & familia ruſtica ædibus Parochialibus annexa & approximata accomodetur, ut ex eadem cibi inde ad Clericalem menſam commodè deferri, & inſpectio neceſſaria haberi poſſit. Aditus ergo in inferiori vel mediá contignatione ædium Sacerdotalium uſquè ad Domum ruſticam traductus, & patens in fine clauſuram habebit, cujus beneficio prædicta ſeparatio fiat; ita ut nemo Clericorum per illum aditum ex ædibus Sacerdotalibus ad domum ruſticam, neque ex familia & domo ruſtica ad domum Clericorum unquam tranſire valeat.

LVII.

Vt major cautela adhibeatur, quantùm locorum Conſtitutio patitur, domus Clericorum contra omnem acceſſum (vel januas non neceſſarias obſtruendo, vel muro circumvallando) itá muniatur, ut relictá ſolummodò unicá ad Clericalem domum januá ordinariá, omni utriuſque familiæ domeſticorum ad invicem acceſſus perpetuò diſcludatur; cujus rei melior accomodatio pro locorum Conſtitutione Superiorum diſcretioni relinquitur, deniquè feneſtræ cubiculorum & totius domùs Sacerdotalis bene ferreis clathris obſeratæ, & munitæ ſint

no-

oɗu, occluſis diligenter foribus claves ad ſuperiorem deportentur, ta ut neque intrandi, neque excundi ulla occaſio, ac ſuſpicio eſſe oſſit; Et ſic tota Domus in timore Dei, & apud prudentes in bona ſtimatione ſtabit.

LVIII.

Pariter Domus Clericorum (etiam ubi familia ruſtica non eſt) ubique tám in parochijs, quàm in loco decanali & alibi ſic accomodetur, it Sacerdotes & Clerici omnes cum ſuperiore Domûs in congreſſu ommuni habitare poſſint; domus univerſim ſeris tectis muniantur, & autelæ ſupradictæ ubique adhibeantur.

LIX.

Parochus vel Beneficiatus (aſſumpto Socio Sacerdote, vel hoc deiciente, alio innocentiæ ſuæ teſte) ad minimùm ſemel in ſeptimanâ iſitet domum familiæ ruſticæ (quod in alijs quoquè Oeconomijs iniverſim obſervandum) videatque num ea, quæ in Domo ſub curâ etinentur, illæſa conſerventur, & benè expendantur, atquè advertenes aliquid non ut oportet conſervari, aut expendi, ſic corrigant, ut mpoſterum rectè, & ſolidè omnia fiant; negotijs cum debitâ graviate, imperio, & modeſtiâ expeditis ad Sacerdotalem domum revertetur.

LX.

Quod ſi cum fœmina ratione paſtoralis officij vel aliâ rationabili auſâ neceſſariò loquendum fuerit, in domum Clericalem non intromittatur, & quæ conſilij, neceſſitatis, & ſalutis animarum gratiâ loqui oportuerit, Clerici paucis cum gravitate & modeſtiâ, in loco paenti abſolvant. De cœterò ſuperiores mulierum conſortia abſque diſpenſatione ſtrictiſſimè præſcindant, omni etiam pio prætextu excluo, mulierumque Viſitationes extra caſum gravioris ægritudinis nuli unquam permittant.

LXI.

Vt miniſterium quoad eos famulos, qui ad dies vitæ in hoc Inſtituto ſervire volunt, feliciùs ſuccedat, ſuperiores providebunt, ut ad hujuſmodi munus Iuvenes morigeri ſuſcipiantur, qui maturè á mundo abſtracti, in culinæ miniſterio, alijſquè operibus domeſticis, probè aliquot annis inſtruantur. Hoſce famulos pietate pollentes Inſtitutum ad dies vitæ ſanos & infirmos, ſenes, & vegetos retinebit, & omnia neceſſaria ipſis ſubminiſtrando, ex debito obligationis amanter ſuſtentabit: ijſdem nihilominùs certa merces annua conſtituetur, ut quod ultra veſtitum & alia neceſſaria exindè reſtat, pro eorumdem ſuſtentatione á ſuperioribus in ſenio vel aliâ neceſſitate, expendatur, priuſquam ad communia Inſtituti bona pro ſublevandis eorum neceſſitatibus recurratur: caſu verò quo in neceſſitatem talem non inciderint,

rint, id quod ex ejuſmodi famulorum mercede reſtat, penes Inſtitutum manebit, pro alijs ſimilibus occaſionibus expendendum.

LXII.

Invigilabunt quoque ſuperiores, ut etiam cæteri famuli, qui ad tempus tantùm inſerviunt ſint fideles & experti, quatenus hác ration debitum ſervitium omnibus præſtetur, ac neceſſitati ſingulorum ſufficienter proſpiciatur. Ad omne periculum, tám in ſpiritualibus, quán temporalibus excludendum, parochi cæterique beneficiati & Cleric quicunque circa ſuſceptionem, & dimiſſionem domeſticorum, ſuperioribus ad nutum obtemperabunt.

DE SVPERIORITATE DIRECTIVA EIVSQVE NECESSITATE, AC PRINCIPIIS PRACTICIS VT HOC INSTITVTVM PERPETVO IN CLERO CONSERVETVR.

LXIII.

VT hoc Inſtitutum feliciter ſubſiſtat debitam inter membra reſpectu ſuperiorum & inferiorum ſubordinationem requirit Vnde præter publicam Reverendiſſimis DD. Ordinarijs præſtandan obedientiam quædam directiva morum, ad diſciplinæ vigorem in Clero ſervandum, ſtatuitur, per quam ſingulorum qui de hoc Inſtituto ſunt, vita in viá charitatis immediatè inſpiciatur; & ſic Cleric cum ſuo legitimo capite, quod ſunt Summus Pontifex, & Reverendiſſimi D. Ordinarij perfectiùs, quám unquam coadunentur.

LXIV.

Porrò hæc ſuperiorum ejuſdem Inſtituti directio, privata ſolummodò & Oeconomica eò potiſſimùm ſpectat, ut á Clericis eidem addictis omnia & ſingula tám in ſpiritualibus, quám temporalibus, juxt ejuſdem Conſtitutiones fiant; qui contra eas deliquerint, paternè mo neantur; quin & inter domeſticos parietes, levioribus pœnis medicinalibus potiſſimùm ſi ita res poſtulare videatur, corrigantur; ij denique qui á Reverendiſſimis DD. Ordinarijs ob graviores exceſſus publicá auctoritate puniti fuerint, ſubſequenter in domibus Emeritorum per exercitia ſpiritualia, exempla & monita piorum virorum ſolidè emendentur: In reliquis verò uná cum omnibus hujus Inſtituti membris quivis Superior Summo Pontifici & Reverendiſſimi D. Ordinarij ſui Iuriſdictioni ſic ſubeſt, ut non tantùm ad ea quæ á Clericis Sæcularibus communiter præſtanda ſunt, ſed etiam ad Conſtitutionum hujus Inſtituti, ac debitæ diſciplinæ obſervationem á Reverendiſſimis DD. Ordinarijs adſtringi poſſint.

 Quam-

LXV.

Quamobrem omnes, & ſinguli non ſolùm Dei mandata, Divinaque Conſilia filialiter obſervent,& mandatis Ordinationibuſquè S.Sedis Apoſtolicæ, ac Reverendiſſimorum DD. Ordinariorum debitè ſe ſe ſubijciant; verùm etiam Conſtitutionibus & diſciplinæ hujus Inſtituti tàm ſupremus Præſes, & Superiores reliqui, quam cæteri Clerici obtemperent, prout uniuſcujuſque conditio requirit, ut ſic totus ſtatus undequaque perfectus in ſua compage conſervetur. Cæterùm obedientia reſpectu ſuperiorum hujus Inſtituti, nulla ſpecialis ex obligatione Iuramenti, ſed ſolummodò ea eſt, quæ ex jure naturali in quovis ſtatu ſuperiori legitimè mandanti debetur.

LXVI.

Superiores ſe ipſos exemplum præbentes in quotidianis exercitijs, & obſervatione ſtatutæ diſciplinæ primi exiſtentes, per prudentiam & diſcretam moderationem ad ſui amorem omnes trahentes, eâ ſuavitate regant, quâ ab omnibus libenti animo rationabile obſequium diſciplinæ obedientiæque præſtetur; Vnde quamdiù per ſolas admonitiones, paternaſquè Ordinationes ſubditos ad ea quæ præſtanda ſunt inducere valent, poteſtate ſibi traditâ, mandando ſub obedientiæ vinculo, uti non debent, ſed ſolummodò dum ſubditos ſuos aliâ ratione, in rebus gravioris momenti ad obſervantiam rerum præſcriptarum, inducere nequeunt; præprimis verò attendere debent ad debitam punctorum ſubſtantialium, Communitatis bonorum, cohabitationis fraternæ, & mulierum ſeparationis practicam obſervantiam.

LXVII.

Ordinariè autem hic ordo in correctione alicujus, qui contra Inſtituti Conſtitutiones, ac præcipuè contra puncta ſubſtantialia delinquit, conformiter præcepto de fraterna correctione à Chriſto Domino Noſtro Matt. 18. expoſitâ ſervandus erit. Primò moneatur fraternè ab immediato ſuperiore ſuo, vel alio quocumque; Secundò ſi hæc fraterna monitio nihil proficiat, recurratur ad mediatum ſuperiorem Diœceſanum vel alium: Quod ſi verò ſuperiorum Inſtituti charitativas admonitiones, & correctiones contempſerit, deferatur ad Eccleſiam, videlicet ad competentem Iudicem Eccleſiaſticum, qui pro ſua juriſdictione ad parendum talem compellat: In delictis autem publicis perſonarum hujus Inſtituti, ſi Reverendiſſimus D. Ordinarius à ſe ſtatuendas pœnas, potiùs in domo Emeritorum, quàm alibi perſolvi à reo voluerit, in eo ſuperiores Inſtituti ſtrictè obedient.

LXVIII.

In ſpecie verò quilibet ſuperior ea fideliter exequatur, quæ ſui ſunt muneris, nec in officiû alterius majoris, aut minoris ſuperioris inordina-

dinaté ſe immiſceat, ne confuſio ſuboriatur; neque etiam reru cæleſtium contemplationi ac ſpirituali quieti in tantum ſe tradant, reliqua faſtidientes ſuorum curam, vel obiter tantùm gerant, vel on ninò negligant; quæ omnia in homine privato virtutis, in Superioi verò maximæ vitioſitatis eſſe merito cenſenda ſunt.

L X I X.

Divinis promiſſionibus innixi, viam regiam confidentiæ in Deu in quibuſvis negotijs, adverſitatibuſque conſtantiſſimè teneant, ce tiſſimè ſibi perſuadentes Omnipotentem Dei bonitatem ſemper plu ra nobis dare paratam eſſe, quàm noſtra neceſſitas requirat. Inſup regimen ſuum ſolidâ & conſtanti probitate ac pietate in Deum, ita firmare ſatagant, ut inter ſuos tanquam Sol à mane uſque ad veſp ram, Sancto quodam virtutum fulgore lucere conſpiciantur; Apo ſtolo monente: *Te ipſum præbe exemplum bonorum operum*.

L X X.

Conſtitutionum obſervationi ſedulò invigilent, majorum placit inhærendo, novitates fugiant, ad externam quoque diſciplinam ſol dè obſervandam magno zelo incumbant, ut ſubditi facilè intelligai tranſgreſſionem etiam minimorum ſuperiori ſuo diſplicere. Conf rentias ſpirituales ſuis temporibus inſtituant, & cum ſuis privatim etiam ſæpiùs loquantur, ut ſciant in quo ſtatu quiſque verſetur, quas neceſſitates tàm in ſpiritualibus, quàm temporalibus pati tur.

L X X I.

In omnibus tales ſe ſubditis exhibere ſatagant, quales ipſi libent etiam alios erga ſe habere vellent, ſi ſubditi eſſent, & maximè ſi curæ habeant, ut ſine ſuæ perſonæ acceptione uniformem alijs coh bitantibus in humili mentis, ac ſpiritûs ſubmiſſione vitam degant, nec minimum talis eminentiæ ſignum edant, quod proprium amo rem, aut ſuæ perſonæ honorem, faſtumque animi ſapiat; ſed in om nibus actionibus ac mandatis manſuetudinem verborum, ſuavitatei morum, modeſtiam & charitatis affectum demonſtrent, ut ſic ſubdi in obſequium obedientiæ captiventur.

L X X I I.

Erga omnes humanitate, comitateque utantur, faciles aures e rum honeſtis poſtulatis præbendo, & pro diverſitate nationum, gr vitatem, ſeveritatemque ità conjungant, ut qui amore regi malun filios ſe eſſe experiantur, qui verò ſecùs fecerint, imperium ſentiai Superioris: beneficijs quoque domeſticæ charitatis, omnes ſibi in o ſequium amoris devincire conentur, & eorum delicta virgâ ſeverit tis ac juſtitiæ ità corrigant, ut tamen ſimul oleum conſolationis a exemplum Samaritani vulneribus infundant; Inſuper diligenti ci

cumſpe-

:umſpectione ad ſuorum neceſſitates attendant, & tempeſtivè eaſdem ſublevare ſtudeant; omni etiam horâ promptam benefaciendi voluntatem accedentes experiantur.

LXXIII.

Simplicem veritatem ut pupillam oculi cuſtodiant, ut ſicut os loquitur, ita & cor ſentiat, animique candorem & ſinceritatem tàm in verbis, quàm in factis excluſâ omni politicâ ſimulatione ſic præferant, ut ſubditi de contrario nullam ſuſpicionem habentes, verè ſentiant tutò ſe illis fidere poſſe. Datam fidem erga omnes fideliter cuſtodiant, & ſi quid ſecretorum ſubditi illis crediderint, ſilere ſciant.

LXXIV.

Ad animi fortitudinem in adverſis in omni vitâ ſuâ magis conentur, quâ domeſticorum & proprijs malis poſſint reſiſtere, atque æquo animo prudentèr ad exemplum Chriſti, & Sanctorum ejus tolerare. Pondere fortitudinis caveant, ne nimiâ animi facilitate ad omnem ſubditorum propenſionem, precesque propoſitam ante ſententiam mutent. In rebus agendis deliberationes ſerias præmittant, ad quas tam experientiâ, quàm naturâ prudentiores adhibeant; proponant res diſcutiendas abſque inclinationis ſuæ manifeſtatione in vtramque partem: interim tacitè ſecum rationum momenta diſcutiant, concedantque conſultatoribus ſufficiens pro rei gravitate tempus deliberandi, ut ſic in ferendis ſententijs prudenter procedant.

LXXV.

In ſententiâ, quam ſemel conſilio elegerunt fortiſſimè perſiſtentes etiam non obſtantibus quibuſcumque contrarijs ad executionem rerum conſtantiſſimè provehantur; ſi tamen propter circumſtantias primùm ex poſt facto ſupervenientes, aut priùs ignoratas, moralis impoſſibilitas rerum exequendarum, aut majora damna ab executione provenentura conſpiciantur, prudentiæ erit cum conſilio ſeniorum aliam viam ingredi: prætereà innatum animi teporem viriliter corrigant, maturèque malornm initijs obſiſtant, medicinas oppoſitas non ad extrema conijciant laborum pertæſi.

LXXVI.

Iuſtitiam diligant, eamque indifferenter erga omnes obſervent, ſuorumque delicta impunita non relinquant, in horum tamen vindicatione pro rei gravitate & perſonarum qualitate itá ſe gerere ſtudeant, ut omnes medicinam potiùs, quám vindictam ſentiant. Inſuper prudentiâ utantur, quâ in delictis quædam diſſimulare ſciant, quæ tempore magis congruo corrigantur; graviora priùs corrigant, & gradatim ad minora ſic deſcendant, cognoſcantque cujuſque naturam, quibus potiſſimùm ſinguli faciliùs corrigi poſſe videantur.

LXXVII.

In rebus agendis extrema devitent, proindè rigidiorem partem nunquam facilè ampleċtentur, quamdiu per mitiorem viam ſe obtinere poſſe correctionem ſperant; neque interim per neglectum aut contemptum minimorum ſolis gravioribus invigilandum eſſe ſibi falsò perſuadeant, aut in hiſce errantes admonere & punire negligant. Memores quoque poteſtatis ſuperioritatis ſibi factæ, cujuſdam fictæ humilitatis ſtudio, ſua mandata, ſeque ipſos ſubijciendo contemni non permittant; multò minùs ſubditorum judicia ſuis ità anteponant, ut malint ex illorum ſententiá errare, quàm ex ſuâ prudentèr aliquid ordinare.

LXXVIII.

Vt in perpetuá quadam erectæ mentis Statione ſuo officio invigilare valeant, temperantiæ fulgore omnibus tàm domi, quàm foris præluceant, & convivia devitent; neque ſpreto domeſticorum ſuorum commercio externorum converſationem, & amicitiam ambiant; ſed libenter cum ſuis eſſe, converſari, & conveſci ſatagant; erga quos etiam, uti erga omnes alios liberales cùm debita tamen moderatione exiſtant. In converſatione ſe ſuis ridendos nunquam exhibeant nec rebus illis ſe immiſceant, quas ignorant, aut inquarum ſcientiá non excellunt, indè enim dedecus potiùs, atque contemptus, quàm authoritas in eos redundare ſolet.

LXXIX.

Venerationis, aliarumque prærogativarum obſequia ſibi á ſubditis præſtita mutuo honore, & charitatis officio omnibus grati rependant; quin & tametſi ejuſmodi venerationum ſtipendio ſubinde priventur, á charitativo tamen eorum obſequio minimè recedant; hoc namque animos mirè devincire, ac quaſi captivare conſuevit. Animi motus ſibi ſubjectos moderatèque ſuſpenſos habeant, maximè verò iracundiæ frænum inijciant, & ubi ſubnaſcentes illius ſtimulos ſenſerint, vincant ſe ipſos, & cum tranquilla mens fuerit, quid agendum ſit judicent.

LXXX.

Caveant ſe reſpectibus humanis induci, ut horum intuitu ea inferioribus permittant, quæ cum Inſtituti diſciplina, felicibuſque ejus progreſſibus pugnent; In omnes intentos habeant oculos, & in eos etiam quorum virtuti atque induſtriæ multa committuntur, caveantque ne in eos nimiá, vel confidentia, vel diffidentia ferantur, quia utrumque felicem familiæ gubernationem nonnunquam labefactat. Similiter uni nimium addicti tantum nunquam tribuant, ut alij ſe neglectos contemptoſque ſentiant, quæ omnia æmulationes, &

con-

ontemptus, aliaque ingentia mala in gubernationem domeſticam invehere ſolent.

LXXXI.

Detractationibus non ſolùm fidem, ac aures non præbeant, ſed veuti peſtem hoc vitium proſcribant; Adulatorum aſſentationes fugiant, neminemque in ſua conſilia admittant, quem hujus vitij reum abuerint. Quæ talenta unicuique Deus, natura, experientia, ætaſque conceſſerint, Superiores ſolerter obſervent, & ex eorum cognitioe munera domeſtica ſingulis dividant.

LXXXII.

Seniores, ac laboribus fractos ex animo colant, & venerentur, illorumque neceſſitatibus ſedulò occurrant, paternèque habeant. Paernam infirmorum curam gerant, ex animo illis condolendo, ſæpius iſitando, verbis, alijſque tam ſpiritualibus, quàm temporalibus edijs conſolando. Cognoſcere quoque debent domeſticorum ſuoum egreſſum & ingreſſum, quibuſque in occaſionibus, & cum quius converſentur, quid á ſingulis domi fiat, omneſque domeſtici rdinis ac diſciplinæ perturbationes pro viribus eliminare conenur.

LXXXIII.

Vt officio ſuo eò magis ſatisfaciant, in diarijs omnia notabiliora onſignabunt eo ordine & modo, ut ſi neceſſe ſit, omnibus rationem eddere valeant. Sic iuramenta á ſingulis præſtita, & manu propriá ubſcripta, aliaque ejuſmodi particularia certo loco aſſervabunt, & t has ordinationes perpetuò obſervent, ſingulis diebus tacitè ſeum penſent, quid in officio ſibi commiſſo neglexerint, & ſi quid leprehenderint, ſeriò proponant cum diuiná gratia in humilitate ſpiitûs emendare.

De Regreſſu ad Superiores.

LXXXIV.

VNicuivis ſubdito recurſus ad Superiores majores conceditur, ut ſi quandoque quiſpiam á ſuo immediato Superiore, ſivè in ſpirituali, ſiuè in temporali neceſſitate indebitè gravaretur, & de illis Superior humiliter rogatus remederi nollet, in eo caſu ad mediatum & altiorem Superiorem, eo amoris, & confidentiæ filialis affectu accedat, quo filius ad Patrem neceſſitate preſſus accedit; ſervandus tamen erit in ejuſmodi recurſu debitus ordo, ut ſaltem regulariter, & ſine ſpeciali causá, ab infimo Superiore, omiſſo medio ad ſupremum non recurratur, excepto recurſu ad S.Pontificem, qui ſemper etiam omiſſo medio adiri poteſt.

Quod

LXXXV.

Quod ſi ob quamcunque difficultatem á Superioribus hujus Inſ tuti per privatam & œconomicam directionem , ſervato prædicto Superiores regreſſu , non correctam , ad forum publicum in rebus h Inſtitutum concernentibus á gravato deferenda foret , deciſio ta difficultatis , juxta hujus Clericalis Inſtituti Conſtitutiones á S. Se Apoſtolica approbatas, & Sac.Canones reguletur ab eo Reverendiſ mo Domino Ordinario in cujus Diœceſi ejuſmodi difficultas occu rit .

LXXXVI.

Prædictus regreſſus in verá , bené conſideratá , & rationabili nec ſitate , quæ vel perſonam , vel œconomiam , vel ſtatum concernat,i fiat vt interim de priſtino , ac debito amoris affectu , aut de ſubjecti nis voluntate , ac promptitudine nihil remittentes , omnia æquo an mo , ſedatis prorſus paſſionibus cum debita humilitate , ſuæ volu tatis reſignatione , ac prompto & indifferenti ad omnia animo, Sup riori aperiant , & ejuſdem Iudicio tanquam filij obedientiæ acquie ſcant . Modum denique eum in prædicto regreſſu ad Superiorem ob ſervent, ut inde nulla incommoda,aut diſciplinæ domeſticæ detrimen ta conſequi poſſint .

De revelatione hominis interioris Superiori facienda .

LXXXVII.

MEdium inprimis neceſſarium ad conſervandos ſtatus ſpirituale in debita ſuá perfectione , & perenni felicitate eſt revelati hominis ſui interioris , cujus beneficio notitia acquiratur , quá pro prijs quarumlibet tentationum & ſupplantationum diaboli (quibu ipſam ſtatùs ſubſtantiam , & genuinum vocationis ſpiritum paulatim in ſingulis membris infringere , enervare , & peſſundare conatur principiis maturé obvietur ac reſiſtatur , inſidiæque mundi , ac carni maturé depræhenſæ detegantur ac declinentur , aut futuræ imminen teſque præcaveantur .

LXXXVIII.

Proindé ſingulis annis unuſquiſque ſemel tempore exercitiorum Spiritualium Patri ſuo Spirituali totum hominem ſuum ſpiritualem , & internum fideli ſinceritate revelet , & detectis eá ratione Diabolicæ ſupplantationis inſidijs , & ſalutaribus ejuſdem conſiljis contra eaſ dem munitus interim de novo pié Sanctéque vivere , & in via ſalutis , ac perfectionis progredi incipiat ; Confeſſario quoque ſuo proprio ſuum internum hominem tam ad bona , quàm ad mala aperiant , in- ſtinctuſque ſive bonos ſive malos revelent . Præterea per modum fa-

 milia-

miliaris colloquij Superiori in diſtrictu decanali omnes Clerici qui ſub ipſo degunt, tempore viſitationis fideliter ſtatum in quo pro tempore quoad ſuum hominem Spiritualem fuerint, aperient; cujus etiam Spiritualibus medijs, & pijs monitis, quæ præſcripſerit, diligentér acquieſcent.

LXXXIX.

Idem obſervabunt Superiores Decanalium diſtrictuum reſpectu Præſidis Diœceſani ſub viſitatione annua ejuſdem, aperiendo eodem modo ſtatum hominis ſui ſpiritualis candidi fidelitate; Pari ratione Præſides Diœceſani quoad ſuas perſonas, uti & illi, qui ijſdem Præſidibus cohabitant, obſervabunt reſpectu majoris ſuperioris ſivé tempore viſitationis, ſivé alio tempore convenienti, ſingulis annis hominem ſuum interiorem pari ratione revelantes, & ſic per ordinem Superiores omnes uſqué ad Supremum Præſidem id obſervabunt. Denique ipſemet Præſes Supremus in annuis exercitijs eandem revelationem hominis ſui interioris Patri ſuo Spirituali faciet, pari quoque ratione negotium animæ ſuæ in humilitate & fidelitate cum Confeſſario ſuo proprio omni tempore vitæ ſuæ pertractabit. Porro dexteritas in ſuperioribus requiritur, ut revelantem ad ſectandam majorem perfectionem in fortitudine Spiritûs excitatum cum conſolatione dimittant.

De notitiâ Perſonarum habendâ.

XC.

QVantùm fieri poteſt Superiores hujus Clericalis Inſtituti notitiam de ſingulis, & de totius ſtatûs Conſtitutione providé omni tempore callere oportet, quá ratione ſinguli ad obtinendam æternam ſalutem, & ſtatus totus ad debitam ſuam perfectionem quam congruentiſſimé dirigatur: In hunc finem quilibet Superior tam pro ſpiritualium rerum, quám temporalium directione conſtitutus, notabit ea, quæ conſideratione digna fuerint: Deindé totius Inſtituti Præſes pro felici gubernatione noſſe debet ſingulorum diſtrictuum ſtatum, uti & alij ſuperiores diſtrictûs ſui notitiam habebunt: In hunc finem Superiores inferioris ordinis, majoribus Superioribus de perſonis ſibi ſubditis debitam informationem certis temporibus dabunt; ſcilicet Superiores Seminariorum de ſuis ſtudioſis, uti & Superiores Domuum emeritorum de perſonis ibidem exiſtentibus, Superiores diſtrictuum decanalium de perſonis ſui diſtrictûs, & ſic per ordinem.

Ordi-

XCI.

VT Communitas bonorum cum majori fructu Eccleſiæ Catholicæ, ac præſertim Cleri executioni dari poſſit, & ut omnia huju Inſtituti membra videant, ac re ipſâ experiantur, quod præter bonum in rebus, & exercitijs ſpiritualibus ordinem, etiam temporalium adminiſtratio in omnibus, quoad fieri poteſt, ordinatè procedat, ſingulorum locorum Oeconomi eam in adminiſtrandis rebus temporalibus adhibeant curam, ut meritò ſinguli propter bonum in rebus omnibus ordinem ex animo lætentur.

XCII.

In hunc finem tam Superiores, quàm Oeconomiarum adminiſtratores, & quicunque aliquo modo rerum temporalium curam haben magnâ curâ, providentiâque circumſpicientes attendant tam ad ſubditos ſuos, quàm ad univerſæ Oeconomiæ adminiſtrationem, eumque in eadem ordinem conſtantèr obſervare ſatagant, ut ex illa unicuique omnia non ſolùm ad neceſſitatem, ſed etiam ad convenientem commoditatem miniſtrentur; itáqué omnes qui ſimul habitant exinde ſatisfactionem habeant.

XCIII.

Ad obtinendam prædictam adminiſtrationem domeſticam ſpectat ut ſingularum hujuſmodi rerum adminiſtrationes itá dividantur, quatenùs mediante ſubordinatione officiorum à ſummo uſque ad infimum ſinguli in ordine, ac munere ſuo ritè præſtando omni tempore contineantur, & ordinationis ſuæ directionem à Superioribus capiant.

XCIV.

Oeconomi ſeipſos alijs non præferentes, ac potiùs in omnibus per abnegationem ſui exemplum præbentes, itá cum alijs uniformitèr per omnia vivant, ut intrá omnes ab infimo uſque ad ſummum, amoris pacis, mutuæ dilectionis, & unitatis vinculum integerrimè conſervetur, dum omnes (cæteris paribus) ex prædictá rerum omnium uniformitate ſe verè pro filijs, & domeſticis haberi manifeſtè deprehendunt.

XCV.

Quód ſi contingat aliquem eſſe debilioris complexionis, ſuperior illius infirmitati paternè condeſcendentes, eundem cum conſenſu Reverendiſſimi Ordinarij in Parochiá, vel conditione aliquá ubi cum ſocio ſecundùm aliquas commoditates ſibi neceſſarias commodè vivere poſſit, exponi curabunt. Vniverſim erga ſuos in infirmitatibus & alijs caſibus humanæ neceſſitatis auſteri non exiſtant, ſed mag

 per

per omnia ijſdem compatientes, ſe veré & cordialitér charitativos exhibeant.

XCVI.

Ob graviſſima damna, quæ tam ex parte domeſticorum, quàm externorum evenire ſolent æs alienum non contrahant; proinde familiam ſuam eá circumſpectione inſtituant, ne facilé unquam annui ſumptus, redditus excedant, ex oppoſito namque cumulata debita debitis accreſcunt.

XCVII.

Pro domeſticá politia debité conſervandá, omni poſſibili conatu, diligentiá, ac providentiá curent rerum omnium munditiem ſervare; non minori ſedulitate ſtudeant, ut omnia & ſingula in ſuis locis ſint diſpoſita; In qvovis loco particulari veſtiarium ordinetur, in quo ſicut omnia veſtimenta aſſervari, ita etiam ex eodem omnia & ſingula cuilibet ſubminiſtrari oportebit: debita quoque Bibliothecæ & librorum cura habeatur, taleſque libri procurentur qui potiſſimùm pro meditationibus, lectione ſpirituali, concionibus, cathecheſibus, & ſimilibus uſibus neceſſarij erunt; Catalogus quoque librorum in eodem loco aſſervetur.

XCVIII.

Quemadmodum abjectio aut nimius luxus externæ ſpeciei, atque habitus Clericum apud omnes vituperare, & contemptibilem reddere, ità modeſtia, & honeſtas maximé ſemper commendare conſuevit; undé enixé laborandum eſt, qua ratione utrumque conjugatur. In veſtitu ergo uniformitatem & honeſtatem longarum togarum, ſivé talarium cum collaribus, prout honeſtos Clericos decet, ubique terrarum omnes diligentér obſervabunt. Cura autem hujus penes diſpenſatorem rerum temporalium cujuſque loci erit ut ſuos honeſté, & maturé veſtiri faciat, & uniformitas quantùm fieri poteſt, perpetuitate quádam ubique & in omnibus obſervetur. Materia togarum talarium univerſim ea erit, quæ & honeſtatem & modeſtiam in homine exteriori præſeferens individuá quádam ſocietate conjungit, qualis omnis illa materia eſſe poteſt (ſervatá diſcretionis proportioné aliquo modo ad officium, & dignitates externas) quæ ſplendore, formá, alijſque qualitatibus vanitatem, luxum, & mollitiem minimé præſeferat.

XCIX.

Similitér in victu alijſqué quibuſcunque rebus eam cæteris paribus æqualitatem, & uniformitatem erga omnes obſervent, quá debita animorum unio inter domeſticos foveatur; ejus quoque providentiæ Superiores & Oeconomi eſſe debent, quá ſingulorum neceſſitates ſollicité reſpiciant, & præveniant; aliorum quoque conſilio præſertim

in

in rebus gravioribus familiam ſuam in via charitatis fideliter admi-niſtrent.

C.

Quod attinet ad rationem adminiſtrandę Oeconomiæ ad extra ſtudiosè caveatur, ne avaritiæ nota huic Clericali vitæ Oeconomorum ſive aliorum culpá meritó imputari poſſit: Hinc, ſi legata quædam pia huic Inſtituto advenirent, in ijs magná cum moderatione, & quarumcumque perſonarum ſatisfactione, quantùm prudenter fieri poterit, procedi debet; Pari modo in vendendo & emendo Oeconomi æquitatis ſint memores; Opificibus quoque & operarijs ſatisfactionem ſine moroſitate præſtent: idem etiam obſervetur quoad famulos alioſque domeſticos.

C I.

Circa Iura ſtolæ, oblationes annuas, funeralia, ac ſimilia accidentalia omnes omninò tam prudentiæ, quàm diſcretionis memores, liberum illis, qui talia ſolvere tenentur, relinquant dare ex bono & libenti animo, quod juſtum & æquum ipſimet judicabunt, & ſiné gravi difficultate dare poterunt; Quod ſi veró bonitate & diſcretione illá ſubditos abuti videant, tum meritó quæ ſibi ex Iure Parochiæ & Eccleſiæ ordinatiòne debentur ad Iura Parochialia manutenenda poſtulare poterunt, & ſubinde debebunt.

C I I.

Vnuſquiſque Sacerdos beneficiatus ad diſtribuendum pauperibus aliquid habeat, ut pro ijſdem convenienter expendatur. Ordinariæ tamen eleemoſynarum elargitiones non ab omnibus paſſim fiant, ſed ab Oeconomo, aut alio ab eo deputato.

C I I I.

Iuxta Conſtit. 20. Sacerdotum ſuper redditibus omnibus tam fixis, quàm accidentalibus, uti & ſuper expenſis tàm ordinarijs, quám extraordinarijs, juſtus & exactus calculus ab omnibus Oeconomis in manuali ſive libello quodam ubique teneatur, ordinatumque quoddam ratiocinium quot annis ab unoquoque Oeconomo, de omnibus acceptis & expenſis conficiatur, ac certo loco, ac tempore præſcripto exhibeatur. Vt verò ordinatiùs in hoc puncto procedatur, particularia ratiocinia aſſerventur in quovis loco particulari, decanalia in loco decanali, extractus eorumdem apud capſam Diœceſanam, ſicque uſque ad calculum generalem omnium rerum hujus Inſtituti procedendo, quatenus ſuperioribus convenienti tempore ubique exhiberi poſſint.

C I V.

Archivium particulare in quovis loco, & aliud in loco decanali, uti & in quavis Diœceſi, & Archidiœceſi, generale denique pro toto Inſti-

Inſtituto ordinari debet, ita ut in particularibus documenta Porochialia, ſpecificatio redditúum, inventaria rerum domeſticarum, unâ cum inventarijs librorum, & ſimilia: in generalibus verò Archivijs generalia documenta aſſerventur eo ordine, & modo, ut pro quâvis occaſione ſtatim ad manum haberi poſſint.

DE OFFICIO ET DIRECTIONE SVPERIORVM IN SPECIE.

C V.

SVperiorum hujus Clericalis Inſtituti ſequens ſubordinatio ſtatuitur, uti & Oeconomorum qui dependenter à Superiorum directione rerum temporalium curam gerunt; ut ita ab infimo uſque ad ſummum tàm Superiores, quàm Oeconomi inter ſe connexionem, & debitam dependentiam habeant, ultimaque diſpoſitio hujus Inſtituti á Præſide Supremo derivetur, ut ſic mutuo conſilio & directione, ordine ſuo peragantur, & diſpenſentur.

C V I.

Tota verò ſubordinatio tàm Superiorum, quàm Oeconomorum in quinque gradibus perſonarum conſiſtit. In primo ſunt ſuperior cujuſque loci particularis; in ſecundo ſuperior alicujus diſtrictûs Decanalis, & Oeconomus; in tertio Præſes, & Oeconomus Diœceſanus; in quarto, ubi Diœceſes quædam correſpondentiam habent, Præſes Archidiœceſanus, & Oeconomus; In quinto denique Supremus totius Inſtituti Præſes cum ſuo Oeconomo; qui omnes quatenùs á Reverendiſſimis DD. Ordinarijs ſuis dependeant, habetur ſupra numero LXXXVI. & in ſequentibus clariùs exponitur.

DE PAROCHIALI, ET CVIVSQVE LOCI PARTICVLARIS DIRECTIONE.

C V I I.

QVia Clerici, & Sacerdotes hujus Inſtituti per pagos, & Oppida in ſalutem populi diſperſi bini, terni, vel plures cohabitare ſolent, diviſim in ſingulis locis ſuperioritas, & inferioritas conſtituatur neceſſe eſt, ut diſciplina debitum obſervationis effectum ſortiatur, dum omnes uni in quovis particulari loco obediunt, quam ſuperioritatis directionem perpetuò is habebit qui Parochus, ſivè principalis beneficiatus cujuſcunque loci pro tempore extiterit.

C V I I I.

Cui proindè non ſolùm tota familia, verùm magis Clerici cohabitan-

bitantes in omnibus, quæ rationabilia ſecundùm Deum fuerint, tam in ſpiritualibus, quàm temporalibus ſecundùm præſcripta hujus Clericalis Inſtituti obedient; qui tamen non omnia proprio motu diſponet, ſed ſuorum Conſilium in omnibus, quæ alicujus momenti fuerint, adhibebit.

C I X.

Singuli locorum particularium Superiores ſuorum maximè domeſticorum curam ex animo gerant, diligentique circumſpectione attendant, ut timor Domini & animorum unitas perpetuò in ædibus ſuis vigeant: tam in gubernatione domûs, quàm adminiſtratione Oeconomiæ dirigi ſe ſinent à ſui Decanalis diſtrictûs Superiore, & quæ in viſitatione vel aliàs fuerint mandata, diligenter obſervabunt.

C X.

Inſpiciant frequenter in anno res quæ poſſidentur, ut quæ reparatione indigent maturè reparentur, aut quæ ſervando ſervari non poſſunt, de illis maturè diſponatur. Vigilanti etiam curâ ad ſupellectilia, libros, cellam, & loca frumentis deputata attendant, ne quid intereat furto, prodigalitate, aut alio modo malè diſtrahatur; quare claves diligentèr penes ſe, vel (ſi ratio particularis ita poſtulare videatur) Clericos ſibi cohabitantes retinebunt.

C X I.

Originalia decimarum aliorumque proventuum inſtrumenta in Archivio cujuſque loci diligenter aſſerventur cum annotatione temporum quibus quæque pendi ſolent, juxtà quorum normam ſingulis annis fiant duo libelli, ut in unum referantur per ordinem prædiorum perceptæ decimæ, in alterum verò annui Canones, ſivè hi in certa pecunia, ſive in alia re pendantur; ſine præſcitu Superioris diſtrictûs Decanalis fructus decimarum in agris non vendantur, nihilquè quoad locationes, contractus, aut debita contrahenda, aliaque ſimilia ſpectat ſine ejuſdem Conſilio, aut conſenſu faciant; cui tamen rationes ſuas in contrarium, ſi quas habuerint, modeſtè proponant.

C X I I.

Inventarium ordinatum ſecundùm certas Rubricas omnium mobilium quæ in domo ſunt, vel ad ipſam ſpectant, habeant, illudque annuatim tempore viſitationis renovent, adſcribendo ea quæ noviter advenerunt, & expungendo quæ abſumpta vel vendita fuerint. Referant quoque ſummatim in Codicem lites, & acta quæ alicujus momenti circà res temporales contigerint. Si quæ utenſilia ab extraneis commodato acceperint, annotent omnia ſpeciatim, & calculo

rerum

erum domeſticarum ſpecificationem adjungant, donec ſingula reſtituantur.

C X I I I.

Nullos Notabiles ſumptus in ædificia aut alias extraordinarias cauſas exponent, ſine præſcitu Superioris Decanalis & expreſſo illius conſenſu, & quod in uſus quotidianos oportebit neceſſariò impendi, curent, ut id debitâ utilitate & induſtriâ fiat.

C X I V.

Conſcribent de die in diem ſecundùm certas Rubricas in Libro ſivè Manuali ad hoc deputato, tam quæ in frumentis, quàm quæ in pecunia & alijs acceperint, & expenderint, reddantque deſuper rationem Superiori diſtrictûs Decanalis ſaltem ſemel vel bis in anno quando viſitabit. Cui etiam debita, & credita Parochiæ aliaque majoris momenti negotia, & acta ſua indicabunt, ut ita totius familiæ ſtatum plenè intelligere poſſit.

C X V.

Pecunias, quæ ad quotidianos uſus non fuerint neceſſariæ, ſeorſim reponant, prompto paratoquè animo conſignandi Superioribus ſuis, quantum ex ijs in aliquâ particulari neceſſitate ad bonum hujus Inſtituti Superioribus neceſſarium viſum fuerit.

C X V I.

Tenentur certo ſtatuto tempore facere relationem Superioribus diſtrictûs Decanalis, non ſolùm de vita & moribus Clericorum ſibi cohabitantium & domeſticorum, verùm etiam in quo ſtatu familia tam circa temporalia, quàm ſpiritualia verſetur, & quæ pericula incommodaque emergere poſſe videantur. Ad Conventum in diſtrictu Decanali habendum annuatim quoquè debent comparere, ſcientiarum exercitationes frequentare, aliaque media arripere, quæ ad conſervationem inſtitutæ diſciplinæ à Superioribus ſalubriter fuerint ordinata.

C X V I I.

Clericos ſibi cohabitantes ad nutum Superiorum (poſtquam à Reverendiſſimis Dominis Ordinarijs id petitum & conceſſum fuerit) ſuſcipient vel dimittent, prout commune Parochianorum, vel Clericalis hujus Inſtituti, aut particulare ipſorummet Clericorum bonum requiſiverit. Qui verò Canonicè inveſtiti Parochi vel beneficiati fuerint, non niſi ex rationabili & gravi cauſa à Reverendiſſimis Dominis Ordinarijs cognita & approbata (ſervatâ Sacrorum Canonum & Sacri Concilij Tridentini diſpoſitione) mutabuntur. Ad Vacantia beneficia non pro arbitratu ſuo aſpirabunt, ſed expectabunt, donec à Superioribus Inſtituti Ordinarijs ad ea aſſequenda commendentur.

C X V I I I.

OEconomus cujuſque loci particularis ordinarié ipſe Parochu erit, aut qui in illo loco primas tenet; quod ſi tamen Parochu in Spiritualibus magis, quàm temporalibus præſtaret, vel pietatis ſtu dio abſorptus, hæc infima deſpectare videretur, ad illius inſtantian Oeconomiæ adminiſtratio in alium aptiorem transferri poterit; ita tamen ut Parochus Superior ſemper exiſtat, ab ejuſquè directione ill Oeconomus dependere debeat.

C X I X.

In caſu quo ipſe Parochus Oeconomiam adminiſtrabit, inferio rem quandam diſpenſationem Clerico cuidam cohabitanti ad hoc ap to dabit. Verbi gratia curam veſtiarij, cellæ vinariæ, expenſas quo tidianas minutiores in culinam, accepta in ſtola minori, de quibu omnibus ſingulis menſibus rationem reddere teneatur.

Obſervanda quædam ab illis, qui Parocho aut Beneficiato principali cohabitant.

C X X.

REum temporalium adminiſtrationi præter, vel contra officium ſuum nemo ſe immiſceat, nec earum diſpoſitionem ambiat: li ceat tamen cuique prædictarum rerum diſpenſatorem fraterné per mo dum conſilij de aliquo notabili emolumento vel detrimento Oecono miæ admonere; res neceſſariæ quoad veſtimenta & alia utenſilia a Oeconomo ſingulis procurentur.

C X X I.

Quemadmodum Parochi, alijque Principales Beneficiati, ità & Capellani, & quicunque Beneficiati, aut Clerici cum alijs cohabi tantes, ſinguli ſuos reditus vel certum ſuum ſalarium habeant; de quo in uſus huic Inſtituto convenientes congruo modo diſponere poſſint; cum quilibet reſpectum & obligationem ſuam non habea ad perſonam particularem hanc vel illam, ſed quivis ex ipſis toti In ſtituto quoad ſe, & reditus ſuos, ac viciſſim totum Inſtitutum cuili bet membro obligatum intelligatur. Cæterùm hæc ordinatio, quo Clerici certum ſalarium habere debeant, de ijs tantùm intelligitur qui finitis ſtudijs, aut præſtito Iuramento, certum officium habent Clerici verò primæ, & ſecundæ claſſis, cum ante præſtitum Iuramen tum nondum ad communitatem bonorum obligentur, ſi quod bene

G ficium

ficium habeant, ad aliud non obligantur, quàm ut ſumptus pro ſuis perſonis factos ex beneficij redditibus ſolvant.

CXXII.

Vnde is qui præeſt in quavis domo particulari, debet id, quod cohabitantibus Clericis ex Salarijs ac reditibus ultrà victum, veſtitum, & alias expenſas per annum ſupereſt, Superioribus conſignare, ut pro ipſiſmet Clericis ſervato ordine & diſtinctione aſſervetur, donec ipſimet pro Oeconomia inchoanda, vel pro ſubſidio pauperum parentum ſuorum; alijs congruis, aut neceſſarijs expenſis faciendis indigeant, aut Inſtituto voluntariè in vita conſignent.

CXXIII.

Cuilibet Beneficiato aut Clerico aliquid pecuniæ ab Oeconomo ad obvios & quotidianos neceſſarios uſus ita dandum eſt, ut poſtquam expenderint, tantundem ab Oeconomo denuò accipiant; accepta verò ratiocinijs debito modo, & ordine inſcribantur, prout alia omnia quæ ſub manibus ſuis concredita habuerunt certo ſtatuto tempore in manuale Oeconomi referenda ſunt.

DE DIRECTIONE IN DISTRICTV DECANALI SERVANDA.

CXXIV.

VT directio Parochiarum, aliorumque locorum particularium fructuoſè ſubſiſtat, ſequitur ſecunda ſuperioritas, ad quam pro quolibet Decanali diſtrictu locorum Decani rurales ſi ex hoc Inſtituto fuerint, aut alij habiles ex eodem diſtrictu aſſumentur, qui per Iuramentum Reverendiſſimo Domino Ordinario ſuæ Diœceſis, uti etiam huic Inſtituto (quatenus de fidelitate eorumdem quoad publicam Ordinario, & quoad privatam ſivè Oeconomicam directionem Inſtituto ſufficienter provideatur) ſeſe obligabunt juxta formulas infrà num. 142. & 143. expreſſas, ſolis perſonalibus mutatis.

CXXV.

Dicti Superiores diſtrictuum Decanalium, ſi ſimul publico officio Decani fungantur, præter conſuetam publicam functionem, quà omnes totius Decanatûs Parochos, & alios Presbyteros in foro externo dirigunt; inſuper non ſolùm quos ſecum in Domo Decanali habuerint, ſed etiam omnes illius diſtrictus Parochos & Clericos (qui ex Inſtituto ſunt) ſecundùm illius conſtitutiones gubernabunt, quorum directioni omnes tam in ſpiritualibus, quàm temporalibus filialiter ſubjacebunt: ipſi verò eadem quæ à Parochis obſervanda ſunt imprimis obſervabunt, ut cœteri illorum exemplum reſpicientes captivati ad imitationem faciliùs trahantur.

C X X V I.

In quem finem memores eſſe debent quantoperè referat, ut ſuos domi, & omnes ſui Diſtrictûs Sacerdotes & Clericos non ſecus dirigant, ac ſi omnes ipſis cohabitatione exiſterent præſentes; hinc in domo ſuâ vigilantèr curabunt omnium Conſtitutionum exactum ſervari ordinem, libentèr quoque videant, ſi Sacerdotes ſui diſtrictûs frequentèr in Domo Decanali ſuum regreſſum quærant, invigilentque ut omnem charitatem ſentiant, & mutuam animorum unitatem inibi quaſi propriam ſuam habere reſidentiam experiantur: Ex quo Capite mirè ad obſequium imitationis, mutui amoris, & obedientiæ trahentur.

C X X V I I.

In gerendis rebus ad Directionem ſuam pertinentibus quorundam Sacerdotum ſecum habitantium, uti & in ſuo diſtrictu exiſtentium Conſilium adhibeant, eorum maximè qui Iudicio Præſidis Diœceſani prudentiâ, & agendi dexteritate præ reliquis pollere judicabuntur: in domo ſuâ Seniorem Sacerdotem conſtituent, cui in ſua abſentia directionem domûs committant, cum inſtructione debita, ſecundùm quam ſciat ſe gerere.

C X X V I I I.

Ordinariè bis in anno ſingula ſui Diſtrictûs loca, unâ cum Socio Oeconomò viſitando diligenter inſpiciant, non ſolùm tranſeundo, ſed cum Clericis ſingulorum locorum ſine ſuæ perſonæ acceptatione per aliquot dies in quotidiani curſûs & exercitiorum obſervatione convivant, non ſecus ac ſi domi degerent, ut hâc ratione cœteri excitati, ejus quæ in diſciplina & quotidianis exercitijs jugiter adhiberi debet, ſedulitatis exemplum concipiant: Videant quoque nùm omnia tam in ſpiritualibus, quàm temporalibus juxtà normam hujus Inſtituti obſerventur; & quæ ex mutuis Parochorum aliorumque cohabitantium relationibus minùs accuratè obſervari deprehenderint, verbo, & opere ad debitam obſervationem reducere conentur.

C X X I X.

Gravamina & difficultates ſingulorum audient, & pro poſſibilitate ſublevabunt: quorum dilatio fieri non poteſt, & majoris momenti ſunt, Superioribus ſtatim intimabunt; eorumque diſpoſitionem quam cum neceſſario præſcitu & conſenſu Reverendiſſimi Domini Ordinarij fecerint, vel fieri procuraverint, ſtudioſè exequantur: quæ verò moram patiuntur diligentèr annotabunt, ut Præſidi Diœceſano deſuper ſuo tempore ordinatè referre poſſint; notificent item uniuſcujuſque genium, quatenùs ad meliorem gubernationem & ſalutem requiri videtur: Præmoneantque maturè de neceſſarijs muta-

tionibus & morbis Parochorum, ut Superiores maturè ſingulis providere, & neceſſarias diſpoſitiones facere, aut ab illis quorum intereſt ut fiant curare valeant.

CXXX.

Si officio publico Decani ſimul funguntur, conſiderantes duplicem obedientiæ ordinem, in ijs quæ Reverendiſſimorum Dominorum Ordinariorum ſunt, eorum Officialibus, in ijs verò quæ Inſtitutum ſpecialiter concernunt, Superioribus illius fideliter morem gerant, ad quod eò magis obligabuntur, ſi in his quoquè mandatum ſpeciale eorundem Reverendiſſimorum Dominorum Ordinariorum accedat, juxta quæ in viſitationibus ſtatutis ea quæ Ordinariorum ſunt, ad normam publici juris inſtituant, repertos defectus corrigendo; quæ verò ad hoc Inſtitutum ſpecialiter ſpectant, ſecundùm normam Conſtitutionum dirigant, graviora utriuſque fori ſic notent, ut Reverendiſſimo Domino Ordinario & Præſidi Diœceſano Inſtituti debitè referre poſſint.

CXXXI.

Singulo trimeſtri, ſivè quibuſvis anni quartalibus ordinariè Præſidi Diœceſano integram relationem facient de ſtatu in quo unuſquiſque locus & perſona Inſtituti verſetur, tam circa ſpiritualia, quàm temporalia; idem facient extra hoc præſcriptum, ſi urgens neceſſitas id poſtulaverit. Ipſi quoquè in directione ſua quoad res Inſtituti regi ſe permittant à Præſide Diœceſano, quod à potiori etiam de alijs Superioribus intelligendum eſt, nihilque majoris momenti ſine eorum præſcitu & voluntate aggrediantur.

CXXXII.

Ad Conventum Diœceſanum comparere tenentur, quoties Superiores Inſtituti eos ad hunc conſcripſerint; Singulis annis duos in diſtrictu ſuo Conventus inſtituant; ad unum horum Parochi, ad alterum Capellani & Beneficiati conveniant, ut ſinguli referant quæ ad obſervationem accuratiorem præſcriptæ diſciplinæ, & ad meliorem hujus Inſtituti progreſſum, in ſingulis locis circa perſonas, ſpiritualia & temporalia relatu neceſſaria fuerint.

CXXXIII.

Tam domûs illius, in qua habitat, quàm Parochiarum pecuniæ, quæ ad communes pios uſus conſignantur, vel etiam pro perſonis particularibus ſolummodò aſſervantur, reponantur in arcam ad hoc deſtinatam, cujus clavem unam ipſe, alteram Senior Sacerdos, & tertiam Oeconomus diverſam cuſtodiat. In eadem liber aſſervabitur, in quo ſcribatur ſumma pecuniæ, tam quæ infertur, quàm quæ effertur pro neceſſitatibus in diſtrictu illo evenire ſolitis.

CXXXIV.

In Archivio ſuo diligenter aſſervabunt inſtrumenta originalia, non ſolùm proventuum illius loci cui particularitér præſunt, verùm etiam ſingularum Parochiarum tranſumpta manu notarij publici ſubſcripta ſuis locis reponant, ut facilè inveniri poſſint; ſimiliter ſervent diſtinctam & ordinatam regiſtraturam circa acta ſui Officij publici (ſi id ſimul geſſerint) ab ea, in quam acta Inſtituti oportebit referri.

CXXXV.

Poſt ſingula ſexennia in locis, ubi decanorum mutatio ſolita eſt; in Conventu Decanali Superiores pro tali diſtrictu conſtituti mutentur; in alijs locis ubi hoc munere perpetuò fungi ſolent, elapſis dictis annis, quoties rationabiliter viſum fuerit, confirmari poterunt. Conſtituentur verò à Præſide Diœceſano, ubi correſpondentia non eſt quoad Domum juventutis, & emeritorum in una Archidiœceſi; Vbi verò ejuſmodi correſpondentia eſt, Præſes Archidiœceſanus eoſdem ſervato ordine, & modo debito conſtituet: qui deindè acceptati à Reverendiſſimis Dominis Ordinarijs ſuis, eiſdem juxtà formulam ſuperiùs citatam per Iuramentum ſe obligabunt. In caſu quo Decanus perpetuus ob negligentiam, vel aliud Inſtituto intolerabile delictum mutandus foret, interim tamen ut ab officio publico deponatur commodè obtineri non poſſit, Superiores privatam directionem ſtatutæ diſciplinæ hujus Inſtituti in quemcumque habiliorem Parochum, vel beneficiatum illius diſtrictûs transferent.

De Oeconomo Decanali.

CXXXVI.

OMnes Parochiarum aliorumque locorum Oeconomi ab uno Decanali Oeconomo, qui in hujuſmodi rerum adminiſtratione prudentiam, ſedulitatem, & dexteritatem habere noſcatur, dirigentur; qui vigilantem oculum habebit, ut non tantùm in Domo Superioris Decanalis, ſed ut ubivis omnia rectè ordinentur.

CXXXVII.

Ad eum finem ſæpius in anno, prout præſens neceſſitas, & utilitas requirit, ad ſingula loca veniet, ad cognoſcendum cujuſque Oeconomiæ ſtatum, & ad defectus ſi qui occurrant maturè emendandos; In defectum Oeconomi, ipſe hujus Diſtrictûs Superior id præſtabit per ſe, quod per Oeconomum ab eo dependentem præſtari debuiſſet, donec rebus meliùs ordinatis, alia perſona pro hoc officio ipſi adjungi poſſit.

Iudicio

CXXXVIII.

Iudicio Præſidis Diœceſani unus ex Domo Decanali magis idoneus ad Oeconomiæ inferioris curam conſtituatur, qui quotidianas expenſas, & accepta in codice, ſive manuali conſcribat, reddatque ſingulis menſibus accepti & expenſi rationem, ut deindè ea ſummatim in librum rationum domus Decanalis ſecundùm certas Rubricas referatur.

DE PRÆSIDIS DIÆCESANI DIRECTIONE.

CXXXIX.

IN unaquaque Diœceſi ubi receptum fuerit Inſtitutum Præſes Diœceſanus erit, qui debitæ diſciplinæ & Conſtitutionum obſervantiæ inter Clericos diſtrictuum Decanalium curam & directionem habebit; Sique Reverendiſſimus Dominus Ordinarius eundem Vicarij in ſpiritualibus Generalis munere fungi vellet, ad ejuſdem beneplacitum utrique muneri cum debitá obedientiá ſatisfaciet, ne minimum omittendo aut faciendo, quod Ordinario ullo modo, ſive quoad reſpectum, ſive quoad aliud præjudicare jure videri poſſet; ſed potiùs in omnibus ab eodem ità dependebit, eáque vigilantiá officio ſuo ſatisfacere ſtudebit, ut debitus reſpectus, Iura, & ſimul etiam perfectior obedientia, illeque exoptatus odor, bona ſcilicet converſatio à Clero ad obſequium ejuſdem Ordinarij fideliter deferantur.

CXL.

Quod ſi non ſit ſimul Vicarius Generalis Ordinarij ſui, tunc ad Oeconomicam directionem, & Inſtituti hujus diſciplinam tantummodò invigilabit, publica ne in minimo attingendo; aliàs ſi Vicarius Generalis ſimul ſit, debitam diſtinctionem utriuſque fori, tam fraternæ correctionis, & Oeconomicæ directionis, quàm publici officij obſervabit, tam in ordinationibus faciendis, quàm in relationibus, & viſitationibus utrumque ſeorſim notando, & referendo.

CXLI.

Præſidis Diœceſani officium erit totius ſui diſtrictûs Clericos eà vigilantiá paternè ita dirigere, ut piè in hoc ſæculo converſantes, omnibus viſceribus in ſalutem Populi diffundantur, quibus ipſe in omnibus prælucere cuixè ſtudebit, ità ut inter ſuos in obedientiá, humilitate, patientiá, ſobrietate, caſtitate, manſuetudine, modeſtiá, gravitate, affabilitate, amore, & contemptu rerum temporalium quaſi vivum omnium virtutum exemplum emineat.

Vt

CXLII.

Vt fidelitas ejuſdem, uti & Obedientia ac in officio ſedulitas, tam erga Ordinarium, quàm reſpectu hujus Inſtituti magis conſtet, præſtabit juramentum juxta formulam ſequentem.

Formula Iuramenti pro Præſide Diœceſanó quo ſe Ordinario ſuo obligare tenetur.

EGO N. N. pro hac Diœceſi N. aſſumptus Præſes Deo, & Tibi Reverendiſſimo Domino Ordinario meo, tuiſque Canonicè intrantibus ſucceſſoribus ſpondeo, & Iuro me ſub Iuriſdictione tua ordinaria, ſeclusâ omni exemptione in vita Clericali juxtà Conſtitutiones Clericorum Sæcularium in commune viventium à Sancta Sede Apoſtolica approbatas ſemper victurum & moriturum, inſuperque Clericos ſic curæ meæ commiſſos & committendos juxtà eaſdem Conſtitutiones fideliter directurum, & cooperaturum, ut hæc vita Clericalis ex primario ſuo fine animarum curam per Ordinarias functiones Parochiales intendens conſtanter perſeveret. die N. Menſis N. Anno N. ſic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

CXLIII.

Formula Iuramenti quo idem ſe Inſtituto obligare tenetur.

EGO N.N. Inſtituti Clericorum Sæcularium in commune viventium Sacerdos per Diœceſim N. conſtitutus Præſes Deo, & Tibi N.N. ſupremo hujus Inſtituti Præſidi, tuiſque Canonicé intrantibus ſucceſſoribus ſpondeo, & juro me in hoc Inſtituto, ſalvá Reverendiſſimi Domini Ordinarij mei Iuriſdictione, ſemper victurum & moriturum &c. ut ſuprá.

CXLIV.

Iuxta prædictas Iuramentorum formulas, mutatis mutandis, aliorum certorum diſtrictuum Superiores Iuramentum ſuum Reverendiſſimis Dominis ſuis Ordinarijs, & Inſtituto præſtabunt.

CXLV.

Vt verò dictus Præſes Inſtituti hujus Clericos & Sacerdotes quoad privatam & Oeconomicam directionem ad ædificationem Eccleſiæ eò faciliùs in ſanctá vitæ converſatione gubernet, in cujuſvis Diœceſis Epiſcopali Civitate quoſdam viros ex hoc Inſtituto ſecum habebit, qui ætate, ingenio, doctriná, diſcretione, dexteritate, prudentiá & experientiá docti excellant, & Præſidi á conſiliis in rebus Inſti-

tuti

tuti benè ordinandis exiſtant; quidam verò inter eoſdem Iuniores erunt, qui ingenio, doctrinâ, prudentiâ, & aliis ad idem aliquando præſtandum præditi á cœteris addiſcant.

CXLVI.

Ad hoc munus ex Decanalibus aliiſque locis ad nutum Ordinarij aſſumantur viri, quorum prædictæ qualitates á Iuventute, & longâ experientiâ ex adminiſtratione officiorum, & datis Conſilijs deprehenſæ ſufficienter Superioribus conſtiterint, ut ita Præſes cum eiſdem, & toto Clero ſub Ordinario capite ſuo in vitæ ſanctitate, & Clericali diſciplina per debitam ſubordinationem omni tempore contineantur.

CXLVII.

Ex prædictis Viris unus erit Oeconomus curam habens rerum temporalium hujus Inſtituti in tota Diœceſi, & alius Vir inſignis in ſpiritualibus qui Præſidi Diœceſano in omni data occaſione ſpecialiter ad manum erunt.

CXLVIII.

Porrò in obtinendis Parochijs aut alijs quibuſcunque beneficijs, ad quas vel quæ præſentationes ab Ordinarijs aliiſque Eccleſiaſticis, vel ſæcularibus poteſtatibus tanquam patronis ſuppliciter impetrare oportet, communem ſtylum obſervantes, humillimiſque precibus omni tempore ea pro ſubjectis idoneis petere; itáque dicta ſubjecta ad ejuſmodi beneficia commendare ſtudeant, ut quoad hæc, & omnia alia tam in obtinendis, quám reſignandis beneficijs reſpectu Reverendiſſimorum Dominorum Ordinariorum, & aliorum Patronorum ordo debitus, & uſitatus cujuſque curiæ Epiſcopalis ſtylus accuraté obſervetur.

CXLIX.

Ad Reverendiſſimi Domini Ordinarij ſui beneplacitum ſingulis annis in propriâ perſona totiús ſui diſtrictús domos, in quibus Sacerdotes hujus vitæ habitant, viſitabit, & ubique 2. 3. 4. vel plures dies prout præſens neceſſitas & utilitas poſtularit perſiſtens ſingulorum locorum, dein ipſorummet Sacerdotum gravamina & neceſſitates tam ſpirituales, quám temporales paterno amore audiat, omnibuſque ſecundùm rationabilem utilitatem corporis & animæ gratificare ſtudeat: Errantes paterné corrigat, & ad meliorem frugem per media ſalutaria reducere ſatagat, deſolatos & puſillanimes conſoletur, & mutationem eorum ordinet, ac per eum ad quem pertinet, expediendum curet, quorum ſaluti corporis, & animæ rationabiliter expedire judicaverit.

In

CL.

In ſpiritualibus attendat, quomodò ſinguli in vita ſpirituali ſubſiſtant, an non periculum ad lapſum aliquem immineat; an & qualiter in pace inter ſe vivant;an cum debita charitate à ſuis ſuperioribus immediatis dirigantur, & quomodò diſciplina Inſtituti tàm in ſpiritualibus, quàm temporalibus obſervetur; quæ omnia ex informatione mutua ſuperiorum, & inferiorum, & ex particulari cum quovis colloquio ſcire poterit, corrigenda ſuavi conſilio, & efficaci admonitione corrigat, & quæ notanda fuerint diligenter conſignet.

CLI.

De viſitatione annuá ſuá debitá relationem Reverendiſſimo D. ſuo Ordinario faciet,ut cũ ejuſdẽ conſenſu aut poſitivá approbatione omnia in praxim dirigantur: quod ſi item ex viſitatione habitá referenda fuerint,quæ ad publicum forum non ſpectant, eidem Reverendiſſimo D. Ordinario ſic referantur pro neceſſarijs mutationibus & ordinationibus faciendis, ut nihilominùs ea quæ ſecreta ſunt,& ſalvá charitatis & Iuſtitiæ lege propalari non poſſunt, & pro præſentibus circumſtantijs ad ſolam fraternam directionem ſpectant, in ſecreto permaneant.

CLII.

Ad domum Præſidis Diœceſani vel ad alium commodiorem locum, ſingulis annis cum conſenſu Reverendiſſimi Domini Ordinarij Superiores Decanales, eorumque Oeconomi indicto per Præſidem Diœceſanum certo die, poſt habitos particulares Decanalium diſtrictuum Conventus congregabunt; eritque Conventus Diœceſanus, ſivè Congregatio in eum finem ordinata, ut videlicet omnia gravamina, neceſſitates, & omnia alia ſivè in ſpiritualibus, ſivè in temporalibus legitimè proferantur, & quæ ad majorem Dei gloriam, proximorum ſalutem, & imprimis ad hujus Clericalis Inſtituti conſervationem,incrementum, & perfectionem; deindè etiam quæ mores, ritus, & debitam in his uniformitatem, omnia denique quæ ad bonum ſpirituale & temporale ſpectant, auditis conſilijs ſingulorum, præviâ maturâ conſideratione, Præſes Diœceſanus deſuper concluſa in Domino faciat. Decanalium diſtrictuum ſuperiores, & alij ſingula concluſa, poſtquàm Reverendiſſimo D. Ordinario fuerint conceſſa & confirmata, domum revertentes omnia executioni demandent, tàm in domo ſua, quàm alijs in locis, quorum directio ipſis eſt demandata.

CLIII.

Præſes Diœceſanus eligendus ſit in Conventu Diœceſano poſt ſingulos octo annos, & in caſu mortis, & extraordinariæ mutationis per aſſiſtentem prioris Præſidis in Spiritualibus, ac Superiores Decanales (Et per Præſidem Archidiœceſanum pro eo caſu, quo inter Diœceſim & Archidiœceſim adſit cummunicatio reſpectu domùs Emeritorum,

& bonorum communium) ſi verò Ordinario placuerit, unum ex Inſtituto ſuum habere Vicarium Generalem, qui ſimul ſit Præſes, tunc tres præ omnibus digniores judicati eidem per prædictos nominentur, & illius ſit arbitrium eligendi unum, ex tribus magis idoneum. Eorum ſit confirmatio Præſidis pluries facienda, ſi libuerit, quorum electio fuit.

CLIV.

Caſu quo extraordinaria mutatio Præſidis Diœceſani neceſſaria videretur, Præſes ſupremus per certā perſonam, vel per litteras rationes hujus mutationis faciendæ Reverendiſſimo Domino Ordinario exponet humillimis cum precibus, ut in ejuſmodi mutationem conſentire dignetur; ſi verò Reverendiſſimus Dominus Ordinarius ipſemet mutationem Præſidis ob ejus negligentiam, vel ex alia cauſa fieri vellet, ut diſciplina, & alia vi præſentis Inſtituti obſervanda eò meliùs in effectum deducantur, electio novi Præſidis eodem ſupradicto modo fiet. Si Præſes Diœceſanus officio etiam Vicarij Generalis fungatur, & negligenter ſe gerat in concernentibus Inſtitutum, vel ex alio capite, ſit in facultate ſuperiorum Inſtituti, liberè alium eidem ſubſtituere, atque eligere.

CLV.

In præmiſſis caſibus conſtitutus Præſes, ubi á Reverendiſſimo D. Ordinario acceptatus fuerit, Iuramentum ut ſupra præſtabit; quod etiam tum fiet, cum in Diœceſim quandam de novo Inſtitutum introducendum, & talis Præſes Diœceſanus á ſupremo Præſide deputatus fuerit.

CLVI.

Pro debita obſervantia Communitatis bonorum in ſingulis Diœceſibus capſa ſivè arca quædam pro bonis communibus illius diſtrictûs conſtituatur, in quam certis temporibus ex Decanalibus capſis, quod pro eorundem diſtrictuum neceſſitate & uſu, moraliter judicio ſuperiorum non neceſſarium videbitur, deponi oportet; uti etiam quod aliunde in bonum illius Diœceſis pro præſenti Inſtituto quocumque modo adveniet. Hujus capſæ clavem unam Præſes Diœceſanus, alteram ejus œconomus, tertiam ſuperior particularis illius domûs in qua capſa eſt, habebit.

De Oeconomo Diœceſano.

CLVII.

VT adminiſtratio rerum temporalium, quam quilibet ſuperior diſtrictûs Dacanalis cum ſuo Oeconomo habet, ſuum finem debitè obtineat; In quavis Diœceſi Oeconomus erit, qui rerum tempora-

ralium Inſtituti in eadem Diœceſi curam habeat, Præſidi cohabitet, eidemque in munere ſuo ſit ſubjectus, & cum eodem ſub viſitatione Oeconomias ex informatione mutua cognoſcat; an omnia ſecundùm Inſtituti hujus diſciplinam inſtituantur, & ſecundùm neceſſitatem cum debita utilitate in victu, & amictu, alijſque rebus impendantur. Ratiocinia etiam tam in ædibus Superioris Decanalis, quàm in alijs quibuſcunque locis, unà cum cujuſque diſtrictûs Decanalis Oeconomo recipiet, obſervanda præſcribet, & emendanda corriget.

DE PRÆSIDIS ARCHIDIŒCESANI DIRECTIONE.

CLVIII.

Officium Præſidis Archidiœceſani pro totâ quadam Archidiœceſi, in qua plures Diœceſes uni Archiepiſcopo ſubſunt, ordinatur. Quod ſi Diœceſis quædam valde ampla cum alijs quoad Domum Emeritorum connexionem non haberet, vel ex quocunque alio capite directio hujus Diœceſis à quodam Præſide Archidiœceſano fieri non poſſet, eo caſu totum quod à Præſide Archidiœceſano præſtandum foret, fieri debebit per Præſidem dictæ Diœceſis.

CLIX.

Præſidi igitur Archidiœceſano in ſuo diſtrictu Præſides Diœceſani & alij Clerici hujus Inſtituti quoad Oeconomicam directionem ſtatutæ diſciplinæ, & obſervantiam Conſtitutionum ſubjecti erunt, tam quoad ſpiritualia, quàm temporalia in omni humilitate & reverentia promptaquè obediendi voluntate, ejuſque juſſa libenti animo exequentur. Ipſe verò Præſes ſuis in omni virtutum genere præluceat, omniaquè in pondere prudentiæ, in menſurâ Conſilij, & modo dexteritatis ac diſcretionis aggrediatur; ut eâ ratione omnes ad ſui amorem trahere, & ſine ullo ſuperioris, ac publicæ poteſtatis præjudicio & offenſione hoc Inſtitutum optimè in Domino gubernare valeat.

CLX.

Prædictus Præſes debitâ obedientiâ, timore ac reverentia, Reverendiſſimis DD. Ordinarijs humillimè ſubjacebit, negotia externa, Eccleſias, & quæ in alijs quibuſcunque Iuriſdictioni Ordinariæ ſubijciuntur, ne quidem in minimo attingere præſumat: atque ut de ſubjectione ejuſdem omni tempore ſufficienter conſtet, Reverendiſſimo Domino Archiepiſcopo ſuo per Iuramentum ſe obligabit eâ formulâ quæ habetur ſupra nu. 142. de Præſide Diœceſano, ſolis perſonalibus mutatis, quod idem etiam intelligitur de Iuramento quo ſe huic Clericali Inſtituto obligare tenetur, juxtà formulam num. 143.

CLXI.

Ad eundem ſpectabit ſuſceptio tam Iuventutis in Seminarijs huic Inſtituto proprijs, vel ſaltem notitia perſonarum ſuſcipiendarum in Seminarijs Epiſcopalibus directioni hujus Inſtituti commiſſis, priuſquám tales Iuvenes Reverendiſſimis DD.Ordinarijs pro actuali ſuſceptione commendentur; ſuſcipiet quoquè qui jam Sacerdotes, aut finitis ſtudijs ad hoc Clericale Inſtitutum ſuſcipi voluerint; & univerſim totius ſui diſtrictûs directio in ſpiritualibus quoad diſciplinam hujus Inſtituti á dicto ſuperiore fiet, ad quem propterea graviora referenda erunt.

CLXII.

Eidem Præſidi á conſilijs in eadem domo cum ipſo, & in vicinia habitantes erunt quidam Viri prudentes & docti, quorum operá, conſilio, & maturá circumſpectione in officio ſuo adjuvetur; prædicti Viri ad beneplacitum Reverendiſſimi Domini Archiepiſcopi eidem ſimul á conſilijs eſſe, & ſimul pro ratione circumſtantiarum alia beneficia curata vel non curata in eodem loco conſequi vel habere poterunt. De habitatione ejuſdem Præſidis in Domo Emeritorum habetur parte 3. num.17.& 18.

CLXIII.

Officium hujus Præſidis erit potiore tempore cum ſuo Oeconomo diſtrictum ſuum viſitare, & ubiquè ea, quæ præſens Inſtitutum concernunt, ſivè ſpiritualia ſivè temporalia negotia ſint, paternè ex omni parte inſtituere, ita ut ex hac ipſius viſitatione ſuperiores & inferiores ejuſdem directioni ſubjecti dirigantur. Ad eundem ſpectabit per Oeconomum ſuum ordinare quomodò per media communitatis in ſingulis neceſſitatibus ſuccurri poſſit, ac debeat; & univerſim commune bonum hujus Inſtituti in fines ſuos ſecundùm Deum diriget; cum Præſide Diœceſano conferet, dando principia in praxi obſervanda, ordinando qualiter Sacerdotes recenter ordinati, vel alij qui beneficium ſtabile needum obtinent, applicari debeant, ut ipſe Præſes Diœceſanus poſtea eoſdem Reverendiſſimo Domino Ordinario commendet, & promotionem in ſingulis caſibus humillimis precibus impetret.

CLXIV.

In viſitatione ſua idem Præſes perpetuò hoc obſervabit, ut ante omnia ingrediens Diœceſim illius diſtrictûs Archiepiſcopalis, Reverendiſſimum D. Ordinarium illius loci adeat, & cum omnimoda ſubmiſſione facultatem ac benedictionem Clericos hujus Inſtituti in eadem Diœceſi habitantes in ijs, quæ ad Oeconomicam hujus Inſtituti directionem ſpectant, viſitandi humillimis precibus petat, ejuſque imperio in omnibus obediat, & tunc demum viſitationem ſuam in

Do-

Domino ſalubriter perficiat, eâque finitâ debitam relationem deſuper Reverendiſſimo Domino Ordinario faciat. Quod idem reſpectu Reverendiſſimi Domini Archiepiſcopi ſui obſervabit, humillimè veram & ſinceram relationem de omnium hujus Inſtituti Clericorum vitâ faciendo, ac mandatis ſuperioris poteſtatis in omnibus obtemperando.

CLXV.

Domus ſuperiorum ſui diſtrictûs diligenter viſitabit, atque ex mutuâ relatione prudenter explorabit in quo ſtatu ſingula loca Inſtituti verſentur, in viſitatione ſua Oeconomos pro rei exigentia mutabit, aut prout viſum fuerit confirmabit; Præſidi quoquè ſupremo hujus Inſtituti ſinceram de ſtatu in quo Clerici hujus Inſtituti in ſuo diſtrictu pro tempore fuerint, relationem in ſcripto, vel ſi fieri poſſit in perſona propria faciet, ſimulquè etiam generalem notitiam eidem de ſtatu temporalium rerum hujus Inſtituti exhibebit, cui etiam ſine ullo Iuriſdictionis publicæ præjudicio in omnibus obediet, & in rebus majoris momenti ad illius conſilia, & voluntatem recurret, in quacunque parte mundi exiſtat.

CLXIV.

Præterea ſpecialem curam domuum Iuventutis inſtituendæ, & Emeritorum gerens, ſingulis annis bis viſitabit, diligenterquè earum conſtitutionem domeſticam tam in ſpiritualibus, quàm temporalibus inſpiciens, cuncta ſemper ad Inſtituto conformem ſtatum reducere, & conſervare ſtudebit. Dictis domibus ſuperiores magiſtroſquè alios tam ſtudiorum, quàm virtutum præficiet, & ſuo tempore pro utilitate, & neceſſitate mutabit; in Seminarijs verò Ordinariorum, & aliorum Patronorum prædictos ſuperiores Reverendiſſimis DD. Ordinarijs commendabit, & nominabit, ut ab ipſis acceptentur.

CLXVII.

Mediorum præterea temporalium dictarum domorum diſpenſatio, ac cura penes ipſum ſtabit; quæ omnia & ſingula mediante Oeconomo ſibi adjuncto, ad illarum emolumenta impendantur, porro ſingula ſeminaria, quæ á Sacerdotibus hujus Inſtituti diriguntur, particulares capſas habeant, ſuper quorum bonis ſpecialia quoquè fiant ratiocinia: Idem obſervandum circa domus Emeritorum. Porro tam Seminariorum, quàm domorum Emeritorum ratiocinia ſtatutis temporibus à ſuperioribus diligenter revideantur, ſi qui defectus inveniantur, corrigantur.

CLXVIII.

Cum præſcitu, & conſenſu ſuperioris poteſtatis ſingulis triennijs Conventus pro diſtrictu Archidiœceſano in Civitate Archiepiſcopali, vel in domo Emeritorum inſtituetur, ad quem omnes Præſides Diœce-

ce-

ceſani in quâdam Archidiœceſi correſpondentes cum conſenſu Reverendiſſimorum DD. Ordinariorũ ſuorum comparebunt unà cum œconomis ſuis, cui Præſes illius diſtrictûs Archidiœceſani præerit, ibique primò omnia quæ ex relatione Conventuum præcedentium Diœceſanorum, & decanalium, aut ex alio capite prolata, diſciplinam & bonum hujus Inſtituti concernunt, auditis priùs conſilijs ac conſiderationibus ſingulorum, à dicto ſuperiore facienda, vel omittenda decernantur.

CLXIX.

In his Conventibus non attingentur, quæ Iuriſdictionem cujuſcunque Ordinarij concernunt; omnia denique quæ in Conventibus ordinata fuerint, prothocollo diligenter & ordinatè inſerantur, ut Poſteris, & Reverendiſſimis DD. Ordinarijs ſemper de omnibus ratio reddi valeat; fiet id per certas perſonas quæ tam hæc, quàm alia poſteris pro notitia neceſſaria annotabunt. Poſt Conventum autem Archidiœceſanum celebratum Præſes Reverendiſſimo D. Ordinario ſuo deſuper debitam relationem faciet.

CLXX.

Poſt novem annos in Conventu illius diſtrictûs officium ſuum ad manus Præſidis ſupremi reſignando mutabitur, & duo deputati, vel ipſimet Viſitatores Præſidis ſupremi conſtituentur, qui vota Præſidum Diœceſanorum, & aliorum ſuſcipientes Præſidi ſupremo tranſcribent, à quo notitia talentorum, quam ex factis ſibi de ſingulis relationibus habere debet, ad votorum rationem ſimul attendendo, ex Viris ſibi propoſitis præſtantiorem pro Præſide illius Archidiœceſani diſtrictûs denominabit; qui poſtmodùm Reverendiſſimo D. Archipræſuli ſuo per Iuramentum ſupradicto modo, uti & Inſtituto ſe obſtringet: quod ſi verò dictus Præſes Archiepiſcopo non placeat, tunc ſupremus Præſes ſine nova Congregatione aliam perſonam eidem nominabit.

CLXXI.

In illis locis ubi plures Diœceſes unius Archiepiſcopatûs inter ſe connexionem habent, ac communem utilitatem domûs Emeritorum, conſtituenda eſt capſa Archidiœceſana, ad quam tam Clericorum hujus Inſtituti non neceſſaria ex capſis Diœceſanis, quàm media aliundè advenientia deponi debent, ut pro utilitate ac neceſſitate totius illius diſtrictûs Archidiœceſani expendantur, & applicentur. Clavem pro eadem habebit Præſes Archidiœceſanus, alteram ejus Oeconomus, tertiam ſuperior particularis illius domûs, in qua capſa erit.

CLXXII.

OFficiū hujus Oeconomi erit,Præſidi illius diſtrictûs in Viſitatione adeſſe, & curam rerum temporalium hujus Inſtituti ubivis ſuſcipere, in omni loco neceſſitates, & omnia alia incommoda, quæ vel perſonæ particulares, aut integræ familiæ patiuntur charitativè audire, & in Domino juxtà directionem ſui Præſidis remedium adhibere, ac præſertim ratiocinia generalia ſuper bonis communibus Inſtituti per illum diſtrictum conficere. Hujus Oeconomi ordinationibus omnes alij Oeconomi inferiores acquieſcent, ita ut quidquid rationabiliter ordinaverit, obſervent. Ad hoc munus Viri in omni genere præſtantes requiruntur, qui & ipſi obedientes ſint, & in rebus alicujus momenti aliorum prudenti conſilio utantur, atque ubi rei gravitas requirere videbitur,ab ipſomet Præſide Archidiçceſano ordinationem petant, e cujus directione perfectiſſimè in officio ſuo dependebunt.

DE PRÆSIDIS SVPREMI DIRECTIONE.

CLXXIII.

HVjus Inſtituti caput ſub nomine Præſidis ſupremi vel Generalis conſtanter unum erit, hic Præſes totum Inſtitutum tam in ſpiritualibus, quàm temporalibus in quamcunque mundi partem diffuſum fuerit,aut diffundetur, ſecundùm Deum ſine ullo Reverendiſſimorum Dominorum Ordinariorum præjudicio, directione ſolummodò privatâ & Oeconomica ſecundùm Conſtitutiones hujus Inſtituti á S. Sede Apoſtolica approbatatas gubernabit.

CLXXIV.

Quidquid ergo bonum, vel conſervationem præſentis Inſtituti concernens tanti momenti fuerit, ut id ſuperiores eidem ſubordinati juxta ea, quæ in præcedentibus traduntur, neque per ſe, neque per Congregationum ſeu Conventuum conſultationes ob cauſæ gravitatem decidere prudenter non potuerint, illud á Præſide ſupremo decernetur; & hâc ratione omnes hujus Inſtituti ſuperiores, & inferiores in ſuo ordine ſupremo Præſidi prædicto modo obedient.

CLXXV.

Ipſe Præſes Supremus Summo Pontifici, & Sanctæ Sedi Apoſtolicæ in omnibus quæ præſens Inſtitutum attinent ſpecialiter obediet, eâ prorſus ratione quà Præſides particulares Reverendiſſimis ſuis DD. Ordinarijs obedire tenentur. Idem Præſes ſuo & Inſtituti nomine per Juramentum Summo Pontifici & S. Sedi Apoſtolicæ poſt ſui electionem

nem ſe obligabit, prout etiam fidelitatem ſuam erga hoc Inſtitutum per ſpeciale Iuramentum prout ſequitur promittet.

CLXXVI.

Formula Iuramenti pro Præſide ſupremo.

EGo N. N. Inſtituti Clericorum Sæcularium in Commune viventium Sacerdos & ab ejuſdem Inſtituti Præſidibus Canonicè electus Præſes Generalis tibi Sanctiſſimo Domino Noſtro N.N. Tuiſque canonicè intrantibus Succeſſoribus, ac S. Sedi Apoſtolicæ ſpondeo, & Iuro me ſub obedientia Sanctitatis Tuæ & Succeſſorum tuorum in vita Clericali juxta Conſtitutiones Clericorum Sæcularium in Commune viventium ab eadem S. Sede Apoſtolica approbatas ſemper victurum & moriturum; inſuperque Clericos omnes hujus Inſtituti ſic curæ meæ commiſſos & committendos, ſub omnimoda RR. DD. Ordinariorum juriſdictione juxta eaſdem Conſtitutiones fideliter directurum, ac quantùm in me eſt ad mandatum Sanctitatis Tuæ in quaſvis mundi partes miſſurum, & cooperaturum, ut hæc vita Clericalis ex primario ſuo fine animarum curam per ordinarias functiones parochiales cohabitando intendens conſtanter perſeveret. Sub die N. Menſis N. Anno N. ſic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

CLXXVII.

Formula Iuramenti pro eodem Præſide per quod ſe toti Inſtituto obligare tenetur.

EGo N. N. Inſtituti Clericorum Sæcularium in commune viventium Sacerdos, & ab ejuſdem Inſtituti Præſidibus canonicè electus Præſes ſupremus, vobis nomine totius Inſtituti congregatis ſpondeo, & juro me in vita Clericali juxta Conſtitutiones Clericorum Sæcularium in commune viventium à S. Sede Apoſtolica approbatas ſemper victurum & moriturum, inſuperque Clericos omnes hujus Inſtituti ſic curæ meæ commiſſos, & committendos ſub omnimoda Reverendiſſimorum Dominorum Ordinariorum authoritate & juriſdictione juxta eaſdem Conſtitutiones fideliter directurum & cooperaturum &c. ut ſupra.

CLXXVIII.

Ad Præſidem ſupremum ſpectabit vitam Præſidum in diverſis Archidiœceſibus, & Diœceſibus præſertim quoad directionem á Præſide Archidiœceſano non dependentibus, per ſuos viſitatores generales, aut per alium delegatum inſpicere, & ex urgentibus cauſis, etiam

extra

extra tempus ordinarium, eoſdem Superiores cum conſenſu Reverendiſſimorum Dominorum Ordinariorum modo ſupradicto mutare; de incorrigibilibus reſpectu rerum Inſtituti eidem Præſidi relatio maturè fiet, ut ſi ita neceſſe viſum fuerit, tales de mandato, & conſenſu Reverendiſſimorum Dominorum Ordinariorum (ſervatâ Sacrorum Canonum & Sac. Trident. Concilij diſpoſitione, & attentâ Clericorum hujus Inſtituti ex pacto mutuo proveniente erga Superiores ejuſdem Inſtituti in ſimilibus caſibus obligatione) à beneficijs amoti in domo Emeritorum ſeorſim vivant, juxta ea quæ habentur parte tertiâ de Directione Domuum Emeritorum.

C L X X I X.

Quod ſi in aliqua Diœceſi vel Regione de novo introductio hujus Inſtituti à Reverendiſſimo Domino Ordinario deſideretur, Præſes ſupremus ordinationem deſuper faciet, & perſonas qualificatas determinabit, quæ illuc mittantur, atquè ubiquè locorum cum conſenſu Reverendiſſimorum DominorumOrdinariorum præſens Inſtitutum introducere allaborabit. Quoniam verò nemo ſibi ipſi ſufficiens, præſertim in re tanti momenti, hinc dictus Præſes juxta ſe viros doctos & prudentes ex omnibus orbis partibus habebit, qui eidem in rebus agendis adſint.

C L X X X.

Ex his duo aſſiſtentes Præſidis erunt, alter in ſpiritualibus, alter in temporalibus quoad Oeconomicam directionem totius Inſtituti; & univerſim tam hi, quàm alij prædicti apud eundem Præſidem habitabunt, ut ipſe ſingulorum conſilio & operâ in gubernatione totius Inſtituti rationabiliter utatur. Duos etiam Generales viſitatores conſtituet ex ijſdem ſibi cohabitantibus, qui ſingulis circiter decennijs omnes domos, in quibus Superiores hujus Inſtituti cum ijs, qui ipſis à conſilijs ſunt, habitant, & maximè domos juventutis, ac emeritorum, eorumque Superiores viſitando, diligenti circumſpectione ſtatum ſingulorum quàque uniformitate ubiquè vivatur, intelligant; errata Superioribus locorum corrigenda, & ad uniformitatem reducenda commendabunt; graviora verò annotabunt, domum ſuo tempore reverſi Præſidi ſupremo ſinceram relationem ſuæ viſitationis tradent.

C L X X X I.

Ad quamcunque Diœceſim prædicti Viſitatores pervenerint, ſemper Reverendiſſimis Dominis Ordinarijs ſe ſiſtent, ac humillimis precibus petant, quatenus ſibi liceat in domibus prædictis notitiam de ſtatu rerum hujus Inſtituti accipere; priuſquàm etiam ex ejuſdem territorio decedant, ſe Reverendiſſimo Domino Ordinario denuo ſiſtant, & ſi quid notabile emendandum occurrerit, eidem humillimé

indicabunt, ut ſi ita placuerit, ipſemet ad ea quæ hujus Inſtituti propria ſunt, Superiores, aliòſquè Clericos hujus Inſtituti urgeat, & adſtringat.

C L X X X I I.

Conventus generalis cui Præſides cujuſcunque diſtrictûs Archidiœceſani unà cum ſuis Oeconomis, quantùm poſſibile fuerit, intereſſe debent, uti etiam alij Præſides ab Archidiœceſano independentes, ac præterea ij qui Præſidi ſupremo à conſilijs ſunt, ordinariè ſingulis decem, vel etiam poſtquàm res Inſtituti benè ordinatæ fuerint, poſt plurium etiam 20. annorum ſpatium habebitur, prout neceſſitas rationabiliter ſæpius, vel rariùs inſtituendum poſtulaverit. Sententia concluſiva, quæ in Domino omnibus vel majori parti videbitur, penes ſupremum Præſidem ſtabit.

C L X X X I I I.

Idem Conventus prædicto modo fiet ad mortem ſupremi Præſidis, vel ſi ex mandato aut conſenſu Summi Pontificis, in caſu gravis neceſſitatis Præſes ab Officio deponendus foret: ordinatio autem conventûs in hoc caſu præcipuè ad aſſiſtentem ejuſdem Præſidis in ſpiritualibus pertinebit, donec in eodem Conventu alius Præſes debitè electus fuerit, & ſi in almâ Vrbe Conventus habeatur, à Summo Pontifice confirmatus fuerit; ex quo tempore continuatio, & abſolutio hujus Conventûs ad ipſummet Præſidem ſpectabit.

C L X X X I V.

Ad ſinceriorem omnium cauſarum & neceſſitatum in conventibus propoſitionem, relationemque obtinendam, præter Superiores, ex diſtrictibus ſingulis ſaltem duo Verbi gratiâ ex quovis diſtrictu Decanali duo Parochi ad Conventum Diœceſanum, ex Diœceſi duo Decanalium diſtrictuum Superiores ad Conventum alicujus diſtrictûs Archidiœceſani; ex diſtrictu Archidiœceſano duo Præſides Diœceſani ad Conventum generalem deſtinabuntur; qui prudentiâ & pietate præſtantes non ſolùm actorum, Verùm etiam ſtatûs, in quo ſingula loca ſubſiſtant, aut deficiant, uti & converſationis ipſorum Superiorum teſtes, & arbitri erunt.

C L X X X V.

Cum bona Communitatis juxtà ſuperiùs dicta num. 22. ex unâ in aliam Diœceſim per ſe transferri non poſſint, ideo nulla capſa totius hujus Inſtituti communis conſtitui poterit. Vnde Præſes Generalis non niſi particularem capſam ſuæ familiæ in domo ſua habebit. Caſu tamen quo per Patroni alicujus diſpoſitionem toti Inſtituto aliquid concederetur ſinè ordine ad certam Diœceſim, vel Archidiœceſim, ſupremi Præſidis erit cum ſuo Oeconomo curam hujus habere, & operam dare ut pro Emeritorum domo, Seminario Inſtituti proprio,

pro Miſſionibus ad loca hæreticorum ſeu infidelium deſtinandis, pro alijs communibus Inſtituti neceſſitatibus ſublevandis, vel aliter ad ſatisfaciendum Benefactoris aut Patroni intentioni, & voluntati utiliter applicetur.

De Oeconomo ſupremi Præſidis.

CLXXXVI.

AD Oeconomum ſupremi Præſidis, qui rerum temporalium hujus Inſtituti generalem & ultimam diſpoſitionem habet, omnes Cauſæ graviores, circa prædictarum rerum Ordinationes occurrentes, quæ ipſius ſupremi Præſidis judicio ac deciſione diſcutiendæ, ac determinandæ videntur, ex omnibus locis ſive particularibus Diœceſibus deferentur, cujus ultimæ diſpoſitioni, quæ à ſupremo Præſide ſemper derivabitur, omnes per obedientiam acquieſcent; Generalem quoque calculum & notitiam rerum temporalium totius Inſtituti habebit.

CLXXXVII.

Finaliter hujus Inſtituti directiva Superioritas ab infimo ejuſdem gradu uſque ad ſupremum Præſidem illi Majeſtativæ Superioritati, quæ in foro Eccleſiaſtico eſt, non ſolùm non præjudicat, ſed potiùs ſubſervit, ac famulatur, eidemque ſubordinata ſemper obedit; dum ex unà parte totum hoc Clericale Inſtitutum cum omnibus ſuis membris ſe primò Summo Pontifici Romano, dein ſecundò Reverendiſſimis Dominis Ordinarijs eâdem quá priùs, imò etiam majore ſubjectione per obedientiam & inviolatum erga Iuriſdictionem Ordinariam reſpectum in foro Eccleſiaſtico penitus ſubmittit; ex altera parte, tertiò per paternam & Oeconomicam hujus Inſtituti directionem Clerus ſæcularis ſuavi, & charitativá viá (cum Conſtitutiones per ſe juxtà Sacerdotum Conſtitutionem 46. ſub peccato non obligent) à corruptela vitiorum & pernicioſis defectibus Clericorum præſertim Curæ animarum præpoſitorum magnam partem liberari & in libertatem ſanctæ converſationis in hoc ſæculo, cooperante divinà gratia, redigi poterit; & ſic quartò Reverendiſſimis Dominis Ordinarijs tam à Superioribus, quàm inferioribus totius hujus Inſtituti membris debita obedientia, reverentia, & ſubiectio perfectè præſtabitur.

PARS TERTIA.

CONSTITVTIONES

PRO DIRECTIONE SACERDOTVM, ALIORVMQVE CLERICORVM SENVM, ET ALIAS AD OFFICIA ET BENEFICIA ECCLESIASTICA EX QVOCVNQVE DEFECTV INHABILIVM IN DOMIBVS EMERITORVM.

PRÆNOTATIO.

De fine, utilitate, & neceſſitate Domuum Emeritorum.

FInis quem Clericale hoc Inſtitutum in erectione ejuſmodi domuum Emeritorum intendit, earumquè multiplex utilitas, quæ ad diverſos exinde redundat, uti & neceſſitas in eo eſt. Prodeſt namquè inprimis Reverendiſſimis Dominis Ordinarijs, ut Clericos ſuos in praxi eorum, quę ad curam animarum ſpectant informandos curare, & faciliùs in Clericali vita & honeſtate continere, ſenes quoque & alios ad curam animarum inhabiles (ſervatá Sac. Canonum & Sac. Trident. Concilij diſpoſitione, & attentá ex pacto mutuo inter Clericos hujus Inſtituti proveniente obligatione) maturè ab eadem removere poſſint, ne dum neſcitur ubi, aut undè neceſſaria illorum ſuſtentatio procuranda ſit, diu non ſine magno ſuo incommodo, majorequè ſubditorum periculo in ea relinquantur, poſtquàm per ſenium vel alium defectum eidem ampliùs convenienter præeſſe non poſſunt. Prodeſt deinde iiſdem Reverendiſſimis Dominis Ordinarijs, vel alijs qui prædictis Clericis cum ad Sacros Ordines promoventur, titulum menſæ tribuerunt, dum occurrente caſu, quo illo aliás uti deberent, communibus Inſtituti bonis ſuſtententur, ipſique hoc onere eoſdem ſuſtentandi ſubleventur. Prodeſt inſuper tam Clericis huic Inſtituto addictis, quám fidelibus maximé quorum curæ præfecti ſunt; Clericis quidem dum illis in ſenio, uti & in caſu quo in grave peccatum, vel ſcandalum ex humana fragilitate lapſi forent, commodiſſima ipſis in ſe redeundi, pœnitentiam agendi, commiſſa peccata expiandi, & vitam ſeriò emendandi occaſio præbetur, ne diu cum ſuo dedecore, totius Cleri opprobrio & magno tum Catholicorum, tum acatholicorum ſcandalo in publico circumvagari permittantur. Fi-

delibus

delibus verò dum maturè à ſcandalis Clericorum liberantur, & loc tædioſorum ſenum, vel aliàs inhabilium Sacerdotum idoneos anima rum curatores nanciſcuntur. Prodeſt denique univerſali Chriſti Do mini Noſtri Eccleſiæ, ad cujus propagationem ex ejuſmodi domibus ubi ſuper numerarij nonnulli ſuſtentari poſſunt, Sacerdotes aſpirant Divinâ gratiâ ad miſſiones in terras hæreticorum & infidelium non ſecus ac ex Religioſorum cœtibus viri probi, docti, ac zeloſi educ poterunt, quas eò promptiùs ſuſcipient, quo certiùs norunt quod i ſenectute, vel aliâ ſuperveniente inhabilitate poſt exantlatos in hujuſmodi miſſionibus labores rurſum ad ejuſmodi domum recurſu habere poſſint. Nec adeò magna erit in erigendis, & inſtruendis fundandiſque ejuſmodi domibus difficultas, cum in quavis Archidio ceſi, vel ſaltem ampliore Diœceſi, non niſi una talis Domus ſit nece ſaria, ad quam erigendam, & neceſſarijs rebus inſtruendam, omne huic Inſtituto addicti Clerici pro facultatum ſuarum modo concur rent; itáque bona Eccleſiaſtica, congruæ ſuſtentationi ſuæ ſuperflua quæ aliàs in pios uſus expendere deberent, in hunc determinatum pium, valdèque clericali vitæ convenientem uſum præ cœteris exper dent, ac relinquent, idque in ea Provincia ubi fuerunt acquiſita. Sperari quoque poteſt, fore ut Deus aliorum quoque patronorum an mos ſubinde excitet ad hanc piam, totique Eccleſiæ Dei utilem inten tionem in opus redigendum.

Quanam perſonæ & ob quem finem recipiendi ſint ad Emeritorum domos?

I.

VT poſt exantlatos vitæ activæ labores Sacerdotes ſenio confe cti ſine moleſtia ſeorſim vitam quietam vivere, & curſum ſuun in ſanctitate fœliciter conſummare valeant, in quavis Archidiœceſi vel etiam ampliore quadam Diœceſi domus aliqua omnibus tam cor poralibus, quàm ſpiritualibus vitæ ſubſidijs probé inſtructa erigatur & fundetur.

I I.

Ad hanc domum primò recipiantur Emeriti, ſivè ſenes Sacerdotes qui in illa Archidiœceſi, vel Diœceſi poſt multas vitæ activæ impen ſas operas reliquum vitæ tempus in majore tranquillitate, & vitæ con templativæ exercitationibus tranſigere conſtanter deſideraverint.

I I I.

Secundò Si quos corpore vel animo ad obeunda munia Eccleſia ſtica ob Canonicum aliquod impedimentum ex quocunque caſu con tractum inhabiles reddi contigerit, recipiantur pariter in domum

Emeri-

Emeritorum, ubi ipſis in charitate omnia vitæ neceſſaria uſque ad vitæ finem ſubminiſtrentur.

I V.

Tertiò Siquis Sacerdotum viliſcentibus ſibi omnibus quæ in mundo ſunt vehementiore Spiritûs Sancti impulſu ad vitæ contemplativæ exercitationes quodammodò rapi videatur, Superiores probato illius Spiritu cum conſenſu Reverendiſſimi Domini Ordinarij permittere illi poterunt, ut in Domo Emeritorum liberè ejuſmodi exercitijs vitæ contemplativæ totum ſe dedere poſſit.

V.

Quartò Qui foris educati, & adulti hoc Clericale Inſtitutum amplecti voluerint, in eandem domum recipientur, donec eorum vocatione ſufficienter explorati juramentum quatuor punctorum ſubſtantialium ad manus Superiorum faciant.

V I.

Quintò Supernumerarii Sacerdotes, recenterque ordinati, & exules in hac domo eò uſque commorentur, donec pro ijs vacans aliquod beneficium, vel alia occaſio eos ad Curam animarum applicandi emerſerit.

V I I.

In hac Domo delinquentes pœnitentiam ſtatutam à Superioribus vel (ſi delictum ſit publicum, aut aliàs ejus qualitas poſtulare videatur) ab ipſiſmet Reverendiſſimis Dominis locorum Ordinarijs dictatam juxtà eorundem ordinationem agant, donec eorum vulnera ſpiritualia ſanentur: ſeorſim etiam in eadem Domo Sacerdotes incorrigibiles in Cuſtodia perpetua aſſerventur, donec in pœnitentia vitam ſuam finiant, vel ſinceram ac conſtantem emendationem per talia ſigna præſeferant, ut ſine propinquo relapsûs periculo prudente Superiorum judicio inde dimitti poſſe videantur.

De ordinatione, & diſpoſitione domuum Emeritorum.

V I I I.

Ante omnia circumſpicient Superiores hujus Inſtituti, ut dictæ domus Emeritorum in loco tutò, ſano, & ab hominibus remoto erigantur; Medicus etiam ibidem reſideat, aut ſaltem in vicinia ad manum commodè haberi poſſit. Ad formam domorum inſtituendæ juventutis in tres contignationes diſtinguantur, in quarum prima defectuoſi, in ſecunda animo corporeque valentes, & denique in tertia pœnitentes & incorrigibiles ſeorſim accommodentur.

In

I X.

In Inſtructione conclavium pro habitatione ſingulis deputandorum duo extrema diligenter vitanda ſunt. Prius eſt ne quid neceſſarium in illis deſit, poſterius ne quid in iiſdem ſit ſuperfluum. Quæ neceſſaria ſunt, munda ſint, & pulchro ordine ſuis quæque locis diſpoſita, idque quoad fieri poteſt uniformiter; videlicet menſa, aliquot ſedilia, pluteus, atramentarium, & reliqua ad ſcribendum requiſita, ſcabellum ad meditandum, & alias devotiones flexis genibus exercendas, in cujus medio ſit imago Chriſti Crucifixi, cum alia quadam Beatiſſimæ Virginis imagine, vaſculum pro frigida, mantile, & vaſculum pro aqua luſtrali.

X.

Porro in unoquoque loco Oratorium domeſticum conſtitui debet in quo conſuetæ preces ordinatè perſolvantur, in hoc Oratorio Altare aliquod Beatæ Virginis Mariæ cum Imagine Crucifixi, & alijs ornamentis fiat, quibus mens ad majorem devotionem per Dei gratiam excitari valeat. Subſellia quoque fiant, quibus humana fragilitas inflectendo aut ſedendo ſufficienter ſublevetur.

X I.

Refectorium mundum ſit, & exornetur pijs imaginibus inter quæ præcipua ultima Cœna Domini exiſtat; ſit ibidem Cathedra pro lectione ad menſam; cubicula infirmorum à communi dormitorio ſeparata juxta Oratorium domeſticum conſtituantur, ex quibus infirmi Sacrum, & Confratrum ſuorum conſuetas preces audire poſſint, in quem finem parietes per ferreos Cancellos proſpectum aperiant.

X I I.

Dormitoria denique ob multas rationabiles cauſas, & commoditates ubique locorum, quantùm fieri poteſt, à conclavibus ſingulorum in quibus de die habitant, ſeparata erunt. In quavis ejuſmodi domo ſit horologium domeſticum cum turricula, & Campana ſupra domum pro ſignis ad exercitia ſpiritualia dandis.

De fundatione domuum Emeritorum, deque cura bonorum temporalium ad eaſdem pertinentium.

X I I I.

FVndatio pro Domo Emeritorum in quavis Archidiœceſi vel ampliore diœceſi haberi poterit ex Collatione bonorum juxta Conſtitutionem 19. Sacerdotum, uti & ope pijſque legatis patronorum. Regulariter obſervari poterit, ut media pars prædictorum bonorum applicetur ad domos Emeritorum, & altera media pars, ad

domos

domos juventutis, ita tamen ut alijs neceſſarijs expenſis faciendis pariter ſatisfiat.

X I V.

Cura bonorum temporalium in prædictis domibus ad Oeconomos ſpectabit, quorum unus in quavis Archidiœceſi, uti etiam Diœceſi penes Præſidem reſidebit; Iidem Oeconomi in fundatione ejuſmodi domorum providè attendant, ut bona temporalia debitâ humanâ ſecuritate conſerventur, & ad uſus neceſſarios expendantur.

X V.

Quoad legata, aliaque à Patronis oblata eorumdem mens obſervanda erit; Vnde ea quæ præcisè ad domos Emeritorum dantur, ad eaſdem & non aliter applicentur; quæ verò ad domos juventutis ſub eadem conditione aſſignantur, pro ijſdem applicentur; Quæ verò indifferenter ad bonum Cleri huic Inſtituto aſſignantur, juxta prudentem Superiorum diſpoſitionem applicanda erunt.

X V I.

Tam in fundatione domorum inſtituendæ juventutis ex medijs Communitatis, quàm Emeritorum expreſsè dominium & omnis diſpoſitio huic Inſtituto illiuſque Superioribus reſervetur, ut quandoquidem in beneficijs continuam ſucceſſionem (niſi fortè ex ſpeciali gratia Patronorum) non habeant, ſaltem in prædictis domibus Inſtitutum ſtabiliter ſubſiſtere poſſit: ut proinde meritò Inſtituti hujus Clerici, & Sacerdotes in diſpoſitione circa bona ſua temporalia præcipuam harum domuum debitè fundandarum rationem habere debeant. Factâ autem ſemel ſufficiente prædictarum domorum in aliqua Archidiœceſi, vel Diœceſi fundatione, ea quæ ſupereſſe contigerit, in alios pios uſus, & tam Clericali huic Inſtituto, quàm ipſimet Archidiœceſi, vel Diœceſi in qua verſantur, proficuos uſus expendantur, ut & Cura animarum meliùs geratur, & ea quæ Inſtitutum hoc præſcribit, commodiùs in praxim redigantur, prout in Domino viſum fuerit.

Quinam Superiores in Domibus Emeritorum eſſe debeant, & quodnam eorum ſit officium.

X V I I.

IN Domo Emeritorum non ſolùm Præſes Archidiœceſanus (aut ſi in Diœceſi quadam ejuſmodi domus ſit, Præſes Diœceſanus) extra viſitationem tanquam in proprio ſuo domicilio habitabit, verùm etiam plures viros prudentes ibidem ſecum habeat, quorum Conſilio in directione ſua, & in faciendis diſpoſitionibus ſuis, ſaltem quæ majoris momenti eſſe videbuntur, ſemper utatur.

XVIII.

Ad eumdem Præſidem ſpectabit circa perſonas ſenum, infirmorum, inhabilium, & eorum qui graviter deliquerunt, providè in Domino diſponere. Quod ſi Præſes Archidiœceſanus, vel Diœceſanus in officio Reverendiſſimi Archiepiſcopi, vel Reverendiſſimi Domini Epiſcopi ſit, in ejuſdem Civitate principali, vel ubi ejuſmodi officium requiſiverit, cum aliquot viris prudentibus reſidebit, & quidem in Domo Emeritorum, ſiquæ in eo loco ſit, ſi verò ejuſmodi Domus ibi non ſit, extrà illam tali loco, quoad fieri poterit, habitabit, ut prudentes quoſdam Viros Seniores, qui hujus Inſtituti Conſtitutiones & ſcopum callent, ſecum habere, & per litteras conſulere poſſit.

XIX.

Superiores qui immediatam directionem domuum Emeritorum habent, erunt Primò in quavis Domo Superior ſub titulo Regentis ſivè Directoris, qui non ſolùm ætate, verùm magis prudentiâ, diſcretione, patientiâ, humilitate, gravitate, & ſollicitudine charitatis IESU CHRISTI maximè inter omnes eminere conſpiciatur, qui legem amoris fraterni regalem exactè implere, & omnia omnibus fieri noverit.

XX.

Secundò ex Senioribus Domûs unus Pater Spiritualis conſtituatur, qui recenter ordinatos Sacerdotes exerceat, & curam eorum Sacerdotum gerat, qui á Præſide ſuſcepti ſunt, ut in rebus Inſtituti ibidem informentur. Præterea ex Senioribus præficiatur pro pœnitentibus, qui verbo & exemplo potens pœnitentes, & incorrigibiles Sacerdotes pro tempore ibidem manentes omnibus modis ad meliorem frugem, & in viam ſalutis æternæ reducere ex profeſſo ſtudeat.

XXI.

Denique ex ijſdem ſenibus quidam ad hoc idoneus pro excipiendis Confeſſionibus deputetur, qui ordinariè omnium, qui in tali domo ſunt, Confeſſarius exiſtat. Directori domûs adjungatur perſona qualificata, quæ Oeconomiam adminiſtret, ratiocinium ſuper annuos redditus faciat, omníaque neceſſaria ad Culinam, Cellam, & pro univerſa Domo ſecundùm voluntatem directoris ſollicitâ fidelitate diſpenſet.

XXII.

Singularem Superiores in hiſce domibus infirmorum curam gerant & ut idem á domeſticis fiat, ſedulò curabunt; In hunc finem informentur qualitèr infirmis in charitate, manſuetudine & patientiâ inſerviant, & miniſterium Marthæ impleant. Nemo verbo, facto, aut vultu torvo illis, ut á manu Dei tactis, & afflictis alteram addat af-

 flictio-

ſtiſtionem. Defectuoſis & infirmis cibus ac potus ſingulis diſpenſetur, prout conſilio medici bonum, & ſalutare omnibus viſum fuerit: qui animo & corpore valentes ad refectorium accedere poterunt, unà communi menſá fruantur. Defectuoſis neceſſaria ad uniuſcujuſque cubiculum proprium porrigantur.

XXIII.

Tam miniſterium culinæ, quám reliquæ domús idoneis famulis (ſi fieri poſſit ijs, qui ad dies vitæ in cœlibatu cum hiſce Clericis vivere deſiderant) committatur; talis verò ordinatio domeſticorum, tam pro culina, quám pro miniſterio domús, & defectuoſorum famulitio fieri debet, qualem prudens Superiorum judicium neceſſariam judicabit.

De Converſatione Sacerdotum, & eorum qui habitant in domo Emeritorum.

XXIV.

SAcerdotes Emeriti ad ſolidam omnium virtutum perfectionem pro viribus conentur, utpote qui temporalibus curis alijſque negotijs liberati majorem facultatem habent, ad omnimodam vitæ integritatem incumbendi. Quamobrem viam veræ perfectionis ac Chriſtianarum virtutum, quæ hominem noſtrum tam interiorem, quám exteriorem perficiunt, ſtudioſé omnes & ſinguli teneant.

XXV.

Præcipué verò ſe perficiant in ſtudio trium virtutum theologicarum, in Chriſtiana pietate ergá Chriſtum, Deiparam, & omnes Sanctos, in ardore animi ad Divina, in puritate intentionis, in ſtudio ſolidarum virtutum, in Chriſtiana humilitate, & ſimplicitate, in prudentia, in ſcientia practica, & diſcretivá boni, & mali in agendo, in ſpiritu cœleſtium conſolationum, & oppoſitarum deſolationum, ac tentationum, in principijs & regulis diſcretionis, quibus informamur contra nequitias concupiſcentiæ carnis.

XXVI.

Eum exercitiorum ſpiritualium curſum, qui in ſtationibus omnibus huic vitæ Clericali addictis præſcriptus eſt, omnes & ſinguli, quantùm per vires licet, diligenter obſervent, ut ſcilicet manè ſtatutá horà ſurgant, preces matutinas cum examine conſcientiæ ſimul perſolvant, ijſque finitis, ſaltem per mediam horam ſacræ meditationi vacent.

Tempus

XXVII.

Tempus reliquum poſt meditationem uſque ad quadrantem ante prandium recitationi horarum Canonicarum, celebrationi miſſæ, rerum cœleſtium contemplationi, Sacræ Scripturæ, & ſpiritualium librorum lectioni, alijque piæ occupationi ſecundùm cujuſque talentum, & ſuperiorum directionem ſinguli utiliter impendant.

XXVIII.

Vno quadrante ante prandium litanias omnium Sanctorum cum alijs conſuetis juxtà ſtationes perſolvant; tempore prandij, uti & cœnæ lectio ſacra habeatur, poſt refectionem per duas horas circiter tempus indifferens relinquitur; poſteà pro varietate perſonarum rurſum ſeriæ, utileſquè magis occupationes juxta eorumdem ſuperiorum ordinationem reſumentur; Horâ tertiâ poſt meridiem recitentur Veſperæ cum Completorio; unâ horâ ante cœnam, vel paulò priùs recitetur Matutinum cum laudibus pro die ſequenti; ultimo deindè quadrante ante cœnam fiat præparatio pro meditatione ſequentis diei; unâ horâ poſt cœnam recitabunt Roſarium, cui ſubjungent examen conſcientiæ eo modo quo in ſtationibus præſcribitur.

XXIX.

Circa infirmos obſervetur, quod de charitate & diſcretione ijſdem exhibendâ ſupra ordinatum eſt: Cui hic addendum, quod ſicut tria ſunt genera infirmorum, ita tribus quoque modis ſublevari debeant; ſunt enim infirmi primò qui debilem complexionem aut ab ipſa natura, aut ex accidente alio habentes charitativâ curâ, & indulgentiâ diſcretionis indigent; ſunt ſecundò alij infirmi qui multis paſſionibus laborantes à ſuperioribus, & alijs prudenter ſupportari debent; Tertiò ſunt qui verè morbo aliquo decumbentes curâ corporali charitativâ opus habent. His omnibus charitativâ compaſſione, & rationabili obſequio, ſecundùm cujuſque præſentem neceſſitatem ſuccurrendum eſſe charitas Chriſti requirit. Inſuper omnis humanitas poſſibilis hujuſmodi infirmis & debilibus exhibenda eſt, ut qui flagellati ſunt à Domino (quia corpore infirmi ſunt) à nobis in charitate Chriſti ſubleventur.

XXX.

Si qui ſuperiorum judicio habiles fuerint, applicentur ad Sacræ Scripturæ interpretationem, ut ſapidiorem genuini ſenſûs nucleum inde eruentes & breviter annotantes concionatoribus quaſi officinam efficaciorum materiarum ad convertendos peccatores, & hæreticos ad manum porrigant. Inferioris intelligentiæ Sacerdotes in conficiendis munuſculis catechiſtarum, alijſque ſimilibus pro cujuſque capacitate honeſtè occcupentur.

XXXI.

Etſi Sacerdotes in ejuſmodi domo commorantes curam animarum ob ſenium, vel alias cauſas ordinariè non ſint habituri, pro neceſſitate tamen locorum ad audiendas confeſſiones (In Eccleſiâ propriâ, vel in ſubſidium Parochorum in vicinia habitantium pro exigentia temporum) exponantur ij, quos ab Ordinarijs approbatos ſuperiores habiliores judicaverint. Similiter occupabuntur in ſermonibus familiaribus ad populum, in inſtituendis pijs Oratorijs per ſeptimanam aliquoties, in informandis Sacerdotibus & Clericis circa ritus, & cęremonias Eccleſiaſticas, unà cum exercitijs ſpiritualibus, in miſſionibus ad pagos, & oppida, ubi Iuxtà circumſtantias locorum id requiritur ad nutum Reverendiſſimorum Ordinariorum, & in alijs ſimilibus pijs exercitationibus. Circa alia obſervabunt Conſtitutiones, quæ pro Clericis in communi præſcriptæ ſunt.

De Sacerdotibus alijſque poſt ſtudia ſua abſoluta ad hoc Inſtitutum ſuſcipi deſiderantibus in domo Emeritorum ad tempus bene erudiendis.

XXXII.

IN eadem Domo Emeritorum ad tempus aliquot erunt Sacerdotes illi, qui Inſtituto huic aſſociari deſiderant, donec ſcilicet in principijs Spiritualibus,& alijs in hac Clericali vitâ obſervandis ſufficienter inſtructi fuerint, norintque modum meditandi, per examen conſcientiæ ſeſe recolligendi, & alia ad profectum in ſpiritu neceſſaria.

XXXIII.

Per ordinem quotidie certâ determinatâ horâ inſtruantur circa diurnum curſum precum, & aliarum exercitationum ſpiritualium, videlicèt quas preces, & quâ intentione quotidiè Clerici perſolvere teneantur.

XXXIV.

In his ſufficienter exercitati ad exercitium ſacræ quotidianæ meditationis tam ſpeculativè, quàm practicè addiſcendum inducantur; ad eum ferè modum, qui pro inſtitutione Iuventutis eſt præſcriptus.

XXXV.

Præterea per ordinem de Conſtitutionibus circa temperantiam, cohabitationem Socialem Clericorum, Communitatem bonorum, ſeparationem mulierum, & denique circa aliâ hujus Inſtituti puncta informentur, quantùm omnibus cęmmuniter ſcire fuerit neceſſarium.

Denique

XXXVI.

Denique eorum tam homo interior,quám exterior in exercitio virtutum tam ſpeculativè, quàm practicè inſtituatur, quomodò videlicet virtutes Chriſtianas exercere, & paſſiones mortificare, quá item diſcretione exteriùs cum hominibus converſari debeant.

XXXVII.

Præcipué tamen exerceantur in humilitate, patientiá, & propriæ voluntatis, bonorumque temporalium abnegatione. Vltimo menſe fiat brevis prædictorum recapitulatio, quâ finitâ conſtantem voluntatem habentes ad exercitia ſpiritualia inducantur, & poſtmodùm ad juramentum quatuor ſubſtantialium admittantur.

XXXVIII.

Toto probationis tempore curſum quotidianum cum ſenioribus obſervabunt, & inſuper ſingulis ſeptimanis bis, die videlicet Jovis, & Sabbathi confitebuntur, die verò Dominicâ & præcipuis feſtis ad accipiendum robur animæ Sacrâ Synaxi reficientur. Vt aſſueſcant in reliqua vita ſua, ordinariâ cibi, potûſque diſpenſatione eſſe contenti, regulariter, niſi ægrotent, extra tempus prandij, & cœnæ abſtineant.

Quomodò delinquentes in domo Emeritorum accommodandi, ac tractandi ſint.

XXXIX.

IN ſuperiori contignatione domûs Emeritorum pro Clericis & Sacerdotibus graviter delinquentibus, aut incorrigibilibus ſeparetur locus, & in aliquot cubicula interdiſtinguatur, ita tamen ne emeritis Sacerdotibus moleſtia, & incommodum cauſetur; eorum feneſtræ ferreis clathris bene muniantur; Ianuæ clauſuram ad prohibendum exitum habeant, ad quem ſolus ſuperior claves ſibi retinebit: medium januæ ad deferendos cibos, aliaque neceſſaria ſic accommodetur, ut poſſit occludi.

XL.

Ad honeſtatem Clericalem ſalvam conſervandam, & veram charitatem oſtendendam etiam diſcoli in domo Emeritorum mediocri victu ſuſtententur; lecto quoque, & alio neceſſario veſtitu, quantum pœnitenti ad conſervandam corporis munditiem concedi poteſt, non priventur.

XLI.

Curſum quotidianorum exercitiorum ſpiritualium omnibus hujus Inſtituti Clericis communem quotidie pro ſe perſolvant: reliquum tempus in conſideratione, & ſeriâ deteſtatione peccatorum ſuorum, libro-

librorum lectione, & voluntariâ ejuſmodi exercitiorum ſuſceptione, quæ tum ad expianda peccata, tum ad extirpanda vitia præcipuè conducant, piè, utiliterquè tranſigant. Capella domeſtica ſic approximata eorum habitationi pateat, ut omnes quotidiè per cancellos proſpicientes audire ſacrum valeant.

XLII.

Pater eorum ſpiritualis frequenter eos ſermonibus exhortetur ad patientiam in ſubeunda ſtatuta pœnitentia, conſoletur puſillanimes, puniat delinquentes, compeſcat inſolentes, ſingulis octo diebus confiteantur, & communicent, quod præcipuis anni diebus feſtis ſimiliter ipſis permittatur, dummodò digni ad hoc inveniantur.

XLIII.

Nemo ad ipſorum colloquium ordinariè admittatur niſi Pater Spiritualis, & Superior, quoſquè admittere eidem Superiori in Domino viſum fuerit. In morbis eorum cura habeatur, eademque charitas exhibeatur, quæ ſuperiùs pro aliis Clericis infirmis fuit inſtituta, ſimiliter tractentur mortui, ſi piè in Domino obierint.

XLIV.

Quod ſi quis ſolidis argumentis veram emendationem præſetulerit, ſufficientemque pœnitentiam ſuper peccata perpetrata egerit, ſuperior pro ſua diſcretione cum præſcitu, & conſenſu Reverendiſſimi Ordinarij eum liberabit, & cum ſenioribus vitam degere permittet, ſi aliò utiliter, & ſecurè & abſquè ſcandalo deſtinari non poſſit.

NObis proptereâ dicti exponentes humiliter ſupplicari fecerunt, ut ſibi in præmiſſis opportunè providere, & ut infra indulgere de benignitate Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur eoſdem exponentes, quorum ſtrenuos in vineâ Domini labores ad animarum ſalutem multùm utilitatis allaturos eſſe in Domino ſperamus, amplioris favore gratiæ proſequi volentes, & eorum ſingulares perſonas à quibuſvis Excommunicationis, Suſpenſionis, & Interdicti, alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſâ latis ſi quibus quomodolibet innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium duntaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutas fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, de congregationis nõnullorum ex Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, & aliquorum ex dilectis filijs Romanæ Curiæ Prælatis ad ſupradictas Conſtitutiones examinandas à nobis ſpecialiter deputatæ,

tatæ, quæ rem maturé diſcuſſit, conſilio, omnes & ſingulas Conſti-tutiones præinſertas auctoritate Apoſtolicá Tenore præſentium con-firmamus pariter, & approbamus, illiſque inviolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adijcimus, ac omnes, & ſingulos Iuris & facti defe-ctus, ſi qui deſuper quomodolibet intervenerint, ſupplemus. Decer-nentes eaſdem præſentes Litteras, ac Conſtitutiones præinſertas ſem-per firmas, validas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, & obtinere, ac illis ad quos ſpectat, & pro tempore quandocunque ſpectabit in omnibus & per omnia ple-niſſimè ſuffragari, & ab eis reſpectivé inviolabiliter obſervari; ſicque in præmiſſis per quoſcunque Iudices Ordinarios & delegatos, etiam Cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum & inane ſi ſecus ſuper his á quoquam quávis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præ-miſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non quatenus opus ſit quibuſvis etiam juramento Confirmatione Apoſtoli-cá vel quávis firmitate aliâ roboratis ſtatutis & conſuetudinibus; pri-vilegijs quoque, indultis, & Litteris Apoſtolicis in contrarium præ-miſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Qui-bus omnibus, & ſingulis illorum Tenores præſentibus pro plené & ſufficienter expreſſis, & ad Verbum inſertis habentes, illis aliás in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum effectum hâc vice duntaxat ſpecialiter & expreſſé derogamus cęteriſque contrarijs quibuſcunque. Volumus autem, ut earundem præſentium litterarum tranſumptis, ſeu exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarij publici ſubſcri-ptis, & ſigillo perſonæ in Eccleſiaſticâ dignitate conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides tam in Iudicio, quám extra illud ubique locorum habeatur, quę haberetur ipſis præſentibus ſi forent exhibitę, vel oſtenſę. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcato-ris die xvij. Auguſti MDCLXXXIV. Pontificatùs noſtri Anno octavo.

I. G. Sluſius.